HET Register

Vakblad van het Register Belastingadviseurs

REGISTER BELASTING ADVISEURS

augustus 2023 | nummer 4

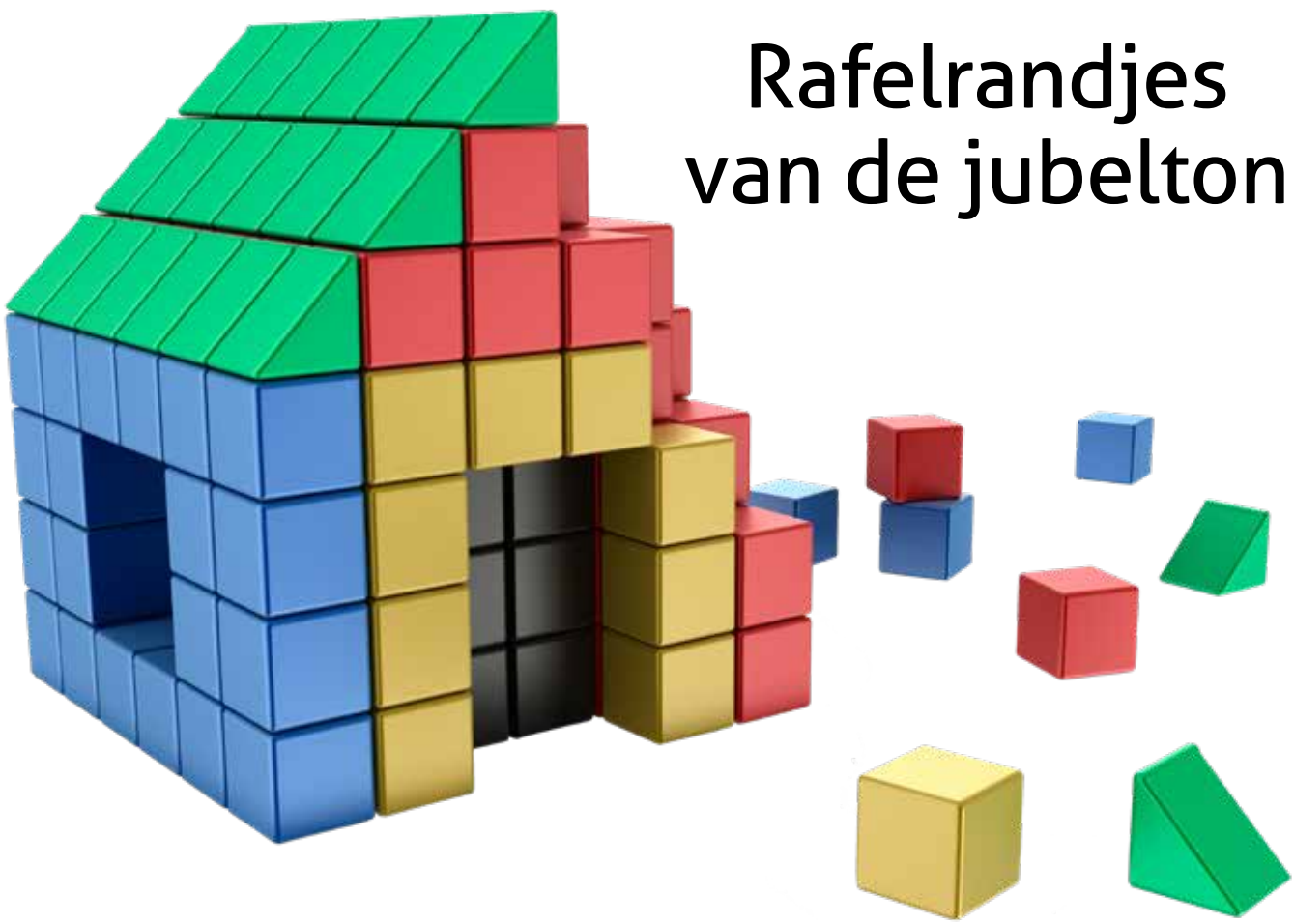

Rafelrandjes van de jubelton

Box 3: het verleden, het heden en de toekomst
DAC: een zorg voor de belastingdienst of de (mkb) belastingplichtige?
Kroniek Tuchtrecht
Overdracht voorzitterschap
De Tweetrapsmaking: voor- en nadelen

Op de kleintjes letten

U gaat niet naar Canada om op 'de kleintjes' te letten. U gaat naar Canada voor een onvergetelijke reiservaring. Een ervaring die u altijd bij zal blijven.

Of u nu wilt wandelen in de adembenemende Canadese Rockies, beren, wolven en elanden wilt spotten, avontuurlijke activiteiten wilt ondernemen, levendige steden als Vancouver en Victoria wilt bekijken, of op een eiland wilt genieten van ongerepte natuur, Canada heeft het allemaal.

Naast de prachtige natuur, is er ook een rijke culturele geschiedenis. Maak kennis met de eeuwenoude gebruiken van de First Nations en hun historie. Kortom, Canada is een bestemming voor liefhebbers van natuur, avontuur en cultuur en zal u fascineren.

Bij Little America bezorgen we u een unieke vakantie, helemaal op uw wensen afgestemd. Het enige wat u hoeft te doen is ons vertellen hoe uw ideale reis eruitziet. Dan regelen wij de rest voor u. Van accommodaties en activiteiten tot vluchten, autohuur en route.

Plannen om in 2024 naar Canada te gaan? Boek dan nu uw vakantie. Dan heeft u nog ruim de keuze uit accommodaties en activiteiten. Little America zorgt dan voor een complete reis, waar op alle details is gelet, vooral de kleintjes.

little America
the biggest travel experience

SGR · Ondernemers in reizen ANVR · Calamiteitenfonds

www.littleamerica.nl | 030 760 7337

Colofon

Het Register is een uitgave van
het Register Belastingadviseurs (RB),
World Trade Center Den Haag
Prinses Beatrixlaan 544
2595 BM Den Haag
Toren C, verdieping 9
Tel.: (088) 010 77 77

Het Register verschijnt zes keer per jaar en vormt een belangrijke informatiebron voor de leden van het Register Belastingadviseurs. Leden en relaties van het RB ontvangen Het Register uit hoofde van hun lidmaatschap/betrokkenheid bij het RB. Informatie over (het lidmaatschap van) het RB vindt u op www.rb.nl; informatie over het opzeggen van het lidmaatschap vindt u op www.rb.nl/lidmaatschap-opzeggen.

Redactieraad
Mr. S.F.J.J. (Sylvester) Schenk RB (hoofdredacteur)
Prof. mr. G.J.M.E. (Guido) de Bont
Mr. dr. M.J. (Mascha) Hoogeveen
Mr. drs. M. (Martin) Klomp RB
Mr. W.J.M. (Wil) Vennix RB

Eindredactie
Drs. Wilma Straathof
E-mail: wstraathof@rb.nl

Uitgever
Register Belastingadviseurs
E-mail: communicatie@rb.nl

Rubriek Jurisprudentie en Wetgeving
Fiscaal up to Date, Dordrecht

Advertenties
Elma Media B.V.
Rob Stavenuiter
Tel.: 0226-331638
E-mail: r.stavenuiter@elma.nl

Jaargang 14, oplage 7.500

Vormgeving
Twinmedia BV, Sanne Heuker

© Register Belastingadviseurs
Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, fotooffset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Register Belastingadviseurs.

'Het Register' bevat informatie die met de meeste zorgvuldigheid is samengesteld. Het Register Belastingadviseurs en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie.

Citeertitel: Het Register 2023/4

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C014400

DE Inhoud

Redactiecolumn - Het is maar een mening... ■ 5
Mr. Wil Vennix RB

Kort & Bondig ■ 6

Rafelrandjes van de jubelton ■ 10
Mr. S.H. Hoogeveen

Samen optrekken en terugkoppelen ■ 16
Het interview

Box 3: het verleden, het heden en de toekomst ■ 22
A. Knol CFP® RB

Gastcolumn – Goede buren ■ 27
Mr. A. Piksen

DAC: een zorg voor de belastingdienst of de (mkb) belastingplichtige? ■ 28
Mr. A.J. Mulders RB en mr. N.G.G. van Baardwijk

Kroniek Tuchtrecht ■ 34
Mr. A.T.P. Nefkens RB

In gesprek met de Commissie Internationaal ■ 40
De commissie

Jurisprudentie en wetgeving ■ 43

De Tweetrapsmaking: voor- en nadelen ■ 48
Drs. P.A. Schut RB

Het Verenigingsnieuws ■ 53

Jaarrekeningen alleen nog maar digitaal aangeboden

Jaarrekeningen bestaan vaak uit dikke pakken papier. “Die belanden ergens in een kast waarna er niemand meer naar omkijkt”, zegt Sjoerd Baas, relatiebeheerder en controller op afstand bij Langedijk & Partners. Voor het accountants- en belastingadvieskantoor reden om jaarrekeningen en andere documenten voortaan alleen nog digitaal uit te brengen, en te laten ondertekenen via Evidos.

De digitale dossiervorming is volgens Baas slechts een van de voordelen van het digitaal ondertekenen van documenten. Zo heeft Langedijk & Partners nu meer inzicht in het ondertekenproces. Het is bijvoorbeeld sneller duidelijk wie nog moet tekenen, en wanneer een ondertekenverzoek is verstuurd. Digitale dossiers passen ook beter bij een organisatie die maatschappelijk verantwoord ondernemen nastreeft dan papieren dossiers.
“Maar Evidos bespaart ons vooral ook heel veel geld en tijd”, besluit Baas. “Het uitprinten van documenten is werk dat niemand leuk vindt. Evidos bespaart tijd, waardoor we ons bezig kunnen houden met de zaken die we wel leuk vinden.”

evidos

Neem contact op
Scan de QR-code

Slim verzekeren?

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor de RB belastingadviseur.

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering ontwikkeld voor de register belastingadviseur.
RB-leden profiteren van een aantrekkelijke premie. Nevenwerkzaamheden kunt u vaak kosteloos meeverzekeren. Denk aan dekking voor juridisch advies - voorwaarde HBO of WO recht. Neem gerust contact op voor vragen over andere bijzondere werkzaamheden.

Efficiente combinatie.
De verzekering is een slimme combinatie van beroeps- en bedrijfsaansprakelijkheid. De beroeps-aansprakelijkheidsverzekering biedt dekking voor financiële schade die uw opdrachtgever loopt door een fout in uw advisering. De bedrijfs-aansprakelijkheidsverzekering (AVB) biedt dekking voor materiële en letselschade aan derden.

Stel uw verzekering samen en bereken uw premie op **www.rb.covermij.nl**

cover rb 010 - 333 1151 rb@covermij.nl

Covermij BV werkt met een team van specialisten in beroepsaansprakelijkheid gericht op specifieke beroepsgroepen.

Het is immers maar een mening...

De uitspraak 'Hij was een beetje dom' van onze koningin – toen nog de verloofde van de kroonprins – herinnert u zich nog wel. Máxima won er in Nederland vele harten mee. Iets minder bekend is 'het is ook maar een mening' van Willem-Alexander zelf. Hij probeerde daarmee het doorwrochte rapport van historicus Baud terzijde te schuiven. Ik moest aan dit citaat denken bij de ware tsunami aan kennisgroepstandpunten die sinds 30 maart 2023 over ons heen is gekomen. Laat ik vooropstellen dat ik op zich blij ben met de openbaarmaking van deze standpunten. Voorheen waren ze er ook al, maar kenden we ze meestal niet. Het is wel vreselijk veel informatie, en we hadden al zoveel vakliteratuur te verstouwen. Dat neemt echter het belang van openbaarheid van deze informatie natuurlijk niet weg.

Qua transparantie zijn we er dus op vooruitgegaan en de voorheen bestaande achterstand ten opzichte van de inspecteur is verdwenen, of minimaal een stuk kleiner geworden. En toch zet ik ook vraagtekens, niet zozeer bij de openbaarmaking maar bij het verschijnsel 'kennisgroepstandpunten' als zodanig. Of beter: bij de status die 'we' daaraan hechten. Het is hetzelfde gevoel dat ik heb bij beleidsbesluiten. Vroeger werden die resoluties of aanschrijvingen genoemd. Vanaf enig moment werden het 'besluiten'. Daarmee zou de indruk kunnen ontstaan dat ze min of meer op één lijn staan met uitvoeringsbesluiten en uitvoeringsregelingen. Dat is onterecht, want die vormen wetgeving in materiële zin, hun basis ligt in de formele wet. Beleidsbesluiten zijn juridisch gezien niet meer dan standpunten van de staatssecretaris, soms tegemoetkomend/goedkeurend, soms interpreterend of zelfs grensverkennend. De eerste categorie is sowieso prima, daar kan je een beroep op doen als het je goed uitkomt. De tweede categorie is soms ook welkom als uitleg van hoe de fiscus naar een bepaalde situatie kijkt, maar het is géén wet, maar slechts 'een mening'.
Exact hetzelfde geldt voor de kennisgroepstandpunten. Net als de beleidsbesluiten vormen ze geen materiële wetgeving maar geven ze 'slechts' weer hoe de fiscus tegen een bepaalde casus aankijkt. Positief is dat je hierop mag vertrouwen en ze dus zekerheid geven. Zeker sinds vooroverleg steeds moeizamer is geworden, is dat uitermate prettig. Negatief is dat je op flinke achterstand staat als je het niet eens bent met een kennisgroepstandpunt.
Eerste vraag is in zo'n geval of jouw concrete casus vergelijkbaar is met de feiten uit het gepubliceerde standpunt. Zo ja, dan zal het erg moeilijk, zo niet onmogelijk, zijn om de inspecteur in vooroverleg te overtuigen van een andere visie. En wat als je zonder vooroverleg de aangifte indient volgens jouw eigen, van het kennisgroepstandpunt afwijkende, visie? Hoe zit het dan met het pleitbaar standpunt en de boete? En hoe zit het onder Horizontaal Toezicht?

Ik pleit in dit verband voor een kritische houding tegenover de kennisgroepstandpunten. Prima om te weten hoe de Belastingdienst over bepaalde zaken denkt, maar daarmee is het nog geen wet. Onze collega Eric van Uunen geeft het goede voorbeeld met zijn kritische beschouwing op Taxlive van 27 juni over KG:063:2023:20 over de bezitstermijn in de BOR bij inkoop van aandelen. In een ideale wereld zou de kennisgroep hier beargumenteerd op reageren, maar dat zie ik (helaas) niet gebeuren. Ik vrees dat kennisgroepstandpunten net als beleidsbesluiten in marmer zijn gebeiteld en pas worden herzien als jurisprudentie daartoe dwingt. En daarmee leidt welkome transparantie ook tot verstarring. Ik roep alle RB-leden daarom op om de kennisgroepstandpunten kritisch te beoordelen en deze waar nodig en nuttig ook aan de rechter voor te leggen. Het is immers maar een mening...!

Mr. Wil Vennix RB
Partner De Beer Accountants & Belastingadviseurs en lid van de redactie van Het Register

Kort & Bondig

‘Aanpak fiscale Regelingen’ aan Tweede Kamer aangeboden

Slecht 11 van de 73 onderzochte fiscale regelingen dragen op een efficiënte manier bij aan het beoogde doel. Dat concludeert het ministerie van Financiën in een onderzoek dat plaatsvond in het kader van de aanpak van fiscale regelingen. Conclusie van het onderzoek is dat fiscale regelingen zorgen voor complexiteit in het belastingstelsel en omvangrijke uitvoerings- en handhavingskosten. Het ambtelijk rapport Aanpak fiscale regelingen dat op 7 juli aan de Tweede Kamer is aangeboden, adviseert kritisch te kijken naar regelingen die slecht scoren op één of meerdere criteria.

Vier criteria

In het onderzoek zijn de fiscale regelingen beoordeeld op de volgende vier criteria:

- Doet de regeling wat is beoogd (doeltreffendheid) en gaat dat op een efficiënte manier (doelmatigheid);
- Is er een onderbouwing voor het ingrijpen door de overheid;
- Is er sprake van complexiteit in de uitvoering en handhaving;
- Kost het (te veel) moeite om voordeel van de regeling te hebben (doenvermogen)?

Op basis hiervan concluderen de onderzoekers:

- van 41 regelingen is onzeker of deze doeltreffend en doelmatig zijn.
- 21 regelingen zijn niet doeltreffend en doelmatig.
- bij 17 regelingen is er geen onderbouwing voor overheidsingrijpen en bij 33 regelingen is dit onzeker.
- 24 regelingen zijn uitvoeringstechnisch zeer ingewikkeld voor de Belastingdienst.
- 11 regelingen doen een groot beroep op het doenvermogen van belastingplichtigen.

Aanbevelingen

De onderzoekers bevelen aan:

- terughoudend te zijn met nieuwe fiscale regelingen en het toetsingskader zorgvuldig toe te passen.
- kritisch te kijken naar regelingen die slecht scoren op één of meerdere criteria en deze te verbeteren, versoberen of af te schaffen.
- de doelstellingen van bestaande regelingen te actualiseren, omdat van een aantal fiscale regelingen de doelstelling inmiddels is achterhaald of onvoldoende concreet is geformuleerd.

■ *Bron: persbericht ministerie van Financiën, 7 juli 2023.*
Zie: open.overheid.nl/documenten/2a20343b-1591-4aab-9544-20f1404672c6/file

Beter faillissementsrecht heeft effect op bedrijfsfinanciering

Het verbeteren van het insolventierecht leidt volgens nieuw CPB-onderzoek tot meer langetermijn- en minder kortetermijnschuld op de balansen van bedrijven. Dit maakt bedrijven weerbaarder tegen stijgende rentes en krimpende kredietverlening. Deze effecten zijn prominenter voor grote bedrijven met veel fysieke bezittingen die als onderpand kunnen dienen.

De Europese Unie (EU) wil de Europese kapitaalmarkten versterken door het insolventierecht in Europa te harmoniseren. Het gaat om procedures rondom het herstructureren of afwikkelen van bedrijven die bijna omvallen of hun faillissement al hebben aangevraagd.
Welke rechten crediteuren en debiteuren hebben wanneer een bedrijf in financieel zwaar weer verkeert, verschilt sterk tussen landen. Deze grote verschillen worden als een obstakel gezien voor het vrije verkeer van kapitaal in de EU. Het kost geld en tijd om uit te zoeken wat je rechten zijn als investeerder en wanneer een bedrijf betaalt.

Op basis van zeer uitgebreide internationale balansgegevens van bijna 2 miljoen bedrijven in 27 EU landen over de periode 2004-2019 heeft het CPB-inzicht verkregen hoe bedrijven hun financieringsstructuur aanpassen als insolventierecht verandert. Op 26 juni heeft CPB-onderzoeker Fien van Solinge het onderzoek gepresenteerd bij het Europees Parlement.

■ *Bron: nieuwsbericht CPB, 6 juli 2023*
Meer info: www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Discussion-Paper-448-Nederlandstalige-samenvatting.pdf

Rechtvaardige algoritmes

Het is mogelijk om een selectie-algoritme representatiever keuzes te laten maken. Dat stelt het Centraal Planbureau in het onderzoek Rechtvaardige Algoritmes dat 5 juli verscheen. Het is dan nodig dat van tevoren goed wordt nagedacht over de verhoudingen waarin verschillende groepen in de selectie worden opgenomen. Maar de onderzoekers waarschuwen ook: algoritmes zijn mensenwerk en kunnen daardoor nooit helemaal objectief zijn.

■ *Bron: nieuwsbericht CPB, 5 juli 2023*
Info: www.cpb.nl/rechtvaardige-algoritmes#

Resultaten internetconsultatie fiscale regelingen

Hoe kijkt de bevolking aan tegen de noodzaak om het fiscale stelsel te vereenvoudigen? Welke regelingen moeten op welke manier worden aangepast, afgeschaft of juist moeten worden behouden? Om hier zicht op te krijgen, vond van 23 februari 2023 tot en met 9 april 2023 een internetconsultatie plaats. In totaal zijn 137 reacties ontvangen, waarvan 70 van particulieren, 20 van fiscale en financiële dienstverleners, 15 van ondernemers/bedrijven en 32 van belangenorganisaties.

Uit de reacties blijkt dat het belang van een eenvoudiger stelsel voor Nederland breed wordt gedragen. Dit is echter niet het hoofddoel. Rechtvaardigheid of het bereiken van de doelstelling vindt men belangrijker dan het reduceren van complexiteit bij de Belastingdienst. Er wordt ook meer belang gehecht aan eenvoudige uitvoering voor belastingplichten, ook als dit ten koste gaat aan ingewikkeldheid voor de Belastingdienst.
De wijze waarop een eenvoudiger stelsel volgens de respondenten kan worden bereikt, verschilt. Er zijn drie richtingen:

- Steun voor vereenvoudiging gericht op eerlijkheid, rechtvaardigheid, werken moet lonen, verlagen marginale druk, beperken armoedeval, afschaffen van kortingen en toeslagen en vervangen door ruime belastingvrije voet en meer schijven of juist een vlaktaks en/of basisinkomen.
- Bij vereenvoudiging aandacht houden voor specifieke branchebelangen vanwege het voortbestaan en de concurrentiepositie van de sector (laag tarieven in btw, accijns, vpb, BOR, giftenaftrek, vrijstellingen in btw of energiebelasting).
- Voorkeur voor een andere aanpak waarbij integraal wordt gekeken en/of eerst helderheid is over politieke doelen en uitgangspunten. Hierbij is dan meer oog en ruimte voor de samenhang van regelingen en het gehele belastingstelsel voordat naar individuele regelingen wordt gekeken.

Perspectief op besteding

Op de vraag hoe middelen moeten worden besteed (na evt. afschaffen van regelingen) geven individuen en organisaties redelijk vergelijkbare antwoorden. Genoemd worden: lagere lasten voor allemaal, ten gunste van groep die geraakt wordt door afschaffing van de regeling, financiële ondersteuning van de groep die deze het meest nodig heeft en het verlagen van de staatsschuld. Veel organisaties vinden het te vroeg om deze vraag te beantwoorden.
Fiscale regelingen worden het meest van belang geacht voor respectievelijk ondersteuning inkomen, duurzaamheid/klimaat/milieu, ondernemersfaciliteiten/familiebedrijven/BOR, de woningmarkt, innovatie, concurrentiepositie NL/bedrijfstak/sector, btw, maatschappelijke betrokkenheid/vrijwilligers.

Algemene adviezen

Het Instituut voor Publieke Economie (IPE) en het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) hebben ook gereageerd op de consultatie. Zij onderschrijven het belang van vereenvoudiging, van evaluaties en van vermindering van het aantal regelingen. Daarbij verwijzen zij naar hun onderzoeken (https://www.instituut-pe.nl/highlights/fiscale-regelingen) en adviezen. Het IPE adviseert om de definitie van fiscale regelingen te heroverwegen, door een bredere definitie te hanteren waardoor meer vrijstellingen er onder vallen en anderzijds door heffingskortingen uit te zonderen.

■ *Bron: open.overheid.nl/documenten/2fded4d5-7f65-46ba-a016-1bc6018f8a8c/file*

Wet toekomst pensioenen in werking

Op 1 juli is de Wet toekomst pensioenen in werking gestreden. Daarmee begint een overgangsfase van enkele jaren waarin werkgevers en werknemers met elkaar afspraken gaan maken en pensioenuitvoerders deze afspraken gaan uitvoeren.
Via een voorlichtingscampagne worden Nederlanders vanaf 21 augustus geïnformeerd over wat pensioen is, wat hetzelfde blijft en wat er verandert. Dit gebeurt via advertenties op radio, televisie en internet. Persoonlijke informatie over de eigen pensioenvoorziening volgt later vanuit de pensioenuitvoerders, als zij de afspraken van vakbonden en werkgevers gaan uitvoeren. Meer info staat op www.onsnieuwepensioen.nl

Wat verandert er al op 1 juli?

Vanaf 1 juli verandert het volgende:

- de belastingvrijstelling voor pensioenopbouw in de derde pijler wordt verruimd van 13% tot 30%, zodat bijvoorbeeld zelfstandigen meer pensioen kunnen opbouwen.
- het transitie-financieel kader treedt in werking, waardoor pensioenfondsen de pensioenen sneller kunnen verhogen als de financiële mogelijkheden er zijn.
- de wachttijd voor het opbouwen van pensioen wordt afgeschaft. Iedere werknemer wiens werkgever een pensioenregeling heeft bouwt dan vanaf de eerste dag pensioen op.
- de nieuwe norm voor keuzebegeleiding geldt: pensioenuitvoerders moeten hun deelnemers nog beter begeleiden bij het maken van keuzes voor hun pensioen.

■ *Bron: nieuwsbericht rijksoverheid, 1 juli 2023. Meer info: www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/07/01/wet-toekomst-pensioenen-in-werking*

Jonge generatie familiebedrijven voortrekkersrol op gebied van duurzaamheid

Uit een onderzoek van Nyenrode Business Universiteit en Van Lanschot Kempen naar duurzaamheid binnen familiebedrijven blijkt dat een aanzienlijke meerderheid van de directeuren van mening is dat duurzaamheid voor de volgende generatie binnen hun familie nog belangrijker is dan voor de huidige generatie. Interessant genoeg geeft slechts 17% van de directeuren aan dat hun privé-beleggingen duurzaam zijn.

Voor veel directeuren van familiebedrijven is de leefbaarheid van de aarde voor de volgende generaties een belangrijke drijfveer om duurzaamheid te omarmen. 58% van de directeuren geeft aan hier zorgen over te hebben. Vooral de jongere generaties in bedrijfsfamilies hechten veel belang aan duurzaamheid binnen het familiebedrijf. 92% van de ondervraagden in de leeftijdscategorie 25 tot 50 jaar geeft aan dat zij duurzaamheid van redelijk tot zeer groot belang vinden. Terwijl dit percentage bij de oudste leeftijdsgroep slechts 38% bedraagt. De jongere generatie zal dan ook veelal de voortrekkersrol op het gebied van duurzaamheid moeten spelen bij familiebedrijven.
Directeuren van familiebedrijven erkennen de noodzaak van het thema duurzaamheid en de duurzaamheidstransitie. 70% van de directeuren van familiebedrijven geeft aan dat het van wezenlijk belang is voor de waarborging van de continuïteit van het bedrijf om het duurzaamheidsthema te omarmen. Zonder de transitie richting duurzaamheid heeft het bedrijf in de toekomst nauwelijks meer bestaansrecht. Een van de belangrijkste ambities van directeuren van familiebedrijven (72%) is dat het bedrijf bekend wil staan als een aantrekkelijke werkgever op het gebied van duurzaamheid en duurzaam personeelsbeleid. Toch geeft slechts 55% van de directeuren aan dat het familiebedrijf goed is voorbereid op ontwikkelingen rondom duurzaamheid, zoals wetgeving, innovaties en concurrentie.

■ *Bron: nieuwsbericht Nijenrode Universiteit, 20 juni. 2023.*
Meer info: www.nyenrode.nl/docs/default-source/faculty/onderzoek/onderzoek-familiebedrijven---jongere-generaties-hebben-voortrekkersrol-in-duurzaamheidstransitie.pdf?sfvrsn=7c0d4713_1

FISC-bijeenkomst over belastingprikkels

Op 27 juni 2023 organiseerde de EU-subcommissie belastingvraagstukken (FISC) een hoorzitting over belastingprikkels en EU-beleidsdoelen. De experts bespraken de impact van belastingprikkels op een groener Europa en economische doelstellingen. Dr. Markus Meinzer van Tax Justice Network benadrukte dat groene transformatie en ongelijkheden samen aangepakt moeten worden, en winstgebaseerde belastingprikkels dit niet bevorderen maar winstverschuiving aanmoedigen. Dr. Ana Cinti González Cabral van de OESO wees op de expansie van belastingprikkels, die de belastinggrondslag van bedrijven verminderden. De nieuwe mondiale minimumbelasting zou prikkels voor winstoverdracht naar laagbelaste rechtsgebieden verminderen. Dr. Björn Kauder van het Institut der Deutschen Wirtschaft pleitte voor R&D-belastingprikkels om investeringen te stimuleren, maar waarschuwde voor verlies van overheidsinkomsten.
De experts benadrukten dat superaftrek niet beperkt hoeft te worden en dat belastingprikkels vernieuwd kunnen worden als ze effectief zijn. Ze stelden ook dat subsidies waarschijnlijk effectiever zijn bij het bereiken van doelen dan belastingprikkels.

■ *Bron: newsletter FISC, juli 2023.*

Hoge energiekosten hebben weinig vat op bedrijfswinsten

Bedrijven hebben de hogere kosten voor gas en elektriciteit opgevangen met energiebesparing en prijsverhogingen voor klanten. De hogere energieprijzen zullen naar verwachting slechts tot een beperkt aantal extra verlieslatende bedrijven leiden. Voor sommige bedrijven kan de situatie echter schrijnend zijn. Dit blijkt uit een onderzoek van het Centraal Planbureau (CPB).

■ *Bron: nieuwsbericht CPB, 20 april 2023.*
Info: www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Publicatie-Simulatie-energieprijzen-en-bedrijfswinsten-20apr2023.pdf

Terug naar de inhoud

Risico op bedrijfsleningen hangt samen met financieringsstructuur banken

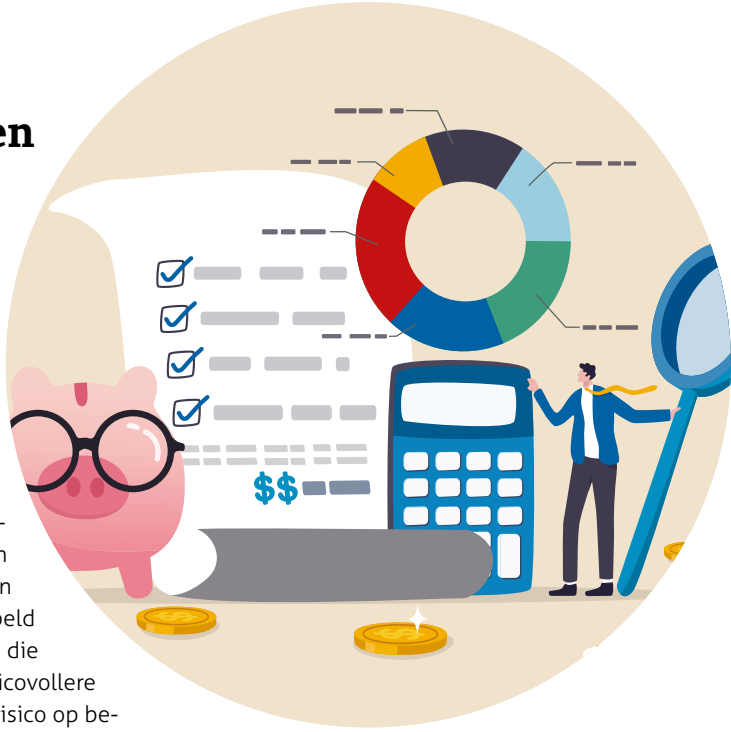

Europese midden- en kleinbedrijven (mkb) zijn sterk afhankelijk van bancair krediet voor het financieren van bedrijfsoperaties en investeringen. Het is daarom essentieel dat banken risico willen nemen op bedrijfsleningen, al kan te veel risico negatief uitpakken voor banken. In de literatuur zijn aanwijzingen dat de financieringsstructuur die banken zelf gebruiken, (mede)bepalend is voor het risico dat banken nemen.

De financieringsstructuur van banken bestaat hoofdzakelijk uit eigen vermogen, deposito's, marktfinanciering en interbancaire leningen. In hoeverre dragen individuele financieringselementen bij aan het risico dat banken nemen op leningen aan bedrijven? Conclusie op basis van een analyse van microdataset met financiële gegevens, waarin Europese mkb's zijn gekoppeld aan hun (kredietverlenende) bank in de periode 2015-2019 is dat banken die meer marktfinanciering gebruiken, leningen verstrekken aan financieel risicovollere bedrijven. Banken die gebruikmaken van marktfinanciering, nemen meer risico op bedrijfsleningen.
De bevindingen zijn van belang voor het beleid rond de financieringsstructuur van banken.
Ten eerste lijkt de hoogte van de buffer van banken geen invloed te hebben op de mate risico van die banken nemen bij hun mkb-leningen. Er is daarom geen reden om te denken dat een eventuele verhoging van de buffereis banken ertoe zal aanzetten om meer (of juist minder) riskante mkb-leningen te gaan verstrekken.
Ten tweede hebben enkele Europese landen, waaronder Nederland, na de financiële crisis uit 2008/9 een bankenbelasting ingevoerd. Deze belasting wordt meestal geheven over het aandeel marktfinanciering van een bank. Het doel hiervan is om het herfinancieringsrisico van banken te verminderen. De CPB-bevindingen suggereren dat het hoger belasten van marktfinanciering, indien dat een lager gebruik van marktfinanciering tot gevolg heeft, niet alleen het herfinancieringsrisico van banken kan beperken, maar ook het kredietrisico.

■ *Bron: nieuwbericht CPB, 4 juli 2023.*
Meer info: www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Discussion-Paper-447-Nederlandstalige-samenvatting.pdf

Wettelijke schuldsanering is ingrijpend veranderd

Op 1 jul is de vernieuwde Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (Wsnp) in werking getreden. In deze wet staat hoe mensen met schulden weer schuldenvrij kunnen worden via een Wsnp-traject en zo een nieuwe start kunnen maken. In de wet zijn diverse wijzigingen doorgevoerd waarmee procedures rondom schuldsanering toegankelijker en efficiënter moeten worden.

De belangrijkste wijzigingen:

- De looptijd van het Wsnp-traject is ingekort van 3 naar 1,5 jaar.
- Met de wijziging van de wet is het mogelijk dat de Wsnp al begint te lopen tijdens het minnelijke traject.
- De termijn waarbinnen de schuldenaar te goeder trouw moet zijn geweest bij het laten ontstaan en of het onbetaald laten van de schulden, is verkort van 5 naar 3 jaar.
- De zogenoemde tienjaarstermijn vervalt. In de oude situatie gold dat mensen die binnen 10 jaar na een Wsnp-traject opnieuw in de problematische schulden kwamen, waren uitgesloten van de wettelijke schuldsanering.

■ *Bron: nieuwsbericht De Rechtspraak, Den Haag, 29 juni 2023.*
Zie voor meer informatie: www.rechtspraak.nl/Onderwerpen/Schulden/Wet-schuldsanering-natuurlijke-personen

De ‘rafelrandjes’ van de eigenwoningschenking

Met het bijna ter ziele gaan van de eigenwoningschenking als bedoeld in artikel 33 ten 5e sub c (kinderen) en ten 7e (overige verkrijgers) SW per 1 januari 2023, is het voorstelbaar te denken dat een (fiscaal) adviseur zich niet of nauwelijks meer bezig hoeft te houden met deze regeling. Niets is echter minder waar.

Mr. S.H. Hoogeveen
Sven Hoogeveen is toegevoegd notaris bij Daamen de Kort van Tuijl Notarissen in Tilburg. Daarnaast publiceert hij in diverse vakbladen, en is hij als docent verbonden aan FBN.

Dit artikel gaat in op het nader ‘opvullen’ van de eigenwoningschenking door degenen die tijdig zijn begonnen. Vervolgens op de situatie waarin de schenking wordt ontbonden (vanwege de fiscale gevolgen). En tot slot op de connectie tussen de eigenwoningschenking en de eigenwoningregeling in de inkomstenbelasting; de vlakken waarop het spel rond de eigenwoningschenking nog niet helemaal is uitgespeeld.

Nader opvullen eigenwoningschenking

Per 1 januari 2023 zijn de genoemde vrijstellingen verlaagd tot € 28.947 (gelijk aan het bedrag van de reguliere eenmalige verhoogde vrijstelling voor een kind), om per 1 januari 2024 volledig te verdwijnen. Dat wil niet zeggen dat vrijstelling tot € 105.302 (2021) of € 106.671 (2022) volledig ontoegankelijk is geworden, maar daarvoor is wel vereist dat al vóór 2023 begonnen is met het schenken met toepassing van de vrijstelling voor de eigenwoningschenking.

Per 2022 gold nog dat eigenwoningschenking over drie kalenderjaren mocht worden ‘uitgesmeerd’, en dat de besteding van de schenking uiterlijk moest plaatsvinden in het tweede kalenderjaar ná het eerste jaar waarvoor een beroep op de vrijstelling is gedaan.

In het Belastingplan 2023 is – in het kader van de afschaffing van de eigenwoningschenking – echter opgenomen dat artikel 33a, tweede lid, SW, zoals dat luidde op 31 december 2022, van toepassing blijft in 2023. Hierdoor kan de spreidingsmogelijkheid voor schenkingen waarvoor in 2021 of 2022 voor het eerst een beroep op de vrijstelling voor de eigen woning is gedaan, in 2023 nog worden toegepast (maar dus niet meer in 2024, waardoor de eigenwoningschenking waarmee in 2022 is gestart, over ‘slechts’ twee jaar kan worden gespreid). Voor eigenwoningschenkingen die voor het eerst in 2023 zijn gedaan, geldt de spreidingsmogelijkheid in het geheel niet.

Voor wat betreft de besteding van de schenkingen voor de eigen woning geldt dat daarvoor de spreidingsmogelijkheid onverkort blijft bestaan. Ook als in 2022 of 2023 voor het eerst een beroep op de vrijstelling is gedaan, mag de besteding daarvan plaatsvinden in het jaar van schenking en de twee daaropvolgende kalenderjaren.

Gedurende 2022 is lang onduidelijk gebleven waaraan de 2022-schenking moest voldoen om in 2023 aanvullend te kunnen schenken met toepassing van de vrijstelling. Zo is gesuggereerd dat er in 2022 ten minste € 1 méér geschonken moest worden dan de jaarlijkse vrijstelling of de reguliere eenmalige verhoogde vrijstelling, om een materieel belang te hebben bij de toepassing van de vrijstelling van de eigenwoningschenking. Uiteindelijk heeft de Belastingdienst als standpunt bekend gemaakt dat er geen minimumbedrag geldt voor de 2022-schenking, maar dat – bij een schenking aan een kind – een schenking in 2022 lager dan € 27.231 maakt dat het ‘bestedingsvrije gedeelte’ van de schenking beperkt wordt tot het bedrag van de schenking in 2022 plus € 6.035 (het bedrag van de jaarlijkse vrijstelling) waarvan in 2023 gebruik gemaakt mag worden naast (bovenop) het aanvullend gebruik van de vrijstelling voor de eigenwoningschenking.

‘De spreidingsmogelijkheid voor schenkingen waarvoor in 2021 of 2022 voor het eerst een beroep op de vrijstelling voor de eigen woning is gedaan, kan in 2023 nog worden toegepast.’

Ontbinden van de schenking

Het doel van een eigenwoningschenking is doorgaans niet alleen de begiftigde in staat te stellen een woning te kopen (of te verbouwen of een eigenwoningschuld af te lossen), maar bovendien een belastingvrije vermogensoverdracht. Wanneer niet alle voorschriften in acht worden genomen, kan dat laatste niet het geval zijn (en wordt er 'gewoon' een aanslag schenkbelasting opgelegd). Denk daarbij aan de situatie dat bij de schenking meer/andere voorwaarden zijn bedongen dan is toegestaan (artikel 5 Uitvoeringsregeling schenk- en erfbelasting) of de schenking niet (tijdig) aantoonbaar op de voorgewezen wijze is geïnvesteerd. Welke mogelijkheden zijn er dan nog om de schade te beperken (ook als de schenkingsovereenkomst daarin niet voorziet)?

In een zeer recent en exemplarisch geval (Rb. Zeeland-West-Brabant 22 juni 2023, ECLI:NL:RBZWB:2023:4309) speelde het volgende:
X heeft in 2014 van zijn ouders een eigenwoningschenking ontvangen, waarbij een beroep is gedaan op de eenmalig verhoogde vrijstelling. In 2018 heeft X een tweede schenking van zijn ouders ontvangen ten behoeve van de eigen woning. X heeft toen opnieuw een beroep gedaan op de eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling voor de eigen woning. De inspecteur heeft echter een aanslag opgelegd zonder toepassing van de verhoogde vrijstelling omdat X deze reeds in 2014 had benut. Naar aanleiding hiervan heeft X de tweede schenking weer teruggeboekt aan zijn ouders en in een brief aan zijn ouders toegelicht waarom hij het geld aan hen heeft overgemaakt.

Daarbij is de hamvraag of de aanslag schenkbelasting op grond van artikel 53 SW moet worden verminderd, welke vraag de rechtbank bevestigend heeft beantwoord. De rechtbank constateert dat X en zijn ouders de tweede schenking civielrechtelijk hebben ontbonden, nadat zij van de inspecteur hebben vernomen dat hij de eenmalig verhoogde vrijstelling niet op de schenking zou toepassen. Deze 'ontbindingshandeling' blijkt uit de brief die X aan zijn ouders heeft geschreven en de bijbehorende terugboeking van het geschonken bedrag. Door ontbinding van de schenkingsovereenkomst ontstaat op grond van artikel 6:271 BW voor X de verplichting tot terugbetaling ('ongedaanmaking van de prestatie') en voor de ouders een daarmee corresponderend terugvorderingsrecht. X is dus verplicht geworden het geschonken bedrag aan zijn ouders terug te geven, hetgeen hij ook heeft gedaan. Hoewel de ontbinding van de overeenkomst geen terugwerkende kracht kent (en de schenking tot de ontbinding wel degelijk heeft bestaan), geeft de ontbinding wel aanleiding om op grond van artikel 53 lid 1 SW de opgelegde aanslag schenkbelasting te verminderen. De uitoefening van een terugvorderingsrecht dat door ontbinding van een schenking ontstaat, betreft namelijk een verminderingsgrond voor de schenkbelasting als bedoeld in dat artikel. In een dergelijk geval dient dus vermindering van de aanslag te volgen.

In het geval de ontbinding van de schenkingovereenkomst niet achteraf tot stand wordt gebracht, maar deze al in de schenkingsovereenkomst was verwerkt (in de

Schulden aan een partner zijn nooit een eigenwoningschuld, met als gevolg dat zowel de vordering als de schuld opgegeven dienen te worden in box 3.

vorm van een aan de schenking verbonden ontbindende voorwaarde, die inhoudt dat de schenking wordt ontbonden indien en voor zover deze (achteraf) blijkt niet te kwalificeren als eigenwoningschenking), geldt exact hetzelfde. Het gevolg van het vervuld worden van deze ontbindende voorwaarde kan zijn dat het geschonken bedrag moet worden terugbetaald, zoals in de casus. Maar in de praktijk is ook wel de techniek gehanteerd dat indien de ontbindende voorwaarde zich zou voordoen, (het ontbonden gedeelte) van de schenking omgezet wordt in een geldlening, idealiter vorm te geven als eigenwoningschuld, wat de (gewezen) schenker de mogelijkheid biedt om (gefaseerd) deze schuld kwijt te schelden. Deze omzetting laat ook het geschonken bedrag weer terugkeren in het vermogen van de schenkers, en moet zodoende geen beletsel zijn voor de toepassing van artikel 53 lid 1 SW. In het geval de schenking niet volledig ontbonden wordt, herleeft echter niet de vrijstelling (omdat de vrijstelling wel benut blijft, zij het niet maximaal).

De door de rechtbank gehanteerde redenering is recentelijk ook bevestigd door de Kennisgroep Belastingdienst, in het op 30 mei 2023 gepubliceerde standpunt (KG:063:2023:11), waarbij echter niet wordt uitgegaan van het ontbinden van de latere, maar van de eerdere schenking. Saillant detail is dat in het gehanteerde voorbeeld wordt gesproken over de herroeping van de schenking (als een variant van een ontbindende voorwaarde), terwijl sinds 1 januari 2017 al geldt dat de eigenwoningschenking onvoorwaardelijk moet zijn, met als enige toegestane uitzondering de ontbindende voorwaarde het niet voldoen aan de voorwaarden voor de eigenwoningschenking.

Artikel 53 lid 1 SW kan echter niet worden ingezet indien de ontbinding en het terugvorderingsrecht (of de vernietiging van de schenking wegens – wederzijdse – dwaling) slechts zijn voorgewend door de betrokken partijen (vgl. HR 10 januari 2020, ECLI:NL:HR:2020:1). Deze techniek leek eerder al 'populair' te worden bij schenkers en begiftigden die bij een eerdere schenking al gebruik gemaakt hadden van een lagere eenmalige verhoogde vrijstelling, en deze eerdere schenking vervolgens alsnog wilden 'opruimen' om ruimte te maken voor een nieuwe, hogere belastingvrije schenking. Op een vraag hierover heeft de Belastingdienst middels een brief van 22 november 2017 al het volgende kenbaar gemaakt:
'In dat geval [het herroepen van een schenking] *kan dus in de toekomst nog gebruik worden gemaakt van een eenmalig verhoogde vrijstelling. Er moet echter wel sprake zijn van een echte herroeping. Als een constructie wordt opgezet die slechts wordt gevolgd om heffing van schenkbelasting te vermijden, c.q. om op die manier alsnog in aanmerking te komen voor een (verhoogde) vrijstelling dan zou daarmee in strijd worden gehandeld met doel en strekking van de wet en neemt de Belastingdienst het standpunt in dat sprake is van een schijnhandeling. Het is niet de bedoeling van de wetgever geweest dat het voordeel van de vrijstelling kan worden ver-*

kregen door aldus kunstmatig de voorwaarden te creëren waaronder het recht op vrijstelling ontstaat.'

Bij het hiervoor vermelde standpunt van de Kennisgroep Belastingdienst is nogmaals duidelijk gemaakt dat deze vlieger niet opgaat; als voor de latere schenking de eenmalig verhoogde vrijstelling gebruikt wil kunnen worden, mag de reden voor de ontbinding van de eerdere schenking niet (enkel) een fiscale zijn. Nog vermeldenswaardig is dat een belastingplichtige blijkens het voormelde arrest ook om toepassing van artikel 53 lid 1 SW kan verzoeken in de bezwaar- of beroepfase tegen de aanslag schenkbelasting.

Eigenwoningschenking en -regeling

Indien en voor zover een geldlening in causaal verband staat tot de eigen woning, kan gesproken worden van een schuld 'aangegaan in verband met een eigen woning'. Om uit te komen bij de 'eigenwoningschuld' van een belastingplichtige moeten hierop nog in mindering worden gebracht (artikel 3.119a Wet IB 2001):

- een (positief) bedrag aan eigenwoningreserve van de belastingplichtige;
- een bedrag dat aan de belastingplichtige is geschonken met toepassing van de vrijstelling voor schenkingen voor de eigen woning;
- een (positief) bedrag aan eigenwoningreserve van de partner van de belastingplichtige, voor zover deze niet bij deze partner kan worden geëffectueerd.

Het bedrag dat geschonken is, heeft dus een zeer vergelijkbaar effect als een eigenwoningreserve; het verkleint de 'ruimte' waarbinnen een belastingplichtige de lening als eigenwoningschuld kan laten kwalificeren. Daarbij is overigens niet duidelijk of de 'coulance' die geldt voor de toepassing van de Successiewet (bij een schenking van € 106.671 hoeft het begiftigde kind voor € 27.231 niet aan te tonen dat het geschonken bedrag aan de eigen woning is besteed, cijfers 2022) ook doorwerkt naar de eigenwoningregeling; zo niet, dan heeft het kind dat een dergelijke schenking ontvangt, en vervolgens voor € 25.000 een nieuwe auto koopt en de rest besteedt aan de eigen woning (en daarom € 25.000 extra moet lenen voor de eigen woning), voor de Successiewet geen probleem, maar moet de extra lening in box 3 worden opgegeven.

In het (inmiddels ook al ter ziele gegane) besluit van 30 januari 2018, waarin – kortgezegd – een regeling was getroffen waarvoor partners zouden kunnen opteren, inhoudend een onderlinge 'uitruil' van ieders eigenwoningverleden om te voorkomen dat het verschil tussen ieders eigenwoningverleden ertoe zou leiden dat de partners verminderd in aanmerking zouden komen voor de hypotheekrenteaftrek, is geen aandacht geweest voor de gevolgen van eigenwoningschenking. Dat wil zeggen dat in dat besluit de eigenwoningreserve en de eigenwoningschenking, hoewel vergelijkbaar in effect, zeer verschillend behandeld werden. Ik zal dit illustreren met een voorbeeld.

Daan heeft in 2020 een eigen woning verkocht voor € 400.000. Op de eigen woning rustte een eigenwoningschuld van € 300.000. Bij verkoop is zodoende een eigenwoningreserve van € 100.000 gerealiseerd. Vervolgens is hij gaan samenwonen met Sophie. Sophie heeft geen eigenwoningverleden. Daan en Sophie kopen in 2021 samen een woning van € 600.000 en financieren de aankoop met een gezamenlijke geldlening van € 500.000 en de € 100.000 eigen vermogen van Daan. Daan en Sophie zijn elkaars fiscaal partner. Zowel Daan als Sophie hebben een aandeel van 50% in de woning. De verwervingskosten eigen woning bedragen voor zowel Daan als Sophie € 300.000. Daartegenover staat dat beiden een aandeel van 50% hebben in de geldlening van € 500.000.

Volgens de wettelijke regeling tot 1 januari 2022 (ook het moment dat het besluit is ingetrokken) zou dat geleid hebben tot het volgende plaatje:

	Daan	Sophie
Aandeel woning	€ 300.000	€ 300.000
Aandeel hypotheek	€ 250.000	€ 250.000
Eigen middelen	€ 100.000	
Box 1-lening	€ 200.000	€ 250.000
Box 3-lening	€ 50.000	
Onderlinge vordering	+ € 50.000	- € 50.000
EWR bij vervreemding	€ 100.000	€ 50.000
Feitelijke gerechtigdheid	€ 100.000	€ 0

Voor Daan geldt dat zijn eigenwoningreserve van € 100.000 hem dwars zit (daardoor kan hij op € 300.000 aan eigen woning maximaal € 200.000 eigenwoningschuld hebben). Waar de staatssecretaris in het besluit niet op ingaat, maar wat ik volledigheidshalve wel heb toegevoegd aan het schema, is de onderlinge vordering/schuld tussen Daan en Sophie ten gevolge van de inleg uit eigen middelen door Daan. Schulden aan een partner zijn nooit een eigenwoningschuld, met als gevolg dat zowel de vordering als de schuld opgegeven dienen te worden in box 3.

Het uitruilen van het eigenwoningverleden als omschreven in gemeld besluit zou ertoe geleid hebben dat de eigenwoningreserve van Daan voor de helft over zou gaan naar Sophie. Het plaatje is dan als volgt:

	Daan	Sophie
Aandeel woning	€ 300.000	€ 300.000
Aandeel hypotheek	€ 250.000	€ 250.000
Eigen middelen	€ 100.000	
Box 1-lening	€ 250.000	€ 250.000
Box 3-lening		
Onderlinge vordering	+ € 50.000	- € 50.000
EWR bij vervreemding	€ 50.000	€ 50.000
Feitelijke gerechtigdheid	€ 100.000	€ 0

Terug naar de inhoud

Het punt is dat in het besluit de eigenwoningschuld niet tot het eigenwoningverleden wordt gerekend, en de fiscale gevolgen ervan dus ook niet worden uitgeruild. Zou Daan geen eigenwoningreserve hebben, maar zou aan hem € 100.000 zijn geschonken met toepassing van de vrijstelling, dan biedt het besluit geen helpende hand (en blijft het eerste plaatje de juiste weergave). Wat door het besluit ook niet ondervangen is, is welke situatie ontstaat bij vervreemding van de woning; in beide gevallen realiseert Sophie een eigenwoningreserve, zonder gerechtigd te zijn tot de 'bijbehorende' euro's.

Ook in de huidige regeling, waarin niet meer wordt gewerkt met een algehele uitruil tussen partners van ieders woningverleden, maar op de diverse aspecten daarvan (de eigenwoningreserve, aflossingsstanden en -schema's, de bestaande eigenwoningschuld, en het aantal verbruikte maanden/jaren aftrek) afzonderlijke 'oplossingen' zijn geboden, is geen aandacht voor de eigenwoningschenking. Zodoende kan worden gesteld dat waar partners samen eigenaar zijn van een eigen woning, en aan (één van) hen een eigenwoningschenking is gedaan, dit per definitie – tenzij de partners een maatwerkoplossing hebben getroffen – leidt tot een verminderde hypotheekrenteaftrek en een onredelijk hoge eigenwoningreserve bij latere verkoop (nog los van de vraag bij wie van de partners deze wordt neergelegd).

Draagplichtovereenkomst

De maatwerkoplossing waarop ik doel is de draagplichtovereenkomst; de overeenkomst tussen de partners waarin zij civielrechtelijk afspreken wie van hen in welke mate draagplichtig ('verantwoordelijk') is voor de (eigenwoning)schuld, in plaats van enkel het bestaan van een onderlinge vordering vast te stellen, welke overeenkomst vervolgens op het fiscale vlak doorwerkt. Zouden Daan en Sophie dat hebben gedaan, dan zou dit het plaatje zijn geweest:

	Daan	Sophie
Aandeel woning	€ 300.000	€ 300.000
Aandeel hypotheek	€ 200.000	€ 300.000
Eigen middelen	€ 100.000	
Box 1-lening	€ 200.000	€ 300.000
Box 3-lening		
Onderlinge vordering		
EWR bij vervreemding	€ 100.000	€ 0
Feitelijke gerechtigdheid	€ 100.000	€ 0

Niet alleen feitelijk, maar ook fiscaal, geeft het sluiten van een draagplichtovereenkomst dus het beste resultaat. Voor de praktijk is het zodoende van belang om cliënten door wie of aan wie een eigenwoningschenking is gedaan, wordt gedaan of deze nog nader wordt aangevuld, te wijzen op de gevolgen voor de eigenwoningregeling en de partners een draagplichtovereenkomst te laten sluiten.

NB: Ik heb mij, ten aanzien van eigenwoningregeling, enkel gericht op de effecten rond de eigenwoningschenking. Voor een meer uitgebreide beschouwing over de toepassing van de eigenwoningregeling voor partners, de toepassing van het besluit en de uitwerking van de huidige wetgeving verwijs ik naar mijn artikel in het Fiscaal Tijdschrift Vermogen hierover, nr. 2022/1 en 2022/2. <<<

Samenvatting

In het artikel de 'Rafelrandjes van de eigenwoningschenking' gaat Sven Hoogeveen in op de wijzigingen in de Successiewet per 1 januari 2023. Hoewel de eigenwoningschenking is beperkt, kunnen degenen die tijdig zijn begonnen met schenken nog gebruikmaken van spreidingsmogelijkheden in 2023. Het artikel behandelt ook de ontbinding van schenkingen vanwege fiscale gevolgen en de connectie tussen de eigenwoningschenking en de eigenwoningregeling in de inkomstenbelasting. Hoogeveen adviseert partners in verband met de eigenwoningreserve een draagplichtovereenkomst af te sluiten omdat dit feitelijk en fiscaal het beste resultaat geeft.

Belastingadviseur (24-40 uur)

Ben je toe aan een nieuwe uitdaging en wil je je opgedane fiscale kennis delen in een team en vanaf de eerste dag de lijnen uitzetten? Houd je ervan om in een dynamisch team te werken, signaleer je snel kansen en kun je daar adequaat op inspelen? Dan is dit je kans!

Ter versterking van ons fiscale team zijn wij op zoek naar een:
commercieel ingestelde belastingadviseur met affiniteit met het MKB.

De standplaats voor deze functie is Emmeloord. Goed bereikbaar via de A6 en N50.

Over ons
Wij zijn een ambitieuze organisatie met circa 45 professionele medewerkers, verdeeld over drie vestigingen. We bieden op een professionele en prettige wijze hoogwaardige full-service dienstverlening op het gebied van accountancy, administratie, fiscaal, juridisch en HR-advies met een focus op de MKB-praktijk.

Wat bieden wij?
- Een veelzijdige en uitdagende functie binnen een professionele organisatie;
- Een goed pakket arbeidsvoorwaarden, waaronder een auto van de zaak;
- En heel veel meer.

Wie zoeken wij?
Je hebt een afgeronde HBO/WO-fiscale opleiding. Je bent betrokken bij nieuwe adviesdiensten en vaktechnische ontwikkelingen, voert uitdagende bezwaar- en beroepsprocedures, bent doortastend en ziet kansen om de fiscale praktijk samen met je collega's verder uit te bouwen. Je spreekt en verstaat de taal van de MKB-ondernemer.

Wie zoeken wij?
Je hebt een afgeronde HBO/WO-fiscale opleiding. Je bent betrokken bij nieuwe adviesdiensten en vaktechnische ontwikkelingen, voert uitdagende bezwaar- en beroepsprocedures, bent doortastend en ziet kansen om de fiscale praktijk samen met je collega's verder uit te bouwen. Je spreekt en verstaat de taal van de MKB-ondernemer.

Interesse?
Herken jij jezelf in deze omschrijving dan nodigen wij je van harte uit om te solliciteren. Je kunt je sollicitatie met CV per e-mail richten aan de heer A.D. (André) Bakker RB, a.bakker@vivan.nl
Ken je iemand voor wie deze functie op het lijf geschreven is, stuur 'm dan gerust door!

Acquisitie naar aanleiding van deze vacature wordt niet op prijs gesteld.

Word jij onze collega Belastingadviseur?

Een helder fiscaal advies én persoonlijk klantcontact. Daar staan wij voor. Dat zeggen we niet alleen, we maken het ook wáár. Bij HELDER sta je als belastingadviseur direct in contact met klanten in het mkb. Je voert persoonlijke gesprekken met ondernemers en behandelt zowel hun privé als zakelijke fiscale vraagstukken.

Dankbaar werk, dat veel voldoening geeft. Wil je met internationale klanten werken? Dat kan ook! Hierdoor ontwikkel je je op een nog breder terrein.

Wie zijn wij?
HELDER Fiscaal Advies is een kleinschalig belastingadvieskantoor. We werken vanuit onze kantoren in Amsterdam, Alkmaar of vanuit huis. Als team zijn we goed op elkaar ingespeeld, flexibel en breed inzetbaar. Bij HELDER draait alles om het leveren van hoogwaardig advies en het opbouwen van sterke, langdurige relaties. Daarbij richten we ons met name op ondernemers in het mkb, in uiteenlopende branches.

Wil je ontdekken hoe jouw expertise het verschil kan maken voor ondernemers in het mkb?

Scan dan de qr-code of neem contact op met Michel Vroon via 085-8768 828.

Overdracht voorzitterschap

Samen optrekken en meer terugkoppelen

Het is een goede gewoonte dat bij het aantreden van een nieuwe voorzitter de inkomende en vertrekkende voorzitter in Het Register aan het woord komen. Tijdens de ALV op 23 juni jl. stemden de leden in met de voordracht van Vincent de Jong als voorzitter. Hij neemt de voorzittershamer over van Chantal Moelands.

Door Wilma Straathof | Fotografie Raphaël Drent

Waar wil Vincent zich als voorzitter op richten? Voor welke uitdagingen staan we als vereniging volgens de voorzitters? En wat wil Chantal haar opvolger meegeven? Een gesprek met twee verschillende persoonlijkheden, met een in het oog springende overeenkomst: betrokkenheid bij het RB.

Stroomversnelling

Het afgelopen half jaar is bij het RB veel in een stroomversnelling geraakt. Uitbreiding van het bestuur, het meer op sterkte brengen van het bureau – inclusief een nieuwe algemeen directeur – een nieuw strategisch plan is op- en vastgesteld, en nu dus ook een nieuwe voorzitter. Inmiddels is zichtbaar wat de verhuizing naar Den Haag oplevert. Chantal: 'We zijn zichtbaarder en ook inhoudelijk claimen we steeds meer onze positie in het fiscale debat, denk aan de box 3-discussie en de toekomst van de BOR. Nog vaker worden we door het ministerie en de Belastingdienst gevraagd om mee te denken en boeken we hiermee ook goede resultaten; onze adviezen worden opgepakt.' 'En met onze deelname aan MKB-Nederland gaan we dat nog verder uitbouwen. Op de komende RB-dag laten we dat zien', stelt Vincent.

Nieuwe koers?

Betekent het nieuwe bestuur en het nieuwe strategische plan een koerswijziging? Wordt de blik die eerst vooral op profilering naar buiten was gericht nu voor-al gericht op de binnenkant van de organisatie? Chantal benadrukt dat dit niet het geval is; de plannen borduren op elkaar voort. 'Van 2015 tot 2018 was het thema toekomstbestendigheid van ons beroep. Daarna, van 2019 tot juni 2023, hebben we hier op doorgepakt door ons te richten op een toekomstbestendige vereniging, profilering was daarin een belangrijk onderwerp. Voor de periode 2023 - 2027 is het thema 'door verbinding samen vooruit'. Het accent verschilt per periode, maar in elk plan staat het belang van onze leden voorop.'

Chantal legt daarbij uit dat de afgelopen periode de verbinding bemoeilijkt werd door omstandigheden waarop het bestuur geen invloed had. 'Het waren uitdagende jaren.' Corona noemt ze ronduit een nare periode – voor de leden, voor de vereniging, voor de belangbehartiging en ook voor het bestuur. 'In 2022 hebben we gelukkig verder kunnen werken aan de doelen die we met de verhuizing naar Den Haag wilden realiseren, waaronder: dichter bij bestuurlijk Nederland zitten. In de corona-periode werd de verbinding gemist – daarom is in het huidige strategische plan verbinding expliciet benoemd.'

Vincent vat samen: 'Het gaat om de verbinding met de leden, wat hebben de leden aan de vereniging en wat kunnen we in de markt bereiken voor de leden, door de leden. Het strategisch plan zie ik als een samensmelting van wat in de afgelopen acht jaar heeft plaatsgevonden. Geen apotheose, maar wel een goed plan voor de vereni-

ging en leden, dat ook in voldoende mate wordt gesteund door leden op de ALV. En nu is het aan ons als bestuur om het op een juiste manier uit te dragen en de doelen om te zetten in acties.'

Meer verbinding

Het bureau van de vereniging is nu volop bezig om het strategisch plan te vertalen in een jaarplan en concrete acties, die het bestuur dan vervolgens gaat monitoren en waar ze verantwoording over kunnen afleggen. Want het gaat er niet alleen om te doen wat je zegt, maar vooral ook om te vertellen wat je doet en uit te leggen waarom je het doen. Vincent: 'Op basis van de jaarplannen kunnen we leden uitleggen wat we hebben gedaan, waarom we dit hebben gedaan en wat leden eraan hebben. Maar het gaat er ook om te vertellen wat nog niet is gebeurd, wat we daaraan gaan doen, waar extra inzet op wordt gepleegd, maar ook uitleggen waarom zaken zijn gegaan zoals ze zijn ze zijn gegaan.' Het gaat dus om transparantie. Waarop Chantal aanvult dat ook bij het uitdragen van een jaarplan voortdurend de verbinding met de leden wordt gezocht. 'Wij hebben het afgelopen jaar de verbinding met onze leden verder aangehaald en dat willen we nog intensiever gaan doen.' Als voorbeeld noemt ze onder andere de enquêtes (polls) op de website, waarmee snel informatie kan worden opgehaald. Vincent: 'Daar nemen veel leden – zo'n dertig procent – aan deel en op deze manier uitvraag doen wordt ook zeer gewaardeerd. Daarbij gaat het erom dat we als bestuur niet denken dat wat we doen, goed is voor de leden, maar dat we dit ook toetsen. Bij de drie pijlers van het strategische plan – dienstverlening, profilering, fiscaal kenniscentrum – willen we die toets telkens periodiek doen.'

Chantal kreeg samen met collega-bestuurder Inka de Jong, ook positieve feedback bij de kringbijeenkomst Leiden, waar ze in het kader van het nieuwe strategische plan vertelde wat het bestuur had gedaan. 'Leden

Chantal:
'We zijn zichtbaarder en ook inhoudelijk claimen we steeds meer onze positie in het fiscale debat.'

Vincent: ‘Het is niet mijn show, maar onze gezamenlijke opgave om de vereniging naar het next level te krijgen.’

waren daar enthousiast over. “Wat goed – we weten nu eindelijk wat jullie allemaal doen”.’ Ze stelt daarbij dat ze als bestuur in het verleden misschien te veel in resultaten hebben gedacht. ‘Als er een resultaat was, dan koppelden we dat terug. Maar er ontstaat meer verbinding als vorderingen en ook tegenvallers worden gedeeld. Ik heb gemerkt dat leden het belangrijk vinden te weten wat we doen.’

Resultaten

Sprekend over resultaten. Op welke resultaten is Chantal het meest trots? Over het antwoord op deze vraag hoeft ze niet lang na te denken. ‘Dan gaat het toch om het aanhalen van de verbinding, die we na een lastige periode weer hebben hersteld. Daarnaast op het feit dat we als vereniging op fiscaal terrein het afgelopen jaar veel zichtbaarder zijn geworden. En dat heb ik uiteraard niet alleen gedaan, dat doen we samen.’
Vincent vult daarop aan dat hij merkt dat het bureau het afgelopen half jaar veel meer op sterkte is gekomen. ‘En we hebben een breder bestuur, met verschillende typen mensen, wat het in de discussie beter maakt en dieper de kern raakt.’ Chantal beaamt dat met de uitbreiding van het bestuur en een bureau met meer vaste krachten mooie stappen zijn gezet. ‘Mijn jaar als waarnemend voorzitter bij een vereniging in transitie was zeker niet makkelijk. We hebben hard gewerkt aan de toekomstbestendigheid van onze vereniging en met de nieuwe verbindingen die tot stand zijn gebracht, kunnen we samen met ambitie vooruit.’

Terugkoppeling

Hoe wil het bestuur de terugkoppeling gaan doen – de verbinding leggen? ‘Op verschillende manieren; vanzelf met artikelen in Het Register, maar ook berichten op de website en via infoberichten’, zegt Vincent. ‘Maar dat niet alleen. Interactie daarbij vind ik belangrijk - het moet zeker niet alleen eenrichtingsverkeer zijn. Polls zijn een handige manier om snel te horen wat leden vinden, maar het gaat om uitwisseling door bijeenkomsten op regionale schaal te organiseren, die aansluiten bij de verschillende soorten leden.’ Als voorbeeld hiervan noemt Chantal de zzp-bijeenkomsten, de kantoorbezoeken door de bestuursleden en de kringbijeenkomsten. ‘Met het zoeken naar meer interactie hebben we al een start gemaakt. Op dat pad willen we doorgaan.’

Profileren

Waar staat de vereniging op de meetlat van het profileren? Vincent vindt het onmogelijk om hiervoor één cijfer te geven, want profilering is veelomvattend. ‘Op sommige punten zullen we nog onvoldoende scoren, maar op andere terreinen denk ik dat het een dikke voldoende, wel een acht, is.’ Hij noemt notities als de BOR en Box 3 waarmee het RB zich in Den Haag op de kaart heeft gezet. Als we kijken naar wat leden hebben aan het voordeel van het RB voor hun kantoor en het laten aansluiten van nieuwe leden, kan dit nog veel beter. Daar moet nog meer gebeuren.’
Chantal: ‘In het kader van profilering werken we ook nauw samen met andere organisaties, zoals in het dossier van box 3 met de Consumentenbond, de Bond voor Belastingbetalers en de diverse koepelorganisaties (NOB, NBA, NOAB en SRA). Door de krachten te bundelen, heb je een groter bereik.’
Profilering noemt Chantal ook wezenlijk in verband met de toekomstbestendigheid. ‘Het moet duidelijk zijn waar we als vereniging voor staan, wat we doen en dat onze leden kwaliteit leveren als belastingadviseurs en -consulenten van het mkb. En, stakeholders moeten ons op tijd weten te vinden. Gisteren was Sylvester Schenk nog bij BNR om te praten over de val van het kabinet, box 3, de BOR en overbodige fiscale regelingen. Door in Den Haag te zitten, worden we gezien en gehoord. Zo kunnen we bijvoorbeeld namens onze leden uitdragen

Chantal:
'Ik heb mijn werk als waarnemend voorzitterschap altijd met hart en ziel gedaan. Dat verenigingshart zie ik ook bij Vincent.'

wat de knelpunten zijn in fiscale wetgeving. Wij vertegenwoordigen het beeld van onze leden naar buiten hoe ingewikkeld de belastingwetgeving inmiddels is. En bovendien niet effectief, las ik pas in het FD (zie ook bericht in kort nieuws).'
Samen benadrukken ze dat je als brancheorganisatie naamsbekendheid krijgt door in het centrum van de macht te zitten, veel mensen te vertegenwoordigen en deskundig te zijn – door als vereniging te laten zien dat je weet waar je het over hebt en wat er leeft in de markt. En zo je stempel te drukken. Chantal: 'Profilering is geen doel op zich, maar een middel in het kader van belangenbehartiging.'
Vincent benoemt daarbij nog dat het lidmaatschap van MKB-Nederland een mooie stap is in het kader van profileren. 'Ik heb gisteren het draaiboek gezien van de RB-dag die we samen met MKB-Nederland organiseren en

Vincent:
‘Ik heb gisteren het draaiboek gezien van de RB-dag die we samen met MKB-Nederland organiseren en daar krijg ik ontzettend veel energie van.’

daar krijg ik ontzettend veel energie van.’ Chantal: ‘Via MKB-Nederland kunnen we ook onze naamsbekendheid vergroten en belangrijke fiscale thema’s op de politieke agenda krijgen.’

Trusted advisor

Mkb-branchekennis is van belang om een trusted advisor te kunnen zijn. Vincent: ‘Dat betekent dat je ook over andere zaken kunnen meepraten; je wil dicht bij je klant, de ondernemer, staan. En als hij een vraagstuk heeft dat niet het fiscale raakt, moet je hem kunnen uitdagen, aan de orde stellen wat er achter het probleem zit en kunnen verwijzen naar een adviseur die er verstand van heeft. Wij willen als fiscaal adviseur de spin-in-het-web zijn voor de klant en daarmee een enorme toegevoegde waarde leveren voor de klant. Maar dat betekent wel dat onze kennis verder gaat dan het fiscale.’ Chantal; ‘Wij zeggen altijd dat we meer van onze klanten weten dan hun partner.’ En die persoonlijke betrokkenheid maakt het een mooi vak, concluderen ze samen.

Kracht komt uit portefeuilles

Heeft Vincent zichzelf in zijn nieuwe rol als voorzitter doelen gesteld? Vincent knikt ontkennend. Hij ziet het als zijn taak om leiding te houden. ‘Ik ben onderdeel van het team en als voorzitter houd ik regie op het team. De plannen houden we tegen de meetlat en bespreken we binnen de portefeuilles. Ieder bestuurslid beheert portefeuilles, en ik houd regie op het totaal van de portefeuilles. De kracht van de bestuursleden moet tot uitdrukking komen in de portefeuilles.’ Hij vindt zichzelf niet het type persoon dat zijn mening profileert boven het totaal.

‘Heb ik persoonlijke doelen? Ja, dat zijn de doelen die in het strategisch plan staan die we samen willen bereiken. Dat klinkt misschien heel politiek, maar zo sta ik erin. Het is niet mijn show, maar onze gezamenlijke opgave om de vereniging naar het next level te krijgen.’

Zijn er zorgpunten? Vincent: ‘Jazeker, een zorgpunt is de arbeidsmarkt, vergrijzing (uitstroom) en te weinig instroom. Dan komen we gelijk bij het tweede zorgpunt: opleiding. We kunnen hier op de geringe instroom inspelen door meer mensen te betrekken op het fiscale vlak. Dat kan door in de opleiding meer te differentiëren en hiermee te zorgen dat meer mensen de mogelijkheid krijgen de RB-titel te halen. En daarnaast erop sturen dat ze het vak goed onderhouden. Het derde punt is profileren als fiscaal kenniscentrum. Daar is nu meer dan gemiddelde aandacht voor bij het Bureau Vaktechniek. Dit komt mede omdat in de afgelopen periode meer fiscalisten zijn aangetrokken voor het Bureau Vaktechniek. Dat zullen leden in de komende tijd gaan merken.’

Actieve leden

Kunnen leden hieraan bijdragen? Chantal: ‘Jazeker, al veel leden zetten zich in voor de vereniging. Het is geven en nemen. Je bent lid van een club en het clubgevoel krijg je vooral door het samen te doen. En daar moeten wij als bestuur de voorwaarden voor scheppen: als een bijeenkomst op een redelijk afstand is, maakt dat het voor leden makkelijker is ernaartoe te komen.’ Beide voorzitters benadrukken het belang van deelname aan bijeenkomsten en peilingen door de leden. ‘Want die input hebben we nodig om leden goed te kunnen vertegenwoordigen.’ Vincent noemt daarbij ook differentiatie. ‘Vaak komen en reageren dezelfde mensen. Dat stel ik zeer op prijs, maar ik wil graag meer verschillende geluiden horen.’

Wijze raad

Op de vraag aan Chantal of ze wijze raad heeft voor haar opvolger, denkt ze even na. Dan zegt ze oprecht: ‘Ik heb mijn werk als waarnemend voorzitterschap altijd met hart en ziel gedaan. Dat verenigingshart zie ik ook bij Vincent. En daarmee gaan wij door, want besturen doen we met elkaar.’

Over de functie van voorzitter

Voormalig voorzitter Wil Vennix zei tijdens zijn voorzittersinterview dat hij had onderschat hoe anders is om voorzitter te zijn in plaats van bestuurslid. Chantal beaamt dit. ‘Het boegbeeld van de vereniging zijn, is intenser. Het is een functie waar veel tijd in gaat zitten, maar ook een verantwoordelijkheid die veel oplevert.’ Ze is regelmatig verrast hoeveel mensen haar door het voorzitterschap kennen. Haar netwerk is sterk uitgebreid. Vincent merkt in de korte tijd dat hij voorzitter is al dat veel mensen zich bij hem melden. Over drukte kan hij nog geen uitspraak doen – daarvoor is zijn voorzitterschap nog te pril.

Om snel een beeld te krijgen van de invulling van zijn nieuwe rol als voorzitter leggen we Vincent de Jong een aantal keuzes voor. Daaruit kiezen vindt hij zichtbaar leuk.

- Is het voorzitterschap een eer of roeping? Vincent: ‘Een eer vind ik het zeker niet, zo zie ik het niet. Roeping klinkt wel zwaar, maar het is toch het meest in de richting; een plichtsmatig roeping.’
- Samenbinden of vooroplopen? Direct antwoord: ‘samen’.
- Faciliteren of stempel drukken. Ook weer zonder twijfel: ‘faciliteren’.
- Druk of interessant? ‘Vooral interessant’. Dat het druk is, moet nog blijken, geeft hij als toelichting.
- Naar binnen of naar buiten gericht? ‘Naar buiten gericht, met als doel de leden goed te vertegenwoordigen en bedienen’.

Terug naar
de inhoud

Chantal:
‘Je bent lid van een club en het clubgevoel krijg je vooral door het samen te doen.’

Vincent beaamt dit. ‘Ik ben blij dat ik met Chantal in het bestuur zit en dat we samen kunnen optrekken, als een soort tandem.’ ‘Het is een mooie samenwerking’, vult Chantal aan. ‘Ik heb inmiddels veel bestuurlijke ervaring opgedaan en nog anderhalf jaar te gaan. In deze periode kan ik mijn kennis en ervaring met Vincent delen, en dat maakt ons – tezamen met de andere bestuursleden - een waardevol team.’

Meer diversiteit

Tijdens het gesprek valt op hoezeer Vincent en Chantal verschillen in de manier waarop ze zich uitdrukken. Chantal is enthousiast en uitgesproken, prettig duidelijk en toont zich heel resultaatgericht.
Vincent neemt niet als eerste het woord, is nuchter, iets afwachtender. Zijn antwoorden zijn vaak verkennend, maar ook heel raak. Twee krachtige persoonlijkheden met duidelijke kwaliteiten, die elkaar goed aanvullen.
Verschillen noemt Vincent ook een kwaliteit van het nieuwe bestuursteam. ‘Door meer diversiteit bereik je meer. Dat willen we ook zo houden. Voor de vervanging van Ralph zijn we op zoek naar een nieuw bestuurslid waarmee we een goede afspiegeling van de verenging zijn en blijven.’ Waarop hij vervolgt: ‘Dat ons nieuwe bestuursteam goed draait wil niet zeggen dat we het altijd eens zijn met elkaar – er zijn geen ja-knikkers en dat vind ik ook wel prettig – er zijn verschillende meningen, opvattingen en zelfs overtuigingen. Uiteindelijk is het de kunst om binnen ons doel het juiste pad te vinden. En dat gaat goed.’ <<<

Box 3: het verleden, het heden en de toekomst

Sinds het Kerstarrest volgden de ontwikkelingen rondom box 3 elkaar in sneltreinvaart op. In dit artikel bespreek ik deze ontwikkelingen rondom box 3 in drie delen: het Rechtsherstel box 3 (verleden), de Overbruggingswet (heden) en de mogelijke nieuwe box 3-wetgeving (toekomst).

A. Knol CFP® RB
Arjan Knol is als fiscalist werkzaam bij Bureau Vaktechniek van het RB

Op 24 december 2021 heeft de Hoge Raad de fiscale wereld verrast met haar baanbrekende uitspraak, ook wel bekend als het Kerstarrest[1] over de box 3-heffing. Volgens de Hoge Raad is de box 3-heffing op basis van een forfaitaire vermogensmix in strijd met het recht op ongestoord genot van eigendom (artikel 1 van het Europees Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens) in combinatie met het verbod op discriminatie (artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens).

Rechtsherstel box 3 (2017-2022)

Het Kerstarrest vormt een uitspraak in het kader van massaal bezwaar over de jaren 2017 en 2018. Dat betekent dat de inspecteur de bezwaarschriften over die jaren 2017 en 2018 die zijn aangemerkt als massaal bezwaar moest afhandelen in overeenstemming met deze uitspraak. Op 4 februari 2022 heeft de Belastingdienst collectieve uitspraken op bezwaar[2] gedaan, niet alleen voor de jaren 2017 en 2018, maar ook voor de jaren 2019 en 2020. Aangezien het wettelijk niet mogelijk is om tegen deze collectieve uitspraken beroep aan te tekenen zijn de aanslagen inkomstenbelasting van deze jaren onherroepelijk vast komen te staan.

De wetgever heeft medio 2022 het Rechtsherstel box 3 vormgegeven door de introductie van de forfaitaire spaarvariant. Dit rechtsherstel werd aanvankelijk als besluit[3] gepubliceerd en later met terugwerkende kracht naar het belastingjaar 2017 opgenomen in de 'Wet rechtsherstel box 3'. Het door de wetgever bepaalde rechtsherstel hanteert de volgende uitgangspunten:

- Het vermogen wordt beoordeeld op basis van de 'werkelijke samenstelling', waarbij er onderscheid wordt gemaakt tussen banktegoeden, overige bezittingen en schulden.
- Voor elke vermogenscategorie geldt een afzonderlijk forfaitair rendementspercentage om zo goed mogelijk aan te sluiten bij het werkelijk behaalde rendement.

Concreet betekent dit dat belastingplichtigen gedurende de periode 2017-2022 onder bepaalde voorwaarden nog konden 'kiezen' tussen twee systemen:

- Box 3-heffing volgens het wettelijk stelsel.
- Box 3-heffing volgens het rechtsherstel.

Het rechtsherstel is alleen van toepassing over de periode 2017-2022 als de box 3-heffing volgens het rechtsherstel lager uitvalt dan de box 3-heffing volgens het wettelijk systeem. Indien het wettelijke systeem leidt tot een lagere aanslag, zal het wettelijke systeem gevolgd worden. Dit betekent dat de belastingplichtige het beste mag kiezen van beide werelden.

Overbruggingswet box 3 (2023-2026)

Van 2017 tot 2022 bestonden er twee systemen om het inkomen uit box 3 te berekenen: het wettelijke systeem en het rechtsherstel box 3. De box 3-belasting werd gebaseerd op het laagste resultaat van deze twee systemen. Vanaf 2023 is die keuze niet meer beschikbaar: er is slechts één systeem, namelijk het wettelijke systeem. Echter, het wettelijke systeem dat vanaf 2023 geldt, is gelijk of vrijwel gelijk aan het rechtsherstel dat gold voor de periode 2017-2022. De wetgever vertrouwt erop dat het rechtsherstel box 3 vanaf 2023 in overeenstemming is met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

In het nieuwe wettelijke systeem wordt het voordeel uit sparen en beleggen gebaseerd op de 'werkelijke' samenstelling van het vermogen, zoals de wetgever het noemt (banktegoeden, overige bezittingen en schulden). Voor elke vermogenscategorie geldt een apart fictief rendementspercentage. Door uit te gaan van de werkelijke samenstelling van het vermogen is de wetgever van me-

ning dat het nieuwe wettelijke systeem, dat gebaseerd is op het rechtsherstel box 3, niet langer in strijd is met het EVRM. Het voordeel uit sparen en beleggen sluit volgens de wetgever nu beter aan bij het daadwerkelijk behaalde rendement, met name voor spaarders.
Het nieuwe wettelijke systeem dat vanaf 2023 geldt, ondergaat enkele wijzigingen ten opzichte van het rechtsherstel dat gold van 2017 tot en met 2022. In de aangenomen Overbruggingswet box 3 was al bepaald dat groene spaartegoeden en contant geld moeten worden beschouwd als banktegoeden en niet als overige bezittingen. In de Voorjaarsnota 2023 van 28 april 2023[4] en in de Kamerbrief van 8 mei 2023[5] is aangekondigd dat:

- Aandelen in het vermogen van een Vereniging van Eigenaren (VvE) worden geclassificeerd als spaargeld, omdat het een vermogensrecht is waarbij het vermogen van de VvE meestal op een bankrekening staat. Deze categorie sluit daarom beter aan bij dit onderdeel van het vermogen.
- Het aandeel in het vermogen op de derdengeldenrekening van een notaris wordt ook beschouwd als spaargeld.
- Onderlinge vorderingen en schulden tussen fiscale partners en tussen ouder en minderjarig kind worden gedefiscaliseerd. Dit betekent dat deze vorderingen en schulden niet meer vermeld hoeven te worden in de belastingaangifte. Bij ouders en minderjarige kinderen geldt dit alleen in situaties waarin het inkomen van het minderjarige kind aan de ouders wordt toegerekend, omdat dit alleen dan leidt tot dezelfde aangifte.

Volgens de genoemde Kamerbrief zullen bovengenoemde wijzigingen worden opgenomen in het Belastingplan 2024 en hoogstwaarschijnlijk met terugwerkende kracht gelden vanaf 1 januari 2023.
Net zoals bij het rechtsherstel worden in het nieuwe wettelijke systeem alle bezittingen en schulden van box 3 op de peildatum van 1 januari van elk jaar (vanaf 1 januari 2023) verdeeld in drie vermogenscategorieën: banktegoeden, alle overige bezittingen en schulden. Bij de verdeling van bezittingen en schulden in box 3 in deze drie categorieën wordt speciale aandacht besteed aan de onverdeelde boedel en groene beleggingen. Als een banktegoed deel uitmaakt van een onverdeelde boedel als gevolg van een nalatenschap, beschouwt de Belastingdienst dat deel als een banktegoed en niet als een overige bezitting. Zoals eerder vermeld vallen groene spaartegoeden vanaf 2023 onder de categorie 'banktegoeden'. Groene beleggingen blijven daarentegen vallen onder de categorie 'overige bezittingen'. De vrijstelling in box 3 voor groene beleggingen wordt eerst toegerekend aan de groene beleggingen zelf, en het eventuele restant aan groene spaartegoeden. Deze toerekening is gunstiger voor de belastingplichtige. In de praktijk zal het zel-

Belastingplichtigen kunnen profiteren van de manier waarop de waarden van banktegoeden, overige bezittingen en schulden slechts op één peildatum worden vastgesteld.

den voorkomen dat het saldo van groene beleggingen hoger is dan de vrijstelling, maar als dat wel het geval is, is de eerdergenoemde verdeling van de vrijstelling relevant.

Aandachtspunten Overbruggingswet box 3

Het is essentieel om cliënten bewust te maken en advies te geven over zowel de samenstelling als de omvang van hun vermogen vóór de volgende peildatum van 1 januari 2024 en toekomstige peildatums. Het nieuwe wettelijke systeem in box 3 heeft een hybride karakter. Dit betekent dat het inkomen uit sparen en beleggen bestaat uit twee componenten:

1. Het totale forfaitaire inkomen uit het vermogen.
2. De heffingsgrondslag (rendementsgrondslag na aftrek van het heffingvrij vermogen).

Wat betekent dit in de praktijk?

- Een hoog forfaitair rendement met een lage heffingsgrondslag resulteert uiteindelijk in een lage box 3-belasting, zelfs als het rendement op het vermogen hoog is.
- Een laag forfaitair rendement met een hoge heffingsgrondslag leidt eveneens tot een lage box 3-belasting, zelfs als het vermogen aanzienlijk is.

Belastingplichtigen kunnen profiteren van de manier waarop de waarden van banktegoeden, overige bezittingen en schulden slechts op één peildatum worden vastgesteld. Een gunstige strategie is bijvoorbeeld om overige bezittingen (die onder een hoog forfaitair rendementspercentage vallen) vlak voor de peildatum te verkopen en tijdelijk om te zetten in banktegoeden (met een laag forfaitair rendementspercentage). Na de peildatum kunnen die bezittingen met het hoge rendementspercentage weer worden teruggekocht. Hetzelfde geldt voor schulden: vlak voor 1 januari geld lenen bij de eigen bv, dat op spaarrekening zetten, en na 1 januari lening weer aflossen scheelt in 2023 32% over stel 0,01% over bankrekening -/- stel 2,5% over schuld. Bij een lening van € 700.000 kan het voordeel aan box 3-heffing dan € 5.577 zijn. De enige reden om op deze manier te handelen, is om de box 3-belasting te minimaliseren.

Om te voorkomen dat belastingplichtigen gebruikmaken van peildatumarbitrage, is er een regeling ingesteld. Het tijdelijk omzetten van bezittingen moet minstens 3 maanden duren, waarin ten minste één peildatum valt, anders leidt dit niet tot een verlaging van de box 3-heffing. Met andere woorden, beide omzettingshandelingen mogen niet binnen een periode van 3 maanden waarin een peildatum valt, plaatsvinden. Er bestaat echter een tegenbewijsregeling: als de handelingen van de belastingplichtige worden verricht om zakelijke redenen (d.w.z. niet-fiscale overwegingen), is er geen sprake van peildatumarbitrage. De bewijslast hiervoor ligt echter bij de belastingplichtige. De Belastingdienst zal op basis van een 'risicogerichte toetsing' beoordelen of er sprake is van arbitragehandelingen zonder zakelijke motieven.

Houdbaarheid Rechtsherstel box 3 en Overbruggingswet box 3

Op 28 juni 2022 heeft het ministerie van Financiën het besluit Rechtsherstel Box 3 gepubliceerd. Volgens het ministerie van Financiën sluit deze nieuwe berekeningswijze beter aan bij het daadwerkelijk behaalde rendement. Ze zijn van mening dat ze hiermee een juiste invulling hebben gegeven aan het begrip 'werkelijk behaalde rendement' zoals verwoord in het Kerstarrest. Sinds het Kerstarrest hebben verschillende rechtbanken en gerechtshoven zich uitgesproken over het rechtsherstel dat de Belastingdienst aan belastingplichtigen heeft geboden. Nu, twaalf maanden later, hebben diverse

rechtbanken en gerechtshoven geoordeeld dat het rechtsherstel op basis van de forfaitaire spaarvariant geen juiste uitvoering is geweest van het Kerstarrest door de wetgever. De rechters hebben de berekeningswijze van het rechtsherstel terzijde geschoven en het inkomen uit box 3 bepaald op basis van het werkelijk behaalde rendement. Of deze uitspraken standhouden, is afhankelijk van de Hoge Raad. Als de Hoge Raad het rechtsherstel op basis van de forfaitaire spaarvariant terzijde schuift, is het te hopen dat de Hoge Raad ook richtlijnen geeft over hoe het werkelijke rendement in box 3 moet worden bepaald.
De wetgever heeft in de beslisnota bij de Kamerbrief van 18 april 2023 aangegeven dat er momenteel vier cassatieprocedures lopen:

- Hof Den Bosch 2 november 2022 (vaststellen box 3-rendement op basis van werkelijk inkomen);
- Hof Arnhem-Leeuwarden 10 januari 2023 (aandeel VvE belasten als ware het een banktegoed);
- Hof Arnhem-Leeuwarden 17 januari 2023 (rentevergoeding bij verminderingsbeschikking);
- Hof Arnhem-Leeuwarden 7 februari 2023 (vaststellen box 3-rendement op basis van werkelijk rendement).

Volgens de wetgever zijn de uitkomsten van deze procedures van belang voor het vaststellen van aanslagen met box 3-inkomen dat niet alleen bestaat uit banktegoeden, en voor bezwaarprocedures tegen deze aanslagen. Zolang de Hoge Raad geen duidelijkheid heeft verschaft door middel van één of meerdere arresten, worden definitieve aanslagen (voor de jaren 2021 en 2022) en de afhandeling van bezwaarschriften opgeschort.
Let op: Definitieve aanslagen voor de jaren 2020 of eerder worden wel opgelegd. Dit betekent dat er bezwaar moet worden gemaakt indien nodig. Dit geldt ook voor de jaren 2021 en 2022, mocht de Belastingdienst per ongeluk toch een definitieve aanslag opleggen, ondanks de eerdergenoemde toezegging.

> Het is te hopen dat de Hoge Raad ook richtlijnen geeft over hoe het werkelijke rendement in box 3 moet worden bepaald.

Toekomstig stelsel box 3

Hoe gaat het toekomstig stelsel box 3 er waarschijnlijk uitzien? Het kabinet heeft in het regeerakkoord besloten om een box 3-heffing in te voeren die gebaseerd is op het werkelijk behaalde rendement. Hierdoor wordt er beter rekening gehouden met de financiële draagkracht van belastingplichtigen en wordt de belastingheffing rechtvaardiger. De hoogte van de te betalen belasting moet in lijn zijn met het daadwerkelijke rendement van een belastingplichtige. Een generieke forfaitaire rendementsheffing houdt geen rekening met deze variatie. Dit betekent dat belastingplichtigen met een (veel) hoger dan gemiddeld rendement bevoordeeld worden, terwijl anderen met een (veel) lager rendement benadeeld worden.
De wetgever heeft het voornemen om de box 3-heffing op basis van het werkelijke rendement in te voeren vanaf 1 januari 2027. Dit houdt in dat de heffing plaatsvindt over zowel de directe inkomsten (zoals rente, dividend, huur en royalty's) als de waardeveranderingen. Alle kosten die toegerekend kunnen worden aan box 3 mogen worden afgetrokken van het werkelijke rendement. Er bestaat echter twijfel over welk systeem gebruikt moet worden voor de belastingheffing op waardeveranderingen. Er zijn twee opties: een vermogensaanwasbelasting of een vermogenswinstbelasting. De wetgever heeft de voorkeur voor een vermogensaanwasbelasting, wat betekent dat er jaarlijks belasting betaald moet worden over ongerealiseerde waardeveranderingen. Voor onroerende zaken en andere niet-liquide vermogensbestanddelen overweegt de wetgever een vermogenswinstbelasting. Een belangrijk uitgangspunt voor de wetgever is dat de invoering van het nieuwe box 3-stelsel budgetneutraal moet zijn. Dit kan betekenen dat als de grondslag voor box 3 op basis van werkelijk inkomen in plaats van het forfaitaire inkomen daalt, het belastingtarief in box 3 zal stijgen.
Bij de overgang naar een box 3-stelsel gebaseerd op een heffing over het werkelijke box 3-inkomen ziet het RB

Terug naar de inhoud

een aantal mogelijke complicaties. Deze kunnen onder andere zijn:

- onzakelijke elementen bij het belasten van het werkelijke rendement;
- de verhouding met de schenk- en erfbelasting bij kwijtschelden van vorderingen;
- liquiditeitseffecten bij heffing over niet-gerealiseerde waardemutaties;
- bestanddelen die gesplitst zijn in blooteigendom en vruchtgebruik;
- arbitrage-effecten die optreden door de gewijzigde verhouding waarop inkomsten uit vermogen worden belast ten opzichte van andere regimes, zoals box 2;
- positie van binnenlandse belastingplichtigen met vermogen in het buitenland of buitenlandse belastingplichtigen;
- de gevolgen van persoonlijke omstandigheden zoals het aangaan en beëindigen van een fiscaal partnerschap, overlijden en migratie.

De wetgever erkent ook dat een box 3-heffing op basis van werkelijk inkomen complexer is dan de huidige forfaitaire spaarvariant. Daarom overweegt de wetgever om de bestaande forfaitaire spaarvariant verder te verfijnen[6] als mogelijk alternatief voor een box 3-stelsel gebaseerd op het werkelijke rendement. Hierdoor lijkt de invoering van een box 3-heffing op basis van werkelijk inkomen onzeker te zijn. In de komende periode zal blijken hoe deze discussie zich verder ontwikkelt.
Opvallend is verder dat de staatssecretaris een tegenbewijsregeling onderzoekt. Want ook met eventuele verfijningen van het forfaitaire stelsel kan het verschil tussen het forfaitaire rendement en het werkelijke rendement van een individuele belastingplichtige in een belastingjaar groot zijn. Om aan die onrechtvaardigheid tegemoet te komen zou gedacht kunnen worden aan een tegenbewijsregeling.
In de Kamerbrief zegt de staatssecretaris het volgende: *'De Hoge Raad geeft in het Kerstarrest aan dat 'een zekere ruwheid inherent is aan een forfaitaire regeling'. 'Een rechtvaardiging voor de daaruit volgende ongelijkheid kan deze eigenschap van forfaitaire regelingen echter alleen opleveren voor zover bij het vaststellen van de forfaitaire grenzen is getracht de werkelijkheid te benaderen.' Toekomstige gerechtelijke uitspraken zullen moeten leren of met een forfaitair stelsel met verfijningen in voldoende mate aan deze voorwaarde kan worden voldaan.'*
Zegt dit iets over het vertrouwen van de staatssecretaris in houdbaarheid van de huidige wettelijke forfaitaire spaarvariant zonder verfijningen? Wordt zeker vervolgd! <<<

Definitieve aanslagen voor de jaren 2020 of eerder worden wel opgelegd. Dit betekent dat er bezwaar moet worden gemaakt indien nodig. Dit geldt eventueel ook voor de jaren 2021 en 2022.

De Toolbox Box 3 van het Register Belastingadviseurs

Meer informatie over box 3 (het verleden, het heden en de toekomst) vind je de Toolbox Box 3 van het RB. De Toolbox Box 3 van het RB bestaat uit:

- RB Notitie Box 3 – Wet Rechtsherstel box 3 (periode 2017-2022);
- RB Notitie Box 3 – Overbruggingswet box 3 (periode 2023-2025);
- RB Notitie Box 3 – Toekomstig stelsel box 3 (periode vanaf 2026);
- RB Notitie Box 3 – Jurisprudentie en andere actualiteiten;
- Fiscaal model Box 3 – Bezwaarschrift tegen aanslagen IB box 3;
- Fiscaal model Box 3 – Ambtshalve vermindering van de aanslag IB box 3;
- Fiscaal model Box 3 – Inventarisatielijst werkelijk rendement box 3 voor periode 2017-2022;
- Fiscaal model Box 3 – Analyse wettelijk systeem of rechtsherstel – jaar 2017-2022.

Door regelmatig deze Toolbox Box 3 te raadplegen blijf je volledig op de hoogte van alle ontwikkelingen op het gebied van box 3. Deze Toolbox Box 3 vind je op het ledengedeelte van onze website => Fiscaal Kenniscentrum => Dossiers => Box 3 => Documenten!

Eindnoten

1 HR 24 december 2021, nr. 21/01243, ECLI:NL:HR:2021:1963
2 Stcrt. 2022, nr. 4198
3 Stcrt. 2022, 17.063
4 TK 36.350, nr. 1
5 Kamerbrief nr. 2023-0000111799
6 Kamerbrief, nr. 2023-0000024885

Terug naar de inhoud

Goede buren

Mr. A. Piksen
Alexandra Piksen is directeur juridische en ledenzaken bij de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs. Daarnaast is zij bestuurssecretaris van het NOB-bestuur.

In 2021 vierde het RB zijn 90-jarig bestaan. Komend jaar bestaat de NOB 70 jaar. Twee organisaties met een lange historie die eenzelfde doel hebben: de kwaliteit van de dienstverlening door onze leden. Daarnaast wordt er steeds meer een beroep gedaan op onze fiscale kennis. Onze leden beschikken over zeer ruime en grondige (praktijk)kennis over de volle breedte van het fiscale terrein. Deze kennis zetten we in om een bijdrage te leveren aan het maatschappelijke debat over belastingen.
Hoewel we op sommige gebieden op dezelfde manier te werk gaan, hebben we ook onze eigen benaderingen. Het is als goede buren die elkaar regelmatig tegenkomen op het tuinpad, af en toe samen een borrel drinken, en waar nodig samen het onderhoud aan heg of schutting doen.

Tax Principles

Graag neem ik u mee in een aantal recente ontwikkelingen bij de NOB. Die betreffen de kernwaarden van de NOB: kwaliteit, integriteit en onafhankelijkheid. Die kernwaarden liggen verankerd in onze beroeps- en gedragsregels, waarin de eer en waardigheid die onze leden in acht moeten nemen centraal staat. Daarnaast ziet deze Code of Conduct op verschillende aspecten van de dienstverlening zoals de onafhankelijkheid tegenover cliënten, geheimhouding, het op peil houden van de vakbekwaamheid, de beroepsaansprakelijkheid en op financiële aspecten van de dienstverlening aan cliënten. Het RB heeft een vergelijkbaar reglement beroepsuitoefening.
De uitoefening van het beroep en de maatschappij waarin we werken veranderen voortdurend; dat vraagt ook om aanpassing van het toezicht op de beroepsuitoefening. Dat willen we niet alleen zelf, ook de maatschappij verlangt dat van ons. Enkele jaren geleden kwam vanuit de politiek de vraag naar een tax governance code voor het bedrijfsleven en hun adviseurs. Daar hebben we als NOB gehoor aan gegeven en de NOB Tax Principles opgesteld die beschrijven wat van NOB-leden wordt verwacht in hun rol als adviseur. Zij hebben tot doel een hoog niveau van professionele standaarden en integriteit in de belastingadviespraktijk te waarborgen en daarmee de kwaliteit van de advisering te verbeteren. Ze zien op: standpuntbepaling, transparantie, reëel economisch doel en het betrekken van maatschappelijke aspecten in de advisering. Deze Tax Principles vormen een kader voor onze leden dat hen én hun cliënten in staat stelt de maatschappelijke aanvaardbaarheid van een fiscale positie te overzien. Daarmee dragen de Tax Principles bij aan een integere en betrouwbare belastingadviespraktijk. NOB-leden worden vanaf dit jaar getoetst op hun kennis van de beroeps- en gedragsregels en op de toepassing daarvan in de praktijk.
In het belang van de totale beroepsgroep doet de NOB graag een beroep op het RB ook eens na te denken over de vraag of deze aspecten van de beroepsuitoefening niet een onderdeel van de RB-beroeps- en gedragsregels moeten worden.

Samenwerking

Om onze doelen te bereiken, trekken RB en NOB – waar nodig – samen op en bundelen we onze krachten. Bijvoorbeeld bij de terugkerende enquête over de samenwerking met de Belastingdienst, of recent het box 3-dossier. Ook trekken we samen op in de Stichting Ondersteuning Fiscale Rechtshulp (SOFiR). Met de initiatiefneemster Diana van Hout en de Nederlandse Vereniging voor Advocaten-Belastingkundigen (NVAB) ondersteunen we maatschappelijke organisaties, om zo een bijdrage te leveren aan fiscale rechtshulp voor min- en onvermogenden. Een mooi voorbeeld is de Landelijke Aangiftedag van afgelopen maart, waarbij zowel RB- als NOB-leden hun kwaliteiten inzetten om belastingwinkels in het land te helpen.
Ik ben ervan overtuigd dat we elkaar ook in de toekomst waar nodig blijven tegenkomen op het tuinpad. Want de geschiedenis laat zien dat onze samenwerking een vruchtbare is. <<<

DAC: een zorg voor de belastingdienst of de (mkb) belastingplichtige?

Tot op heden zijn zeven DAC's geïmplementeerd. De achtste is in aantocht. Onlangs hebben de EU-ministers van Financiën unaniem deze achtste DAC goedgekeurd. Het is duidelijk dat op het gebied van gegevensuitwisseling tussen lidstaten veel te doen is. Maar welke administratieve consequenties heeft dit voor belastingplichtigen?

Door mr. A.J. Mulders RB en mr. N.G.G. van Baardwijk

Arjan Mulders is senior tax manager en Nico van Baardwijk is belastingadviseur bij HLB Witlox van den Boomen.

Sinds enkele jaren bestaat een internationale opmars van regelgeving die grensoverschrijdend opererende bedrijven raakt. Deze regelgeving vindt zijn oorsprong voornamelijk in aanbevelingen van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling). De ontwikkeling hiervan heeft met name te maken met het tegengaan van belastingontwijking die op grote schaal werd uitgevoerd. De spotlights hebben in die tijd op Starbucks, Apple en Fiat Chrysler gestaan die via constructies of rulings – onder de streep – bijna geen belasting af hebben gedragen. Om dit gedrag te bestrijden is vanuit de OESO het BEPS-project (Base Erosion and Profit Shifting) gestart om vormen van belastingontwijking tot een minimum te beperken en belastingen meer transparant te maken.

De Europese Commissie (EC) komt met name op het gebied van belastingontwijking, belastingtransparantie en gegevensuitwisseling met richtlijnen, die uitvoering geven aan BEPS-actiepunten. In het kader van belastingontwijking zijn de Anti-Tax Avoidance Directives (ATAD) leidend, waarvan op dit moment twee zijn geïmplementeerd en een derde nog in ontwikkeling is.

Naast ATAD bestaat ook een wens om binnen de Europese Unie (EU) meer transparantie te brengen op het gebied van belastingen door gegevens uit te wisselen. Ten aanzien van deze wens is de Directive on Administrative Cooperation (DAC) in het leven geroepen. De Europese Commissie is groot voorstander van het gedachtegoed dat belastingplichtigen hun 'fair share' dienen af te dragen. Daarbij komt de vraag op in welke mate het mkb tot deze doelgroep behoort en in hoeverre de DAC tot aanvullende administratieve lasten leidt voor deze groep belastingplichtigen.

De DAC's, een (kort) overzicht

Dit artikel zet allereerst uiteen welke DAC's zijn geïmplementeerd en welke nog in ontwikkeling zijn. Daarbij zal per DAC worden gekeken welke rapportageverplichtingen en administratieve consequenties ze met zich meebrengen. In het schematisch overzicht (hiernaast) is dit samengevat.

> De ontwikkeling van deze regelgeving heeft met name te maken met het tegengaan van belastingontwijking die op grote schaal werd uitgevoerd.

DAC1[1]

Deze 'basisrichtlijn' beschrijft naast de automatische gegevensuitwisseling ook andere vormen van wederzijdse bijstand, zoals: uitwisseling op verzoek, spontane uitwisseling, aanwezigheid ambtenaren in andere lidstaten en gelijktijdige boekenonderzoeken. Belastingdiensten wisselen op basis van DAC1 gegevens uit die zijn ontvangen van werkgevers, banken en verzekeringsmaatschappijen. DAC1 verplicht lidstaten om automatisch inlichtingen uit te wisselen die beschikbaar zijn voor vijf categorieën van inkomsten en vermogen: inkomen uit dienstbetrekking, tantièmes en presentiegelden, levensverzekeringsproducten, pensioenen en eigendom van en inkomsten uit onroerend goed.

DAC2[2]
Op grond van DAC2 zijn financiële instellingen verplicht gegevens te verstrekken aan Belastingdiensten over rekeningen van personen en organisaties die in het buitenland belastingplichtig zijn. DAC2 verplicht lidstaten om automatisch inlichtingen uit te wisselen over financiële rekeningen, zoals eindejaarssaldi, dividenden, interesten, bruto-opbrengsten en andere inkomsten uit een investering welke in de loop van dat jaar op die rekening zijn gestort. Deze informatie wordt onderling door de Belastingdiensten uitgewisseld.

DAC3[3]
DAC3 voorziet in het delen van inlichtingen over grensoverschrijdende belastingafspraken en voorafgaande verrekenprijsafspraken en de daarbij behorende Master Files/Local Files aan de bevoegde autoriteiten van de andere lidstaten en in sommige gevallen ook aan de Europese Commissie.

DAC4[4]
Dit betreft de implementatie van de Country-by-Country reporting. Vanaf 1 januari 2016 moeten multinationale ondernemingen met een omzet vanaf € 750 miljoen jaarlijks een landenrapport aanleveren inzake onderlinge verrekenprijzen. Het landenrapport zal automatisch worden uitgewisseld tussen de lidstaten.

DAC5[5]
Middels dit richtlijnamendement hebben Belastingdiensten toegang tot inlichtingen over witwaspraktijken. De Belastingdiensten moeten toegang hebben tot inlichtingen over de uiteindelijke begunstigden die zijn verzameld uit hoofde van de regels voor de bestrijding van witwassen en geld. Dit ziet op het identificeren en rapporteren van de uiteindelijk begunstigde(n). De 'ultimate beneficial owner' (UBO) is hier een uitvloeisel van.

DAC6[6]
Dit richtlijnamendement is beter bekend als de 'Mandatory Disclosure Rules'. Dit betreft de verplichte melding van bepaalde grensoverschrijdende belastingconstructies door intermediairs en/of belastingplichtigen bij de Belastingdiensten. Dit zijn fiscale constructies waarbij inwoners van verschillende landen zijn betrokken en die mogelijk gebruikt kunnen worden om belasting te ontwijken.

DAC7[7]
DAC7 is een richtlijnamendement dat gericht is op de gegevensuitwisseling van digitale platforms om (fiscale) informatie over hun gebruikers (verkopers) te verstrekken aan de Belastingdiensten. Hierbij is het niet van belang waar de digitale platforms zich bevinden. Op grond van deze richtlijn kunnen Belastingdiensten belastbare feiten in de digitale economie traceren en opsporen. Dit heeft met name effect op de inkomsten- en omzetbelasting.

DAC8[8]
DAC8 is het laatste tot nu toe bekende amendementsvoorstel dat de gegevensuitwisseling framework van DAC7 zal uitbreiden naar cryptovaluta. Er zullen voor tussenpersonen/platformen openbaarmakingsvereisten gaan gelden om ervoor te zorgen dat Belastingdiensten inzicht hebben op de cryptovaluta. Deze richtlijn is nog niet geïmplementeerd.

Directive on Administrative Cooperation – DAC

DAC1 2011/16/EU NON AEOI	DAC1 2011/16/EU AEOI ITEMS	DAC2 2014/107/EU AEOI ITEMS	DAC3 2015/2376/EU AEOI ITEMS	DAC4 2016/881/EU: AEOI ITEMS	DAC5 2016/2258/EU NON AEOI	DAC6 2018/822/EU AEOI ITEMS
Applies:1/2013 All exchanges of info except Art. 8 ***Exchanges on request** ***Spontaneous exchanges** ***Presence in adm. offices** ***Simultaneous controls** ***Request for notification** ***Sharing best practices** ***Use of standard forms**	Applies:1/2015 1st exchanges on 2014 by: 30.6.2015 Art. 8 ***Automatic exchange of information** on **5 non-financial categories:** **Income from employment* **Directors fees* **Pensions* **Life insurance products* **Immovable property (income and ownership)*	Applies:1/2016 1st exchanges on 2016 by: 30.9.2017 Art. 8, para 3a Automatic exchange on **financial account information:** **Interests, dividends or other income generated by financial account* **Gross proceeds from sale or redemption* **account balances*	Applies:1/2017 1st exchanges by 30.9.2017 Art. 8a Automatic exchange of information (using a central directory as from 1.2018) of: ***Advance cross-border rulings** ***Advance pricing arrangements**	Applies:6/2017 1st exchanges on 2016 by: 30.6.2018 Art. 8aa **Automatic exchange of information** on **country-by-country reports** on certain financial information: **Revenues* **Profits* **Taxes paid and accrued* **Accumulated earnings* **Number of employees* **Certain assets*	Applies:1/2018 Art. 22, para 1a **Access by tax authorities to beneficial ownership information** as collected under AML rules	Applies:7/2020 1st exchanges by: 31.8.2020 Art. 8aaa and hallmarks in Annex 4 ***Mandatory disclosure rules** for **intermediaries** and ***Automatic exchange of information** on tax planning **cross-border arrangements**

Administratieve consequenties

DAC1 tot en met 4 richten zich op gegevensuitwisseling tussen de verschillende EU-belastingdiensten, zoals gegevens die betrekking hebben op bankinformatie. Bepaalde sectoren moeten die informatie aanleveren. Hierbij kan gedacht worden aan financiële instellingen, overheden die advance pricing agreements hebben afgesloten en multinationals met meer dan 750 miljoen euro omzet. In dit kader is een strikte afbakening gemaakt om 'SMEs' (mkb) zo min mogelijk in deze administratieve lastenverzwaring te betrekken. Vanaf DAC5 lijkt aan deze afbakening echter een eind te komen.

Voordat we verder gaan, is het van belang om te concretiseren wat onder mkb valt. Onder mkb wordt grofweg verstaan een onderneming met minder dan 250 fte, hoogstens 50 miljoen euro omzet én/óf een jaarbalans kleiner of gelijk aan 43 miljoen euro.[9] Vanuit deze definiëring bezien, is de kans vrij groot dat het mkb op internationaal vlak handeldrijft. Deze internationaal opererende mkb-bedrijven kunnen daarmee (onbedoeld) onder de werking van de DAC's vallen.
Vanaf DAC5 lijkt de verplichting van het aanleveren van de gegevens niet meer voornamelijk bij de Belastingdienst of bij een selecte partij te liggen, maar ook bij de (mkb-)belastingplichtige. DAC5 is namelijk gericht op het verzamelen van gegevens omtrent uiteindelijk gerechtigden in het verlengde van de AML-richtlijn, in Nederland geïmplementeerd middels de WWFT.[10] Dit kennen we inmiddels als het zogenoemde UBO-register. Hierbij kunnen intermediairs natuurlijk van dienst zijn maar het zorgt desalniettemin voor veel extra administratieve lasten.
De verzwaring van de administratieve lasten zet verder door met de implementatie van DAC6. DAC6, ofwel de Mandatory Disclosure Rules (MDR), verplicht belastingplichtigen en intermediairs melding te maken van bepaalde grensoverschrijdende constructies. De richtlijn is daarmee voornamelijk bedoeld om meer transparantie te krijgen over deze structuren.[11] Hiermee ontstaat een actieve inlichtingenverplichting, waar voorheen de belastingplichtige en intermediair pas achteraf gevraagd kunnen worden naar bijvoorbeeld het motief voor een fusie.[12]
De verplichting om de constructie te melden bij de belastingdienst ligt bij de intermediair (in Nederland is dit vaak het belastingadvieskantoor).[13] De acties die leiden tot een meldingsplicht worden getoetst op basis van de zogenoemde 'hallmarks' (wezenskenmerk).[14] Dit is een lijst van vijf categorieën kenmerken waarlangs bepaald wordt of een grensoverschrijdende constructie gemeld moet worden, waarvan bij een aantal categorieën eveneens een fiscaal voordeel wordt getoetst middels de 'Main Benefit Test' (MBT).[15] De wezenskenmerken variëren van constructies met geheimhoudingsclausules (mét MBT) tot aan de overdracht van immateriële activa (zónder MBT).[16] Het ministerie van Financiën heeft een schatting gemaakt waaruit is gebleken dat de meldingsplicht tot een toename leidt van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven.[17]

DAC7 in praktijk

In 2020 hebben de Europese lidstaten ingestemd met de implementatie van DAC7, de internationale uitwisseling van informatie omtrent inkomsten die verkopers genereren via online platforms.[18] DAC7 is in het leven geroepen om de digitale economie fiscaal gezien transparanter te maken door digitale platformen beter te monitoren.[19] De gedachte die dan als eerste opkomt is: wat is de definitie van een online platform? Enkele veelgebruikte Nederlandse platformen zijn onder andere Marktplaats of Bol.com, op beide platformen kunnen particulieren hun eigen producten online zetten voor verkoop. Het Europese richtlijnvoorstel blijkt echter een veel bredere definitie te hanteren. Een online platform zou ook een platform kunnen omvatten dat de verkoop van goederen, investeringen en leningen in de context van crowdfunding bewerkstelligt binnen de EU (subjectieve reikwijdte).[20] Deze platformen moeten een bepaalde activiteit beschikbaar stellen (objectieve reikwijdte), hieronder vallen bijvoorbeeld het verhuren van vastgoed[21] of bijvoorbeeld parkeerplekken, de verkoop van een persoonlijke service[22], de verkoop van goederen[23] of de verhuur van elke manier van transport[24] zolang de verkopen niet in de hoedanigheid van werknemer plaatsvindt.[25] De redenatie achter de invoering van deze rapportageverplichting ligt feitelijk bij het accurater belasten van de verkopers op het platform. Het is betrekkelijk simpel om een account aan te maken op een hier bedoeld online platform om daar vervolgens actief producten te verkopen. Aannemende dat een dergelijk platform niet administreert hoeveel producten worden verkocht via het account, kan de verkoper deze inkomsten vervolgens niet in zijn of haar aangiften opnemen. DAC7 lijkt daarmee een oplossing voor belastingontduiking en belastingfraude langs deze platformen.[26]

Deze platformen moeten vervolgens informatie verzamelen van de verkopers die gebruik maken van het platform. De verplichting tot het verzamelen van informatie ligt bij het in de EU gevestigde platform. Echter de gegeven definitie van een platform is vrij breed: "any software, including a website or a part thereof and applications, including mobile applications, accessible by users and allowing Sellers to be connected to other users for purpose of carrying out a Relevant Activity, directly or indirectly, to such users."[27]. Het platform is verplicht tot een soort Due Diligence Procedure voor de verkopers die gebruik maken van het platform.[28] Opgemerkt wordt dat het niet alleen een selecte groep belastingplichtigen is die de informatie moet aanleveren. Wanneer je als bij-

De verplichting om de constructie te melden bij de belastingdienst ligt bij de intermediair.

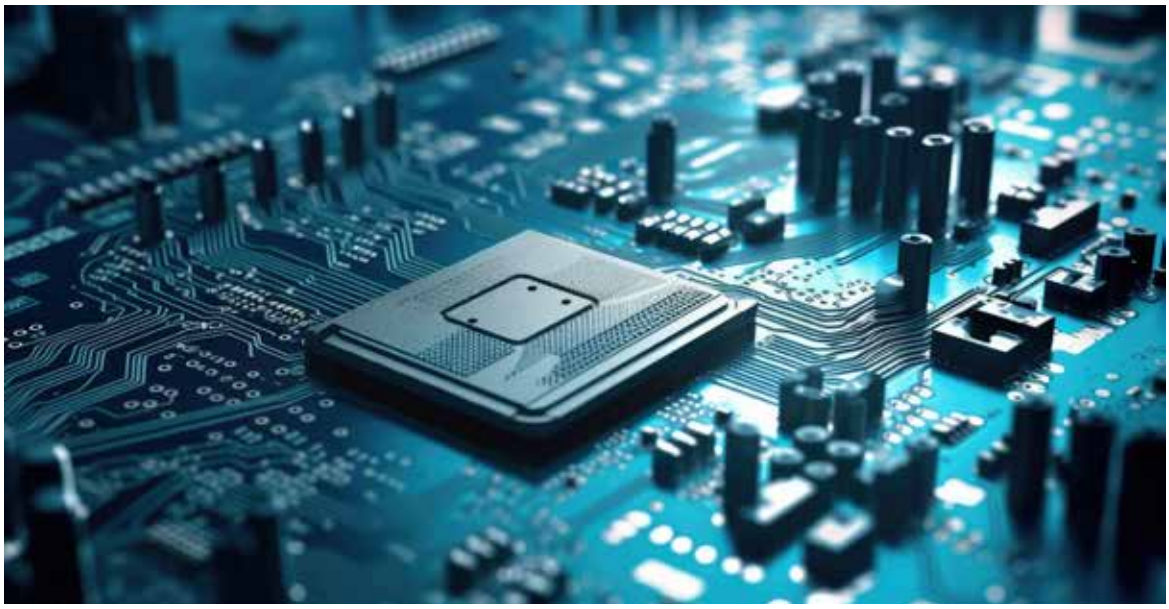

voorbeeld mkb'er een website host waarop verkopers producten kunnen verkopen, mits dit meer dan 2.000 transacties zijn, dan is al sprake van een platform.
De vraag of dit zal leiden tot een administratieve lastenverzwaring voor belastingplichtigen is niet volledig duidelijk. Er wordt namelijk beargumenteerd dat DAC7 juist tot een lastenverlichting zal leiden.[29] Enkele Europese landen hebben (eerder) eigen rapportageverplichtingen ingevoerd voor platformen. Voor deze platformen betekent dat een inefficiënte rapportageverplichting per lidstaat, aangezien in de meeste gevallen geen sprake is van een duidelijke lijn. Door de informatieverplichting te harmoniseren, zal dit mogelijk een verlichting zijn en leidt waarschijnlijk tot een lage cost-per-seller compliance.[30] Aan de andere kant is het ook goed denkbaar dat, vanwege de brede definiëring van het gehanteerde 'platform'-begrip, veel meer belastingplichtigen onder toepassing van DAC7 kunnen vallen, waaronder ook kleinere.[31] Overigens zullen de grootste consequenties wat betreft belastingheffing in de sferen van de btw liggen, de praktische uitwerking van DAC7 lijkt ook tot enige onzekerheid te leiden binnen de e-commercemarkt.[32]

Naast de verplichtingen voor platformen, wordt bij implementatie van DAC7 een juridisch raamwerk voor joint audits bewerkstelligd binnen de EU.[33] Dit wordt beschreven in het nieuwe artikel 12a van de DAC, waarin een partiële harmonisatie wordt beoogd om joint audits, die vanuit OESO-aanbevelingen vaak bilateraal werden uitgevoerd, EU-proof te maken.[34] Voor de verschillende belastingdiensten is een dergelijke regeling nuttig. Het is echter niet helemaal duidelijk of belastingplichtigen een joint audit kunnen aanvragen.[35] De mogelijkheid tot een aanvraag zou leiden tot meer rechtszekerheid zeker op het gebied van disputen rondom verrekenprijzen.

Gevolgen DAC8 voor de praktijk

Op 8 december 2022 jl. heeft de Europese Commissie een nieuwe richtlijn voorgesteld voor alle dienstenaanbieders die transacties in cryptovaluta voor in de EU gevestigde klanten faciliteren (DAC8).[36] Recent is dit initiatief door de ministers van Financiën van de EU goedgekeurd. In feite wordt beoogd via dit richtlijnamendement meer zicht te krijgen op de handel van cryptovaluta, alsook om witwaspraktijken, belastingontwijking en -ontduiking te bestrijden.[37] Allereerst zal, net als bij DAC7, een rapportageverplichting gelden voor Europese aanbieders van een digitaal platform voor de handel in cryptovaluta.[38] De aanbieders dienen informatie te verzamelen over de gebruikers van het platform. Daarnaast verplicht de richtlijn ook niet-EU aanbieders van cryptovaluta informatie te verstrekken over hun gebruikers.[39] Weliswaar is de scope van DAC8 heel specifiek gericht op aanbieders van crypto-trading platforms, de informatie die verzamelt moet worden lijkt verstrekkend te zijn. De grondslag, of eerder de aanname, die gehanteerd wordt vanuit de EC is dat bovenmatig veel belasting wordt ontweken of zelfs ontdoken bij het gebruik van crypto omdat het amper gereguleerd wordt.[40] Daarnaast zijn er vanuit de OESO plannen om een internationaal netwerk op te zetten die crypto-activa automatisch monitort via het zogenoemde Crypto-Asset Reporting Framework (CARF).[41] Wanneer dit netwerk zal worden geïmplementeerd, dan zal een netwerk van automatische gegevensuitwisseling bewerkstelligd kunnen worden tussen de OESO-landen. Het is dus zaak om rekening te houden wanneer particulieren/ondernemingen zich bezighouden met crypto aangezien dit (onder omstandigheden) mogelijk tot onverwachtse administratieve lasten kan leiden. Cryptovaluta worden immers vanuit Nederlands perspectief geschaard onder Box 3, ook deze digitale munten worden geacht opgenomen te worden in de aangifte.[42]

Tot slot, de adviseur

Dit artikel geeft een overzicht van de Directive on Administrative Cooperation en de geïmplementeerde

Veel van de administratieve lasten komen terecht bij de dienstverlening van de adviseur van de belastingplichtige.

amendementen alsmede de toekomstige amendementen. Hieruit blijkt de doelstelling van de DAC te zijn: het bevorderen van transparantie tussen de EU-lidstaten ten aanzien van belastingheffing. Om deze doelstelling te bereiken wordt allereerst een verplichting geëist tot de uitwisseling van informatie rond financiële gegevens. Daarnaast zijn deze verplichtingen in eerste aanleg gericht op belastingdiensten en grote ondernemingen. Met latere amendementen is een verschuiving merkbaar richting het mkb, waar DAC5 en met name DAC6 tot grote inspanningen hebben geleid. Met de komst van DAC7 en DAC8 lijkt de strijd voor transparantie nog niet gestreden. Hoewel het nog niet helemaal duidelijk is in welke mate en in hoeverre beide amendementen tot een verzwaring van administratieve lasten zullen leiden, zal het in ieder geval wel duidelijk zijn dat de Europese Commissie graag gebruik maakt van deze richtlijn om haar doelstelling – transparantie – te bereiken om ervoor te zorgen dat belastingplichtigen hun 'fair share' afdragen.

Veel van de administratieve lasten komen terecht bij de dienstverlening van de adviseur van de belastingplichtige. Dit impliceert veelal een financiële doorbelasting aan de belastingplichtige. Echter, als adviseur is het van groot belang de ontwikkelingen in dit kader kritisch te volgen. Zo is de toegang van het UBO-register inmiddels door het Europese Hof aan banden gelegd[43]. In hoeverre andere administratieve lasten vanuit de DAC's houdbaar zijn, zal nog moeten blijken. Tot dat punt dient de adviseur er zorg voor te dragen dat zijn interne organisatie ook dermate is vormgegeven dat de administratieve verplichtingen tijdig en juist kunnen worden nageleefd. In dit kader is vanuit de praktijk gesignaleerd dat de Belastingdienst aan de adviseurs brieven verstuurt op welke wijze zij DAC6 in hun organisatie hebben geïmplementeerd. Wetende van de open normen en de complexiteit van de gemiddelde melding wordt, zo lijkt het, momenteel nog de dialoog gezocht. Een ding is zeker, dit zal niet het laatste artikel zijn dat aan de DAC's zal worden besteed. <<<

Eindnoten

1 Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011.
2 Richtlijn 2014/107/EU van de Raad van 9 december 2014 tot wijziging van de richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied (L 359/1).
3 Richtlijn (EUR) 2015/22376 van de Raad van 8 december 2015 tot wijziging van de richtlijn 2011/16 EU wat betreft verplichte automatische gegevensuitwisseling van inlichtingen op belastinggebied (PbEU 2015, L332/1).
4 Richtlijn (EU) 2016/881 van de Raad van 25 mei 2016 tot wijziging van de Richtlijn 2011/16/EU wat betreft automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied (L146/8).
5 Richtlijn (EU) 2016/2258 van de Raad van 6 december 2016 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft toegang tot anti-witwasinlichtingen door belastingautoriteiten (PbEU 2016, L342/1).
6 Richtlijn (EU) 2018/822 van de Raad van 25 mei 2018 tot wijziging van de Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied met betrekking tot meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies (PbEU 2018, L 139/1).

Terug naar de inhoud

7 Richtlijn (EU) 2021/512 van de Raad van 22 maart 2021 tot wijziging van de richtlijn 2011/16/EU betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van belastingen (PbEU 2021, L 104/1).
8 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12632-Strengthening-existing-rules-and-expanding-exchange-of-information-framework-in-the-field-of-taxation-DAC8-/public-consultation_en.
9 Richtlijn (EU) 2018/822 van de Raad van 25 mei 2018 tot wijziging van de Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied met betrekking tot meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies (PbEU 2018, L 139/1).
10 Publicatieblad van de Europese Unie 2003/361/EG (uittreksel) betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (28 februari 2004); https://www.rvo.nl/sites/default/files/bijlagen/Bijlage%20bij%20MKB-toets.pdf
11 Richtlijn (EU) 2015/849/EC. Zie ook aantekening 1.8 Welke vormen van gegevensuitwisseling bestaan binnen de EU? Vakstudie Nederlands Internationaal Belastingrecht. Belastingautoriteiten moeten via DAC5 toegang krijgen tot anti-witwas inlichtingen.
12 F.R. Herreveld, H.T.P.M. van den Hurk, Mandatory disclosure, fair play buitenspel, enkele formele opmerkingen, WFR 2019/105 (21 mei 2019).
13 F.R. Herreveld, H.T.P.M. van den Hurk, Mandatory Disclosure, fair play buitenspel, enkele formele opmerkingen, WFR 2019/105, par. 1.
14 Ibid, par. 5. De definitie van intermediair zoals beschreven in de richtlijn is heel breed. Daarnaast zijn er twee soorten intermediairs, de promotor en de hulpintermediair. De promotor is actief bezig met het bedenken en implementeren en de hulpintermediair geeft op afstand advies.
15 E.A.M. Huiskers-Stoop, N. Nieuweboer, A.C. Breuer, De Mandatory Disclosure Richtlijn: beschrijving en kritische analyse, TFO 2020/167.1, Par. 3.4.2.
16 Ibid, par. 3.4.3.
17 Ibid, par. 3.4.2.1 t/m 3.4.2.5. De vijf wezenskenmerken zijn respectievelijk: A. Algemene wezenskenmerken die aan de main benefit test zijn gekoppeld. B. Specifieke wezenskenmerken die aan de main benefit test zijn gekoppeld. C. Specifieke wezenskenmerken in verband met grensoverschrijdende transacties. D. Specifieke wezenskenmerken in verband met automatische uitwisseling van inlichtingen en uiteindelijk belang. E. Specifieke wezenskenmerken in verband met verrekenprijzen.
18 Ibid, par. 4.9. De structurele (jaarlijkse) toename wordt geschat op € 8 miljoen en € 22 miljoen voor de initiële kosten waarvan het grootste deel van deze initiële kosten neerslaat bij belastingadvieskantoren.
19 Vakstudie Nederland Internationaal Belastingrecht, aanhef Richtlijn 2011/16/EU, aant. 8.
20 M.H.W.N. Lammers, Wetsvoorstel implementatie EU-richtlijn gegevensuitwisseling digitale platformeconomie (DAC7) ingediend, NTFR 2022/1443.
21 Ibid.
22 Booking, AirBnB.
23 Patreon, Fiverr.
24 Marktplaats, bol.com.
25 Uber.
26 Council of the European Union, Council adopts DAC7 to include information from sales made through digital platforms and strengthen administrative cooperation between Member States (comments by the Editorial Board), H&I 2021/200.
27 S.A. Stevens, J.T. van Wamelen, The DAC7 proposal and reporting obligation for online platforms, EC Tax Review 2021-1, par. 1.
28 Ibid voetnoot 27.
29 S.A. Stevens, J.T. van Wamelen, The DAC7 proposal and reporting obligation for online platforms, EC Tax Review 2021-1, par. 2.3.
30 Ibid, par. 3.2.
31 Ibid.
32 Ibid. par. 4.
33 E. Sparidis, D.B. Middelburg, Intermediary Platforms en btw: stand van zaken en blik op de toekomst, WFR 2021/119. Zie ook: M.M.W.D. Merkx, A.D.M. Janssen, M. Leenders, Platforms, een nuttige bron van informatie onder DAC7 en de Btw-richtlijn – een voorstel voor meer afstemming en efficiëntie, SDU/MBB nr. 14 (4 november 2022).
34 N. Čičin-Šain, J. Englisch, DAC7: an entire new framework for joint audits in the EU: how do the taxpayers fare? Intertax volume 50-1, par. 1.
35 Ibid, par. 3.
36 Ibid. par. 4.
37 Vakstudie Nederlands Internationaal Belastingrecht, aanhef WIB, aantekening 1.20.2 (Uitbreiding automatische uitwisseling van informatie naar cryptovaluta en emoney (DAC8)).
38 I.J.J. Burgers, G.H. Sjobbema, Cryptoactiva uit de anonimiteit: een lastige afweging van belangen, SDU/MBB nr. 9 (23 juni 2022), par. 1.
39 In Nederland is bijvoorbeeld Bitvavo actief als aanbieder van cryptovaluta, echter is het niet per definitie een platform. Eerder zou dan een platform als Binance gezien moeten worden als een aanbieder van een crypto handelsplatform.
40 European Commission, DAC8-proposal. Tax transparency rules for all service providers facilitating transactions in crypto-assets for customers resident in the EU (comments by Claudio Cipollini), H&I 2022/409.
41 I.J.J. Burgers, G.H. Sjobbema, Cryptoactiva uit de anonimiteit: een lastige afweging van belangen, SDU/MBB nr. 9 (23 juni 2022), par. 1.
42 Ibid, par. 6.3.
43 Overigens dienen ondernemingen cryptovaluta ook op te nemen.
44 HvJ EU 22 november 2022, ECLI:EU:C:2022:913

Samenvatting

De Europese richtlijnen voor administratieve samenwerking (DAC) hebben tot op heden geleid tot verplichte gegevensuitwisseling tussen EU-belastingdiensten en grote ondernemingen. Recente DAC-amendementen (DAC5 en DAC6) hebben echter de administratieve lasten verzwaard voor het mkb. DAC7 en DAC8 zullen de gegevensuitwisseling naar online platforms en cryptovaluta uitbreiden, wat verdere lastenverzwaring kan veroorzaken. Hoewel sommigen geloven dat harmonisatie de lasten zal verlichten, is er bezorgdheid over de bredere definitie van platforms en mogelijke toename van administratieve lasten voor belastingplichtigen. Adviseurs spelen een cruciale rol in het naleven van deze verplichtingen.

Kroniek Tuchtrecht

Als een cliënt niet tevreden is over een lid van het Register Belastingadviseurs (RB) dan bestaat de mogelijkheid tot het indienen van een klacht. Het indienen van de klacht en de correspondentie hierover verloopt via het digitale portaal van klachtregeling.nl. Ook in de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 zijn er klachten ingediend tegen RB'ers en hebben de Raad van Tucht (RvT) en de Raad van Beroep (RvB) uitspraken gedaan.

Mr. A.T.P. Nefkens RB
Toon Nefkens is fiscaal advocaat bij Benn; fiscale advocatuur te Nijmegen

Ieder lid van het Register Belastingadviseurs dient zich te houden aan de gedrags- en beroepsregels zoals die zijn opgenomen in het Reglement Beroepsuitoefening (RBU) van het Register Belastingadviseurs. Wanneer een RB-lid in strijd handelt met de bepalingen uit het RBU kan er via het voornoemde digitale portaal een klacht tegen hem worden ingediend bij de tuchtrechter. Deze gaat dan kijken of het RB-lid zich wel aan de kernwaarden heeft gehouden die voor alle leden van het RB gelden. Daarom is het nuttig om periodiek te bezien of recent verschenen uitspraken van de tuchtrechter in lijn liggen met eerdere uitspraken of dat toch sprake is van een zekere 'ontwikkeling' in de kernwaarden die voor voor de leden van het RB gelden.
In deze kroniek ga ik allereerst op hoofdlijnen in op het jaar 2022. Daarna licht ik toe wie gebruik kunnen maken van het klachtrecht en binnen welke termijn klachten moeten worden ingediend. Vervolgens beschrijf ik per kernwaarde klachten die in deze kroniekperiode door de RvT dan wel RvB zijn behandeld.

Vijftien klachten in behandeling

In het jaar 2022 zijn er in totaal drieëntwintig klachten aanhangig gemaakt bij de RvT. Hiervan werden drie klachten afgewikkeld door mediation. In twee klachten kwamen partijen er na onderling overleg alsnog uit en werd de klacht ingetrokken. Bij weer drie andere klachten is door klagers niet gereageerd op het verzoek om nadere informatie door (het secretariaat van) de RvT. Deze dossiers zijn vervolgens gesloten. Uiteindelijk zijn er in 2022 vijftien klachten door de RvT in behandeling genomen. Bij twee van deze klachten is er in 2022 al uitspraak gedaan. Ten aanzien van de resterende dertien klachten moet de RvT nog uitspraak doen.
Naar aanleiding van de uitspraken van de RvT is er in 2022 één keer beroep ingesteld bij de RvB. Dit beroep was aan het einde van deze kroniekperiode op 31 december 2022 nog aanhangig bij de RvB. De RvB heeft in 2022 in totaal drie uitspraken gedaan.

Ook derde(n)

Het klachtrecht is niet alleen voor cliënten, ook derde(n) kunnen klachten indienen. In artikel 6, lid 2 van het Reglement Tuchtrechtspraak Register Belastingadviseurs (hierna: RTRB) is bepaald wie er kunnen klagen. Zo kan een klacht onder meer worden ingediend door '*een direct belanghebbende*'. Dit begrip is echter niet gedefinieerd. Als gevolg hiervan komt de vraag op wie als '*een direct belanghebbende*' kunnen worden aangemerkt. Op 3 februari 2022 is deze vraag bij de RvT aan bod gekomen.[1] Het RB-lid stelde zich op het standpunt dat klager geen cliënt van hem was, ook nooit was geweest en daarom niet als '*een direct belanghebbende*' kon worden aangemerkt. Op grond hiervan was het RB-lid van mening dat de RvT de klachten niet in behandeling mocht nemen en niet-ontvankelijk moest verklaren. Onder verwijzing naar eerdere uitspraken[2], maakt de RvT korte metten met dit standpunt van de RB. Gezien de tussen klager en het RB-lid bestaande verhoudingen (lees: klager is de wederpartij van enkele cliënten van het RB-lid en het RB-lid voor en namens zijn cliënten jegens klager opgetreden) heeft klager belang bij een correcte en zorgvuldige uitvoering van de werkzaamheden en integer optreden van het RB-lid. Op deze gronden merkt de RvT klager aan als '*direct belanghebbende*' en neemt de klachten in behandeling. De RvT bevestigde hiermee nogmaals dat niet alleen cliënten maar ook derde(n) klachten kunnen indienen.
Op 13 september 2022 oordeelde de RvT wederom dat de stelling dat slechts (voormalig) cliënten van een RB-lid als '*direct belanghebbende*' in de zin van artikel 6, lid 2, letter a RTRB kunnen worden aangemerkt, niet juist is. Op grond van de feiten en omstandigheden kwam de RvT in deze casus tot het oordeel dat de partner van de overleden cliënt als een '*direct belanghebbende*' moest worden aangemerkt.[3]

Verjaringstermijn

Op grond van artikel 6, lid 4 RTRB neemt de RvT een klacht niet in behandeling als de klacht wordt ingediend

na verloop van één jaar na de dag waarop de klager zich bewust is geworden of redelijkerwijs bewust moest zijn geworden van het mogelijke '*klachtwaardige*' aspect van het RB-lid. De eventuele kennis van een gemachtigde van de klager dient in dit verband aan de klager te worden toegerekend.[4] Dit wordt ook wel de relatieve verjaringstermijn genoemd. Naast deze termijn van één jaar kent het RTRB ook een zogenoemde absolute verjaringstermijn. Deze houdt in dat wanneer meer dan vijf jaren na het handelen of nalaten zijn verstreken, de klacht steevast niet-ontvankelijk wordt verklaard en dus niet meer in behandeling wordt genomen.
Een kwestie waarin zowel de relatieve als de absolute verjaringstermijnen aan bod kwamen, betrof de navolgende casus.[5] Op 9 februari 2021 dient klager op elektronische wijze een klacht in bij de RvT. RB-lid stelt zich op het standpunt dat de gedragingen waarover wordt geklaagd deels hebben plaatsgevonden vóór 9 februari 2020 en deels vóór 9 februari 2016. Dit is meer dan één jaar respectievelijk meer dan vijf jaar vóór de ontvangst van de klacht door de RvT. Op grond hiervan neemt de RB het standpunt in dat klager niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijn klachten. Ten aanzien van de relatieve verjaringstermijn oordeelt de RvT dat eerst ter zitting van de kantonrechter op 28 oktober 2020 duidelijk wordt dat sprake is van mogelijk klachtwaardig gedrag van het RB-lid. In zoverre is de klacht tijdig door de klager bij de RvT ingediend. Ter ondersteuning van zijn klachten verwijst klager naar brieven van 18 november 2015, 22 maart 2018 en 7 juni 2018. Voor zover de klacht verwijst naar de brief van 18 november 2015 oordeelt de RvT dat de klacht niet in behandeling kan worden genomen, aangezien ten tijde van het indienen van de klacht op 9 februari 2021 reeds méér dan vijf jaren na het schrijven van die brief door het RB-lid waren verstreken.

Onder verwijzing naar eerdere uitspraken bevestigde de RvT op 13 september 2022 dat het RTRB niet de mogelijkheid biedt om ten aanzien van de ontvankelijkheid af te wijken van de termijnen die zijn genoemd in artikel 6, lid 4 RTRB.[6] Klager diende op 24 oktober 2021 een klacht in. In deze klacht verwees klager naar gedragingen van het RB-lid in juni 2020 en juli 2020. De RvT oordeelde dat de gestelde gedragingen zich hebben voorgedaan meer dan één jaar voor het indienen van de klacht door klager. Op grond hiervan concludeerde de RvT dat de klacht niet-ontvankelijk was.

Dat het van belang is om goed te kijken naar de termijnen waarbinnen een klacht moet zijn ingediend, blijkt wel uit een uitspraak van de RvB van 12 juli 2022.[7] De casus was als volgt. Het RB-lid trad op als adviseur voor twee partijen. Op enig moment raakt de RB'er op de hoogte van mogelijke juridische complicaties van een ruilverkaveling bij

de verdeling van onroerend goed. Vanaf dat moment hadden partijen uiteenlopende belangen en had het RB-lid de relatie met één van beide partijen moeten beëindigen. In plaats daarvan stelde de RB'er een concept-vaststellingsovereenkomst op die hij met partijen besprak en op dezelfde dag liet ondertekenen.
Volgens de RvT had het RB-lid (in zijn hoedanigheid van adviseur) de klager in bescherming moeten nemen door hem een redelijke bedenktijd te gunnen en de mogelijkheid te geven om in alle rust met andere raadgevers te spreken over de reikwijdte van de vaststellingsovereenkomst. Door dit niet te doen handelde het RB-lid in strijd met de kernwaarde '*onafhankelijkheid*' als bedoeld in artikel 2, lid 2 RBU. De RvT verklaarde de klacht gegrond en legde de RB de maatregel van 'berisping' op.[8] In het beroepschrift bij de RvB neemt de RB'er het standpunt in dat klager de klacht niet binnen één jaar na het afronden van de opdracht heeft ingediend. Hetgeen zou betekenen dat de RvT de klacht 'niet-ontvankelijk' had moeten verklaren en dus niet in behandeling had mogen nemen. De RvB neemt het standpunt van het RB-lid over en oordeelt dat klager meer dan één jaar heeft laten verlopen voordat de klacht werd ingediend. De RvB verklaart het beroep van het RB-lid dan ook gegrond en vernietigt de uitspraak van de RvT van 22 februari 2021.
Op grond van artikel 10, lid 5 RTRB kan de voorzitter van de RvT of RvB direct nadat een verweerschrift is ingediend, beslissen dat de klacht niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond is. De beslissing van de voorzitter wordt dan door de secretaris aan de partijen toegezonden. Van dit artikel maakte de voorzitter van de RvT gebruikt in de uitspraak op 12 oktober 2022.[9] Op 1 juli 2022 werd de klacht bij de RvT ingediend. Uit het overzicht van de feiten bleek echter dat de feiten en omstandigheden waarop klager zijn klacht baseerde zich voorgedaan hebben vóór 1 juli 2021. Dit was méér dan één jaar voordat de klacht werd ingediend. Klager was van die feiten en omstandigheden en het door hem gestelde klachtwaardige aspect daarvan destijds ook al op de hoogte. Op grond hiervan besloot de voorzitter van de RvT om de klacht niet verder in behandeling te nemen en verklaarde de klacht kennelijk niet-ontvankelijk.

Geen ander forum

Uit artikel 6, vijfde lid RTRB volgt dat wanneer een klacht reeds bij een ander forum aanhangig is of is geweest, besloten kan worden om de klacht(en) niet in behandeling te nemen. Op 14 september 2021 oordeelde de RvT dat aan het doel van de tuchtrechtspraak van het RB voorbij wordt gegaan wanneer identieke klachten die zijn gebaseerd op hetzelfde feitencomplex waarover een ander forum zoals de Accountantskamer[10] reeds (onherroepelijk) heeft geoordeeld, nu wederom aan een tuchtrechtelijk oordeel zouden worden onderworpen. De be-

roepsmatige misslagen van beklaagde hebben immers al tot een tuchtrechtelijke veroordeling geleid. Op grond hiervan besloot de RvT om de klachten van klager niet-ontvankelijk te verklaren.[11] Klager stelt tegen deze uitspraak beroep in bij de RvB en voert in beroep een nieuwe klacht aan. In de ogen van klager heeft de RB namelijk ten onrechte een melding betalingsonmacht niet ingediend. De RvB oordeelt dat nu de nieuwe klacht niet aan het oordeel van de RvT onderworpen is geweest, een beroep tegen de beslissing van de RvT niet mogelijk is. De RvB verklaart het beroep ook ten aanzien van dit punt niet-ontvankelijk.[12]

Eer en waardigheid

Een RB is gehouden zijn werkzaamheden op een eerlijke, zorgvuldige en behoorlijke wijze te verrichten. Het betreft de kernwaarde '*Eer en waardigheid rondom het beroep*'. Het RB-lid dient zich te houden aan wet- en regelgeving en zich verder te onthouden van al wat overigens in strijd is met de eer en waardigheid van het beroep, aldus artikel 1 RBU. Zo acht de RvT het oneerlijk en onbehoorlijk en daarmee laakbaar en in strijd met de eer en waardigheid van het beroep van RB, wanneer een RB-lid om zijn cliënt ter wille te zijn feitelijke onjuistheden (lees: '*bluft*') in een brief vermeldt.[13] Van RB-lid mag worden verwacht dat hij zijn cliënt met raad en daad naar beste vermogen bijstaat. Dit gaat uiteraard niet zover dat het RB-lid zich daarbij van onwaarheden bedient om het gewenste doel te bereiken. Integendeel zelfs. Van RB'er mag worden verwacht dat hij datgene doet dat nodig is om een discussie met (in dit geval) klager zuiver te houden. Naar aanleiding van de geconstateerde gedraging van het RB-lid, komt de RvT tot het oordeel dat de maatregelen van '*waarschuwing*' in deze situatie passend en geboden is.

De kernwaarde '*eer en waardigheid rond het beroep*' stond ook centraal in de klacht die heeft geleid tot de uitspraak van de RvT van 6 december 2022.[14] Een cliënt moet erop kunnen vertrouwen dat een RB'er te allen tijde de waarheid tegen hem spreekt. Dit geldt zowel voor het indienen van aangiften alsook het doorgeven van adreswijzigingen. Op de RB'er rust in beginsel ook de taak om termijnen te bewaken. Als het RB-lid verklaart dat een aangifte is ingeleverd, dan moet dat ook zo zijn. Niet tijdige indiening van een aangifte kan verder niet alleen aanleiding zijn voor het opleggen van een verzuimboete, maar beïnvloedt ook de bewijspositie van een cliënt bij een eventueel uit de aangifte voortvloeiend geschil. Naar het oordeel van de RvT is het RB-lid op deze punten dusdanig ernstig tekortgeschoten in de behartiging van de belangen van klager, dat de maatregel '*berisping*' op zijn plaats is.

Onafhankelijkheid

In artikel 2, lid 2 RBU is bepaald dat een RB-lid geen werkzaamheden verricht die onverenigbaar zijn met de onafhankelijkheid van een belastingadviseur. Dit houdt onder meer in dat het ongewenst is dat een RB'er optreedt als fiscale belangenbehartiger van twee partijen die met elkaar

> Als de RB verklaart dat een aangifte is ingeleverd, dan moet dat ook zo zijn.

in onderhandeling zijn. Als partijen voorafgaande aan de onderhandelingen aan het RB-lid toestemming geven om hen beiden bij te staan, dan moet de RB er voortdurend voor waken om niet de belangen van de ene cliënt boven die van de andere cliënt te plaatsen. In dat kader dient de RB in ieder stadium van het traject volledig openheid van zaken te geven aan beide klanten. Als er een 'conflict of interest' dreigt te ontstaan, moet de RB zich beraden over zijn positie als belastingadviseur van beide partijen. Zo nodig zal de RB de adviesrelatie met één van de cliënten (tijdelijk) moeten beëindigen. Uit een uitspraak van de RvT op 6 december 2022 volgt dat de kernwaarde 'onafhankelijkheid' in geschil was. Ter onderbouwing van hun standpunt hadden klagers een brief van het RB-lid overlegd van 14 april 2021. In deze brief betreft een verklaring van de RB'er over een gebeurtenis die in het verleden heeft plaatsgevonden. Omdat klagers verder geen onderbouwing van hun standpunt aanleveren, terwijl de bewijslast hieromtrent in beginsel wel op hen rust, merkt de RvT op dat uit het verdere dossier niet blijkt dat de verklaring onjuist is, laat staan bewust onjuist zou zijn afgelegd. De RvT verklaart de klacht dan ook ongegrond.

Deskundigheid

Uit artikel 8 RBU volgt dat de RB alleen een relatie met een klant aangaat indien hij zelf over voldoende deskundigheid beschikt om de gevraagde dienstverlening te kunnen uitvoeren of wanneer hij binnen zijn kantoororganisatie over de benodigde deskundigheid beschikt. In alle andere gevallen dient de RB de opdracht te weigeren tenzij de opdrachtgever instemt met het raadplegen van een externe deskundige. Dit betreft de kernwaarde 'deskundigheid rondom dienstverlening'.
De RvT oordeelde op 14 september 2021 dat de RB'er de klager tijdig had moeten informeren dat hij over onvoldoende relevante kennis beschikte om deskundig te kunnen adviseren over onder meer het Amerikaanse (belasting) recht. Door dit niet te doen en de opdracht toch te aanvaarden, handelde het RB-lid in strijd met art. 8 RBU, aldus de RvT. De Raad verklaart de klacht gegrond maar achtte een maatregel te zwaar en liet het bij de constatering dat de RB in dit geval klachtwaardig heeft gehandeld.[15] De RB'er is echter van mening dat hij zich wel heeft gehouden aan artikel 8 RBU en verzoekt de RvB om de uitspraak van de RvT te vernietigen en de klacht ongegrond te verklaren. De RvB verklaart het beroep van het RB-lid ongegrond, bevestigt de uitspraak van de RvT en handhaaft het oordeel dat de RB klachtwaardig heeft gehandeld.[16]

Overname klant

Een andere kernwaarde op het gebied van dienstverlening

is '*dienstverlening rondom overname klant*'. Uit de toelichting op artikel 10, lid 3 RBU volgt dat, wanneer een opdracht wordt beëindigd, de RB'er desgevraagd loyaal dient mee te werken aan de overdracht van het dossier. Het RB-lid dient hierbij alle relevante informatie te verstrekken die noodzakelijk is voor een goede behartiging van de belangen van de ex-klant door de nieuwe adviseur. De RB'er mag daarbij geen relevante stukken of inlichtingen achterhouden, ook niet als daar niet expliciet om is verzocht. Wel kan het RB-lid, na daarover vooraf overleg te hebben gepleegd met de nieuwe adviseur, voor het vervaardigen van afschriften een redelijke vergoeding in rekening brengen. Artikel 10, lid 3 RB is van toepassing op iedere beëindiging van de werkzaamheden, ongeacht of het initiatief daartoe van de RB of van de ex-klant is uitgegaan.
Dat deze kernwaarde niet altijd in acht wordt genomen, volgt uit een uitspraak van de RvT van 7 maart 2022.[17] Klager beëindigde op 1 maart 2020 de relatie met het RB-lid. Vervolgens heeft klager dit RB-lid verzocht om de gehele financiële administratie van het jaar 2019 te retourneren. Ondanks herhaaldelijke verzoeken daartoe, stuurt het lid de financiële administratie niet retour. Ter zitting bij de RvT verklaart het RB-lid desgevraagd dat hij vermoedt dat de financiële administratie over 2019 al aan klager is teruggegeven. Binnen zijn organisatie geldt namelijk als vaste werkwijze dat bij het bespreken van de jaarrekeningen over enig jaar, de betreffende jaaradministratie aan cliënten wordt teruggeven. Vastgelegd is dit niet en bewijsstukken die dit vermoeden kunnen onderbouwen, kan de RB'er echter niet overleggen. De RvT merkt op dat van een RB-lid mag worden verwacht dat van het teruggeven van de financiële administratie een zorgvuldig aantekening wordt gemaakt. De RvT acht de verklaring van de RB'er dat de financiële administratie over het jaar 2019 is geretourneerd dan ook onvoldoende aannemelijk. De RvT verklaart de klacht gegrond en legt de maatregel van 'waarschuwing' op.

Financiële consequenties

Op het vlak van de kernwaarde 'financiële consequenties bij dienstverlening' is ook een klacht behandeld. Uit artikel 12, lid 1 RBU volgt dat wanneer een RB-lid een opdracht aanvaardt, hij met de klant moet overleggen op welke wijze en voor welke tarieven hij zijn werkzaamheden zal verrichten. Als de klant hierom vraagt moet hij ook overleggen over de frequentie waarmee hij zal declareren. Lezenswaardig is in dit kader een uitspraak van de Raad op 7 maart 2022.[18] De klager stelde zich op het standpunt dat de RB ondanks meerdere verzoeken geen opdrachtbevestiging voor bepaalde werkzaamheden had verstrekt. De RvT wees er vervolgens op dat niet in geschil is dat het RB-lid reeds circa zeven jaar voor klager werkzaamheden verrichtte. Deze werkzaamheden bestonden uit de verwerking van de algehele administratie, de fiscale verplichtingen en de overige zaken die met het ondernemerschap te maken hebben van klager en de aan hem verbonden lichamen. Het ontbreken van een opdrachtbevestiging kan beklaagde daarom niet worden tegengeworpen. Hier komt nog bij dat klager ook niet nader heeft aangegeven ten aanzien van welke specifieke werkzaamheden van de RB volgens hen een (aanvullende) opdrachtbevestiging nodig zou zijn (geweest). De RvT verklaart de klacht derhalve ongegrond.

Tot slot

De Raad van Tucht en de Raad van Beroep hebben in de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 geen uitspraken gedaan die zien op de kernwaarden 'optreden'[19], 'geheimhouding'[20], 'vakbekwaamheid'[21], 'beroepsaansprakelijkheid'[22] en 'dienstverlening'[23] rondom het beroep. Ook ten aanzien van de kernwaarde 'vertegenwoordiging'[24], 'dienstverlening rondom beëindiging van opdrachten'[25], 'honorarium'[26], 'declaratie'[27] en 'commissies bij dienstverlening'[28] zijn geen uitspraken ver-

Mogelijke maatregelen

Bij een gehele of gedeeltelijke gegrondverklaring van een klacht, kan de RvT dan wel de RvB de navolgende maatregelen opleggen:

a *Waarschuwing*
Dit betreft een zakelijke terechtwijzing die een onjuistheid van een handelswijze naar voren brengt zonder daarop een stempel van laakbaarheid te drukken.

b *Berisping*
Dit betreft een waarschuwing dat het verwijtbare gedrag zich niet meer mag herhalen. Een berisping heeft een verwijtende en veroordelende strekking.

c *Schorsing als lid voor ten hoogte zes maanden*

d *Ontzetting uit het lidmaatschap*
Bij het opleggen van de maatregel van ontzetting uit het lidmaatschap, kan tevens worden beslist dat het RB-lid met onmiddellijke ingang is geschorst gedurende de beroepstermijn en hangende het eventuele beroep.

Ondanks dat een klacht gegrond kan worden verklaard, kan de RvT (of RvB) afzien van het opleggen van maatregelen. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer naar het oordeel van de RvT (of RvB) de gegrondbevinding van een klacht zodanig gering is dat een maatregelen niet op zijn plaats is.[29]

Terug naar de inhoud

schenen. De uitspraken die in deze kroniekperiode zijn verschenen van de Raad van Tucht en de Raad van Beroep liggen in lijn met eerdere uitspraken en laten geen noemenswaardige ontwikkeling zien.

Het valt op dat in het afgelopen kroniekjaar bij meerdere uitspraken (soms met een extra overweging) de zogenoemde 'ontvankelijkheid' in geschil was. Het was met name de zogenoemde verjaringstermijn van één jaar die door klagers regelmatig werd overschreden. De dag na de dag waarop de klager zich bewust is geworden of redelijkerwijs bewust moest zijn geworden van het mogelijk 'klachtwaardige' aspect van het handelen van het RB-lid, begint de termijn van één jaar te lopen waarbinnen een klager een klacht kan indienen via het digitale portaal van klachtregeling.nl. Het gaat hier om een zogenoemde 'harde' termijn waar op grond van het RBU niet van kan worden afgeweken. Wanneer een klager zich hier niet aan houdt, valt het doek en kan de klacht niet (meer) in behandeling worden genomen. Een gewaarschuwd mens telt voor twee! <<<

Samenvatting

Deze Kroniek Tuchtrecht behandelt klachten tegen leden van het Register Belastingadviseurs (RB). Klachten worden via het digitale portaal van klachtregeling.nl ingediend en behandeld door de Raad van Tucht (RvT) en de Raad van Beroep (RvB). Het klachtrecht geldt niet alleen voor cliënten. Ook derde(n) kunnen klachten indienen. Er zijn in 2022 vijftien klachten in behandeling genomen, waarbij één beroep bij de RvB is ingesteld. De raden oordelen onder andere over onafhankelijkheid, deskundigheid, financiële consequenties en dienstverlening rond overname van klanten. Mogelijke maatregelen zijn waarschuwing, berisping, schorsing of ontzetting uit geschil. Ontvankelijkheid en verjaringstermijnen waren vaak in geschil.

Eindnoten

1 Zie RvT van 3 februari 2022, kenmerk RBT:2022:001.
2 Zie RvT van 22 december 2017, nr. 703-2017, RvT van 26 februari 2019, nr. 802-2018 en RvT van 1 juni 2021, RBT:2021:008.
3 Zie RvT van 13 september 2022, kenmerk RBT:2022:004.
4 Zie RvT van 22 februari 2021, RBT:2021:002.
5 Zie RvT van 3 februari 2022, kenmerk RBT:2022:001.
6 Zie RvT van 13 september 2022, kenmerk RBT:2022:005.
7 Zie RvB van 12 juli 2022, kenmerk RVB:2022-
8 Zie RvT van 22 februari 2021, kenmerk RBT:2021:002.
9 Zie RvT van 12 oktober 2022, kenmerk RBV-T:2022:001.
10 Zie Accountantskamer Zwolle van 18 december 2020, nr. 20/1012 Wtra AK, ECLI:NL:TACAKN:2020:71, te downloaden op https://tuchtrecht.overheid.nl
11 Zie RvT van 14 september 2021, kenmerk RBT:2021:010.
12 Zie RvB van 19 april 2022, kenmerk RvB:2022-02.
13 Zie RvT van 3 februari 2022, kenmerk RBT:2022:001.
14 Zie RvT van 6 december 2022, kenmerk RBT:2022:007.
15 Zie RvT van 14 september 2021, kenmerk RBT:2021:013.
16 Zie RvB van 30 maart 2022, kenmerk RvB:2022-01.
17 Zie RvT van 7 maart 2022, kenmerk RBT:2022:002.
18 Zie RvT van 7 maart 2022, kenmerk RBT:2022:002.
19 Zie artikel 3 RBU.
20 Zie artikel 4 RBU.
21 Zie artikel 5 RBU.
22 Zie artikel 6 RBU.
23 Zie artikel 7 RBU.
24 Zie artikel 9 RBU.
25 Zie artikel 11 RBU.
26 Zie artikel 13 RBU.
27 Zie artikel 14 RBU.
28 Zie artikel 15 RBU.
29 Zie RvT van 13 september 2022:06, kenmerk RBT:2022:006.

advertentie

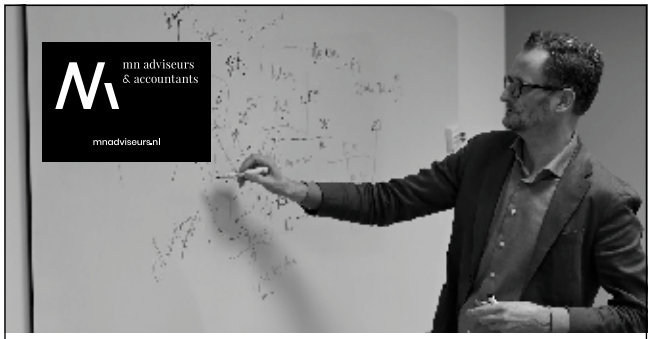

Graag breiden wij ons team uit met jou!

MN adviseurs & accountants is een ambitieus advies & accountancy kantoor in het mooie Limburg (Sittard).

Momenteel zoeken wij vanwege snelle groei naar geschikte kandidaten voor de volgende vacature:

Belastingadviseur-fiscalist

Bekijk de volledige vacature op https://www.mnadviseurs.nl/werken-bij

Ben je geïnteresseerd? Bel of mail naar René Nijsten via 06-23896005 of rene@mnadviseurs.nl

Voorzitter Commissie Internationaal Marijke Vervoort:

‘We zitten weer aan tafel bij het ministerie van Financiën’

De Commissie Internationaal is één van de zeven vakinhoudelijke commissies die het bureau van het Register Belastingadviseurs ondersteunen. Deze commissies, die bemenst worden door RB-leden, buigen zich vanuit hun eigen expertise over diverse fiscale onderwerpen. Wie zijn de leden van de Commissie Internationaal, wat drijft hen en welke thema’s hebben hun aandacht?

Door Sandra van den Nieuwenhof

Sinds 2021 zijn de vakinhoudelijke commissies ingebed in de verenigingsstructuur, waardoor de expertise van de leden formeel een plek heeft gekregen bij het naar buiten treden van de vereniging. Marijke Vervoort, Arjan Mulders en Susanne Schorel zijn vanaf de start betrokken bij deze commissie.
‘Ik zat eerder met Arjan in de specialistengroep Internationaal en ik zocht voor deze commissie een ervaren en een jong lid. Ik dacht meteen aan Arjan als ervaren deskundige en omdat ik vond dat de vrouwen toch de overhand moesten hebben, vroeg ik Susanne erbij. Het is een ontzettend leuke commissie, we hebben erg veel plezier met elkaar’, aldus voorzitter Marijke. Arjan vult aan: ‘We doen het echt samen, we maken de plannen samen, Marijke draagt ze voor en verdedigt ze waar nodig. De acties die we benoemen verrichten we ook samen en soms met extra handjes vanuit de organisatie.’ De commissie komt wekelijks digitaal bij elkaar en twee keer per jaar fysiek, ‘met drank en spijs erbij’. Marijke legt uit dat ze nog niet werken met een flexibele schil binnen het RB. ‘Wij schakelen, als het nodig is, mensen in van onze kantoren. We hebben nog niet gerealiseerd dat wij meer intensief overleggen met de specialisten binnen het RB. Dat staat nog op de planning.’

Waarom zitten jullie in deze commissie?
Marijke trapt af: ‘Ik doe het vanuit de verenigingsgedachte. Ik vind dat als je lid bent van een vereniging, je ook een bijdrage moet leveren door te bekijken of je op vaktechnisch gebied de mensen kunt helpen binnen de vereniging. En ja, ik vind het ook gewoon leuk om met andere mensen samen te werken.’
Susanne was vooral heel erg benieuwd naar de gedachte achter de commissie. ‘Het leek mij leuk om mee te denken over het positioneren van de commissie. Wat mij ook heel erg helpt zijn de collega-commissieleden. We hebben allemaal een beetje dezelfde instelling, dat schakelt heel prettig. We zijn alle drie voor aanpakken, doorpakken en opvolgen. Dat vind ik gewoon heel fijn en dat maakt dus ook dat dat de commissie eigenlijk als vanzelf wel loopt.’
Voor Arjan is een bijdrage kunnen leveren aan de vereniging ook een belangrijke motivatie. ‘Het is daarnaast ook leerzaam en een plezierige samenwerking. Het is leuk om andere mensen te spreken en een stukje te kunnen lobbyen. Je komt vanuit het RB in aanraking met onder andere het ministerie van Financiën en met andere netwerken. Ik ben altijd wel op zoek naar de gedachte achter iets en dan is deze vereniging natuurlijk een uitermate goede omgeving.’

Met welke onderwerpen houdt de Commissie Internationaal zich bezig?
De naam zegt het al, de commissie houdt zich bezig met internationaal belastingrecht. Marijke licht toe: 'Het gaat bij ons over de directe belastingen, de inkomsten- en de vennootschapsbelasting en het internationale stuk eromheen. Estateplanning over de grens en het internationale stuk van de omzetbelasting zijn voor onze collega's.'
Arjan: 'We leggen waar mogelijk een focus op duurzaamheid en ict. En we hebben natuurlijk ook het onderscheid in ieders praktijk: de grensoverschrijdende arbeid (Marijke) versus de grotere bedrijven waarin Susanne en ik heel actief zijn. We proberen ons te richten op actuele onderwerpen en ook op de wat minder bekende en onbeminde thema's. We hebben artikelen geschreven over e-sport, de inhoudingsvrijstelling en over de Europese DAC-richtlijn. We geven ook cursussen en webinars, onder andere over transferpricing, remote werken en bronheffing.'

Richt de commissie zich ook op internationale premieheffing voor de sociale verzekeringen?
Marijke: 'Ja, dat doen we ook, omdat het in Nederland gedeeltelijk in het belastingtarief zit. We hebben binnen de EU een coördinatievoorziening op dat gebied, dus binnen de EU is het vrij helder. Daarnaast zijn er de vraagstukken in de loonadministratie als mensen gedetacheerd worden. Stel, ik stuur een werknemer naar mijn concern in België. In welk land is hij dan verzekerd? Hoe richt ik mijn loonadministratie daarop in? Er zijn allerlei regels voor hoe je dat moet doen. Dat is onderdeel van de loonadministratie en inkomstenbelasting en onderdeel van ons vak.'

Welke actuele kwesties zijn van belang?
Marijke noemt een aantal *hot items*: 'Ik denk aan de inhoudingsvrijstelling en aan de kwalificerende buitenlandse belastingplicht, daar heeft advocaat-generaal

Susanne Schorel: 'We zijn alle drie voor aanpakken, doorpakken en opvolgen'

Wattel onlangs conclusies over geschreven. Ook het remote werken onder de belastingverdragen, dat heeft gevolgen voor de inkomstenbelasting en de sociale zekerheid. In de komende periode worden ook het Verdrag met België en het Verdrag met Spanje gewijzigd, die twee zijn ook heel erg belangrijk voor de praktijk.'

Zijn er onderwerpen waarvan jullie denken dat de RB-leden daar meer aandacht voor zouden moeten hebben?
Arjan: 'Het is misschien goed om op te merken dat het internationaal belastingrecht meer speelt bij de cliënten van onze leden dan telkens op voorhand gedacht wordt; internationale problematieken staan dichterbij dan iedereen denkt.'
Susanne legt uit hoe dat komt: 'Doordat veel regelgeving wordt gebracht als een aanpak van de grote multinationals, stopt het denken voor het mkb, terwijl veel regelgeving wel degelijk gevolgen heeft voor het mkb. Maar dan moet je wel wat verder lezen dan de hoofdlijnen in de artikelen en nieuwsberichten.'

Wat heeft de Commissie Internationaal tot nu toe bereikt?
Arjan hoeft niet lang na te denken: 'We zijn zichtbaar.' Marijke is het met hem eens: 'We zitten weer aan tafel bij het ministerie van Financiën en bij de Belastingdienst staan we weer op de kaart. Dat was wel wat weggezakt. Ik denk dat dat van belang is voor onze stakeholders: er is meer dan de NOB, de mkb-ondernemers tellen ook mee.'
Susanne vult aan: 'We worden gevraagd mee te denken bij concept-wetsvoorstellen en consultatierondes en daarbij zien we dat onze input meer dan serieus wordt genomen. We krijgen een inhoudelijke reactie van het ministerie

Leden Commissie Internationaal

Mr. Marijke Vervoort RB (voorzitter)
Eigenaar/oprichter Team Vervoort, fiscaal adviesbureau in Haarlem, gespecialiseerd in o.a. grensoverschrijdende arbeid, burgerluchtvaart en advisering van vermogende particulieren. Studeerde bedrijfseconomie, Nederlands recht en fiscaal recht in Rotterdam en Tilburg/Amsterdam. Werkte o.a. als belastingadviseur bij EY.

Mr. Arjan Mulders
Senior tax manager international bij HLB Witlox Van den Boomen. Studeerde Nederlands recht en fiscaal recht in Tilburg. Werkte voorheen als manager/directeur van verschillende andere dienstverleners en bedrijven.

Susanne Schorel-Willems LLM RB
Internationaal belastingadviseur bij Schipper Accountants. Studeerde fiscaal recht in Rotterdam. Werkte eerder o.a. bij PWC als werkstudent en als belastingadviseur bij Van Oers accountancy & advies.

Terug naar de inhoud

Marijke Vervoort: ‘We staan altijd open voor tips of ideeën’

van Financiën en we zien dat veel punten die we aandragen ook meegenomen en opgepakt worden. Dit laatste is eigenlijk niet zo zichtbaar, dit proces gebeurt meer achter de schermen. We hebben nu een betere voet aan de grond om de positie van het mkb ook bij internationale regelgeving te kunnen verdedigen en onze inbreng te leveren. Een voorbeeld daarvan is onze input bij de leidraad voor de Europese richtlijn DAC 6. Deze richtlijn gaat over administratieve gegevensuitwisseling. Als intermediair moet je proactief je adviezen melden bij de fiscus als ze aan bepaalde kenmerken voldoen. Wanneer je dat niet doet, kun je een forse boete krijgen. De achtergrond daarvan is dat de fiscus inzage wil hebben in wat wij als belastingadviseurs doen. Wij hebben een kennisvoorsprong en de Belastingdienst wil zien wat er in de markt gebeurt.‘

Wat zijn jullie ambities voor de komende tijd?
Marijke: ‘Ik zou graag meer rechtstreeks willen communiceren met de leden. Als we een notitie hebben geschreven zou ik die liever als commissie zelf meteen op de website willen plaatsen zonder tussenkomst van de afdeling communicatie. Op de een of andere manier lukt dat nooit zo makkelijk.’
Arjan: ‘Ons speerpunt blijft om met enige regelmaat zichtbaar te zijn op actuele, internationale onderwerpen om het draagvlak en de kennis te vergroten van onze leden, en hoe dichterbij je kunt komen hoe groter je zichtbaarheid, invloed of bereikbaarheid is.’
Susanne: ‘Onze commissie heeft nooit een gebrek aan plannen, maar wel een gebrek aan tijd voor de uitvoering. We willen nog meer zichtbaarheid bij het ministerie van Financiën, maar ook bijvoorbeeld meer invloed bij universiteiten.’

Zijn er landen die, al dan niet om fiscale redenen, in trek zijn bij emigrerende ondernemers?
Marijke: ‘Ik zie in mijn praktijk wel vaker klanten die naar Spanje en Portugal gaan omdat ze daar speciale tarieven hebben voor mensen met speciale vaardigheden.’
Suzanne signaleert de tendens dat fiscaliteit niet meer leidend is: ‘Emigratie wordt allang niet meer gestuurd door fiscale zaken, maar veel meer vanuit een bepaalde binding met een land. Nu klinken eerder vragen zoals: wat zijn de gevolgen als ik in Zwitserland ga wonen, want ik vind dat een mooi land en hou van wintersport. Eerder ging het meer om: waar moet ik me gaan vestigen als ik kijk naar de meest gunstige belastingtechnische omstandigheden?’
Arjan plaatst de vraag ook in een breder verband. ‘Omgekeerd kunnen we ook kijken naar immigratie: uit welke landen komen nu ondernemers die zich hier willen vestigen? Dan zien we heel vaak de Verenigde Staten. Dat komt vanwege de Brexit. Vroeger was het Verenigd Koninkrijk de springplank naar Europa en dat is nu toch meer verschoven naar Nederland. We zien ook veel immigratie en overnames vanuit het Oosten, vanuit China en India. Ik wil daarbij opmerken dat het vestigingsklimaat van Nederland steeds vaker onder druk komt te staan. Nederland staat dan wel op het lijstje van mogelijke vestigingslanden bij een bedrijf, maar die plek verliezen we soms ook weer vanwege het fiscale wisselende beleid. Het Nederlandse vestigingsklimaat mag wel de nodige aandacht hebben en houden.’

Arjan Mulders: ‘Het Nederlandse vestigingsklimaat mag wel de nodige aandacht hebben en houden’

Hoe gaan jullie om met standpunten die de Belastingdienst publiceert over onderwerpen op jullie vakgebied?
Arjan: ‘We nemen er kennis van. Het is maar beleid en geen wetgeving, waarop wij vanuit ons vak kritisch moeten zijn.’
Suzanne: ‘Als er een belangrijk standpunt over een internationaal onderwerp gepubliceerd wordt, komt het zeker wel ter sprake bij onze vergaderingen: Moeten we er iets mee? Verwachten we hier vragen van leden over en moeten we er wel of niet over communiceren?’

Tot slot, hebben jullie nog een boodschap voor de RB-leden?
Marijke: ‘We staan altijd open voor tips of ideeën. We staan niet alleen klaar om te helpen, maar we staan ook open voor feedback. Dus, als er leden zijn die specifieke onderwerpen missen of daar graag iets mee gedaan zouden zien: laat het ons weten. Hoe meer input we krijgen, hoe beter.’
Arjan voegt er een oproep naar de leden aan toe: ‘Weet ons te vinden, daarmee bedoel ik: maak gebruik van de kennis die het RB heeft en die wij willen delen met de leden.’ <<<

Samenvatting

De Commissie Internationaal van het Register Belastingadviseurs bestaat uit leden die zich richten op diverse fiscale onderwerpen, met een focus op internationaal belastingrecht. De commissie heeft de ambitie om meer zichtbaarheid te krijgen bij het ministerie van Financiën en universiteiten. Ze werken aan actuele onderwerpen zoals inhoudingsvrijstelling, kwalificerende buitenlandse belastingplicht, en verdragswijzigingen. Emigratie wordt steeds minder gestuurd door fiscale motieven en meer door binding met een land. De commissie staat open voor feedback en moedigt leden aan hun kennis te delen en contact op te nemen met de commissie voor ondersteuning en samenwerking.

Jurisprudentie en wetgeving

Inkomstenbelasting

- 2023-29 Geruisloze inbreng voor van broer geërfd deel van gezamenlijk bedrijf 43
- 2023-30 In 2017 geen aftrek voor in 2013 en 2014 abusievelijk niet opgevoerde bedrijfskosten 44
- 2023-31 Costa Rica arrest geldt volgens rechtbank niet na 2018: geen arbeidskorting 44
- 2023-32 Bankopnamen door ex van en/of-rekening geen partneralimentatie 44
- 2023-33 Via Airbnb tijdelijk verhuurd gastenverblijf in eigen woning belast 44
- 2023-34 Vrijgesteld pensioen niet meetellen voor ouderenkorting maar wel voor giftendrempel 45

Erf- en schenkbelasting

- 2023-35 Schenkingsvrijstelling woning niet van toepassing maar aanslag na 4,5 jaar wel op tijd 45
- 2023-36 Niet-samenwoner geen recht op partnertarief erfbelasting 46

Omzetbelasting

- 2023-37 Voor btw-verleggingsregeling moet identiteit afnemer bekend zijn 46
- 2023-38 Reisbureauregeling niet voor verhuur woningen aan arbeidsmigranten 46

Inkomstenbelasting

2023-29 Geruisloze inbreng voor van broer geërfd deel van gezamenlijk bedrijf

In de volgende zaken gaat het om de vraag of gebruik gemaakt kon worden van de faciliteit doorschuiving bij staking door overlijden en of de erfgename haar onderneming geruisloos kon inbrengen in een bv.

Een man exploiteerde vanaf 1965 in een maatschap een agrarisch bedrijf met zijn twee broers en zijn in 1934 geboren zus. De broers traden in 1971 uit de maatschap waarna de onderneming werd voortgezet door de man en zijn zus. In november 2009 gingen zij een vof aan die zich eerst bezighield met het houden van rundvee, varkens en akkerbouw. Vanaf 2013 hielden zij zich nog alleen bezig met het telen van akkerbouwgewassen. De broer werkte op het land, samen met loonwerkers. De zus hield zich bezig met het teeltplan, beregening van gewassen, de prijzen van gewassen, de administratie, overleg over onderhoud erf/onkruidbestrijding, alle voorkomende ondernemingsbeslissingen, zoals bijvoorbeeld over de toekomst van de bedrijfsgebouwen. De vof behaalde in de jaren 2013 tot en met 2016 de volgende winst: 2013: € 8.623, 2014: € 16.552, 2015: € 19.960 en 2016: € 10.735. De broer overleed op 26 februari 2016. Zijn zus was zijn enige erfgenaam en erfde zijn aandeel in het bedrijf. In de overlijdensaangifte van de broer was een beroep gedaan op de doorschuiffaciliteit van artikel 3.62 Wet IB 2001. De zus had de activiteiten van het bedrijf voortgezet in de vorm van een eenmanszaak. De werkzaamheden op het land waren na het overlijden van haar broer uitgevoerd door loonwerkers. In april 2016 ondertekende de inmiddels 82-jarige zus een intentieverklaring om haar eenmanszaak per 1 juli 2016 in te brengen in een bv die in december 2016 was opgericht, waarna de eenmanszaak volledig was ingebracht. Het ondernemingsvermogen was voor de inbreng getaxeerd op € 1.965.500. De zus verzocht de inspecteur, met terugwerkende kracht per 1 juli 2016, om toepassing van artikel 3.65 Wet IB 2001. De inspecteur weigerde zowel de doorschuiffaciliteit bij de broer als de geruisloze inbrengfaciliteit bij de zus. De zus ging tegen beide beslissingen in beroep.

Rechtbank Zeeland-West-Brabant besliste in de zaak van de broer dat sprake was van een onderneming als bedoeld in artikel 3.2 Wet IB 2001. Omdat de zus de onderneming volledig had voortgezet en voldoende arbeid had verricht voor de gecontinueerde activiteit na het overlijden van haar broer, had de inspecteur het beroep op artikel 3.62 Wet IB 2001 ten onrechte afgewezen.
De rechtbank stelde in de zaak de zus voorop dat voor de vraag of sprake was van een onderneming, het niet relevant was wie exact welke werkzaamheden binnen het bedrijf had verricht. Het ging erom of in het geheel voldoende arbeid was verricht. Daarvan was sowieso sprake tot het overlijden van de broer in februari 2016. Verder was de omvang van het bedrijf in de jaren 2013 tot en met 2016 niet relevant anders was geworden. Ook waren er behoorlijke winsten gemaakt en werd er ondernemingsrisico gelopen, zoals het risico op oogstderving en prijsfluctuaties. Het akkerbouwbedrijf was een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid om deel te nemen aan het economische verkeer en winst te behalen. Dat er de laatste jaren weinig was geïnvesteerd en dat er geen reclame werd gemaakt, was niet zo belangrijk. Het bedrijf kwalificeerde als onderneming. De zus was degene voor wiens rekening en risico het bedrijf werd gedreven. De activiteiten waren niet te vergelijken met normaal vermogensbeheer. De Rechtbank droeg de inspecteur op opnieuw op het verzoek om toepassing van artikel 3.65 Wet IB 2001 te beslissen met inachtneming van deze uitspraak. De rechtbank verklaarde ook het beroep van de zus gegrond.

- *Rechtbank Zeeland-West-Brabant 28 april 2023, nr. 20/5451 en nr. 20/5449, ECLI:NL:RBZWB:2023:3079 en ECLI:NL:RBZWB:2023:3077*

2023-30 In 2017 geen aftrek voor in 2013 en 2014 abusievelijk niet opgevoerde bedrijfskosten

De Hoge Raad besliste al op 8 april 1953 dat kosten moeten worden toegerekend aan de jaren waarop zij betrekking hebben. Als kosten

op een ander jaar betrekking hebben dan het jaar waarin ze zijn betaald, dan moeten deze kosten op de balans worden geactiveerd. Er is dan sprake van een uitstelpost. In het jaar waarop de vooruitbetaalde kosten betrekking hebben, moet deze uitstelpost dan ten laste van de winst afgeboekt.

Hof Arnhem-Leeuwarden besliste dat voor het alsnog in aftrek brengen in 2017 van vergeten bedrijfskosten uit 2013 en 2014 geen plaats was. De zaak werd gevoerd door een ondernemer die de inspecteur op 3 maart 2020 meldde dat hij over de jaren 2013 tot en met 2018 een fout in zijn boekhouding had gemaakt waar hij pas net achter was gekomen. Hij had daardoor te weinig bedrijfskosten afgetrokken en vroeg om ambtshalve vermindering van de aangiften IB 2013 tot en met 2018 en claimde alsnog € 20.529 aan bedrijfskosten. De inspecteur wees de verzoeken voor de aanslagen 2013 en 2014 af omdat de vijfjaarsperiode van ambtshalve vermindering was verstreken. De vergeten bedrijfskosten over 2015 en 2017 nam hij mee bij de aanslagregeling over 2017. De ondernemer ging in beroep tegen de afwijzing van de jaren 2013 en 2014. Het hof besliste dat kosten die in enig jaar werden betaald, maar die op een ander jaar betrekking hadden, (deels) op de balans moesten worden geactiveerd. In het jaar waarop de (vooruitbetaalde) kosten betrekking hadden, werd deze actiefpost dan ten laste van de winst afgeboekt. De vergeten kosten hadden betrekking op managementdiensten die in 2013 en 2014 aan de ondernemer waren verleend. Een juiste toerekening bracht mee dat deze kosten in de jaren 2013 en 2014 in aanmerking moesten worden genomen. Voor een activering van deze kosten op de balans, gevolgd door een afboeking in latere jaren, was dan ook geen aanleiding. Dit betekende dat de inspecteur de aftrek in een later jaar terecht had geweigerd.

■ *Hof Arnhem-Leeuwarden 25 april 2023, nr. 22/00292, ECLI:NL:GHARL:2023:3448*

2023-31 Costa Rica arrest geldt volgens rechtbank niet na 2018: geen arbeidskorting

In het Costa Rica-arrest van 17 december 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1893) besliste de Hoge Raad dat voor de berekening van de (inkomensafhankelijke) arbeidskorting in 2015 geen rekening gehouden mocht worden met arbeidsinkomen van personen die geen inwoner waren van Nederland en ook niet als zodanig konden worden gekwalificeerd (de kwalificerende buitenlandse belastingplichtige: KBB'er). Daarbij was voor de Hoge Raad van belang dat anders sprake zou zijn van een uitbreiding van het inkomen dat in aanmerking wordt genomen bij de heffing van inkomstenbelasting, wat een inbreuk zou vormen op het uitgangspunt van de Wet IB 2001. Rechtbank Zeeland-West-Brabant stelde in de volgende zaak dit arrest terzijde omdat de Wet IB 2001 in 2019 is gewijzigd en daaruit afgeleid zou kunnen worden dat het voor Nederland niet langer een belemmering zou zijn om in de berekening van de arbeidskorting arbeidsinkomsten te betrekken waarover Nederland het heffingsrecht niet heeft.

Een man woonde en werkte tot en met 4 april 2019 in loondienst in Duitsland. Vanaf 5 april 2019 woonde hij in Nederland maar hij werkte nog steeds in Duitsland. Over de buitenlandse periode tot 5 april 2019 had hij een loon van € 80.581. Het loon over de binnenlandse periode bedroeg € 51.616. Over de buitenlandse periode was hij geen KBB'er in de zin van artikel 7.8 Wet IB 2001. Hij was in de binnenlandse periode verzekerd en premieplichtig voor de volksverzekeringen in Nederland. De inspecteur hield bij de aanslag inkomstenbelasting 2019 geen rekening met de arbeidskorting. De man ging in beroep en verwees naar het Costa Rica-arrest van 17 december 2021. Hierin had de Hoge Raad beslist dat loon na emigratie niet meetelde voor de arbeidskorting.
Rechtbank Zeeland-West-Brabant besliste dat het Costa Rica-arrest gold voor de jaren 2015 tot en met 2018. Uit de wetswijziging per 1 januari 2019 kon worden afgeleid dat het voor Nederland niet langer een belemmering was om in de berekening van de arbeidskorting arbeidsinkomsten te betrekken waarover Nederland het heffingsrecht niet had. Zo was bepaald dat indien bij een buitenlandse belastingplichtige een heffingskorting afhankelijk was van zijn arbeidsinkomen of dat van zijn partner, voor de bepaling hiervan werd uitgegaan van het volgens de regels voor binnenlands belastingplichtigen berekende arbeidsinkomen. Hiermee was de wetgever kennelijk teruggekomen van een eerdere overweging uit 2015. De rechtbank besliste dat sinds de wetswijziging per 1 januari 2019 uit de context van de artikelen over de arbeidskorting kon worden afgeleid dat ook rekening gehouden moest worden met niet-Nederlands inkomen van personen die niet-inwoner waren van Nederland en ook niet als zodanig werden gekwalificeerd. De rechtbank verklaarde het beroep ongegrond

■ *Rechtbank Zeeland-West-Brabant 16 maart 2023, nr. 21/5599, ECLI:NL:RBZWB:2023:1812*

2023-32 Bankopnamen door ex van en/of-rekening geen partneralimentatie

Een man trok in zijn aangifte inkomstenbelasting partneralimentatie af. De inspecteur corrigeerde de aftrek omdat uit de bankafschriften lagere bedragen aan alimentatie bleek. De man ging in beroep maar hof Arnhem-Leeuwarden besliste dat niet iedere opname van de gezamenlijke bankrekening door de ex-echtgenote aftrekbaar was als partneralimentatie. Voor aftrek is nodig dat het gaat om een periodieke uitkering of verstrekking van levensonderhoud op grond van een wettelijke verplichting. Voor een bedrag van € 3.100 per maand bestond die verplichting, omdat de rechter voor dit bedrag een uitkering tot levensonderhoud aan de ex-echtgenote had toegekend. Wat daarboven maandelijks door haar was opgenomen van de gezamenlijke bankrekening kwalificeerde niet als aftrekbare uitgaven voor levensonderhoud en was daarom niet aftrekbaar voor de man.

■ *Hof Arnhem-Leeuwarden 28 maart 2023, nr. 22/00656, ECLI:NL:GHARL:2023:2616*

2023-33 Via Airbnb tijdelijk verhuurd gastenverblijf in eigen woning belast

Een echtpaar liet in 2016 aan hun eigen woning een aanbouw bouwen die bestond uit een bijkeuken met rechtstreekse toegang tot de hoofdwoning en tot een gastenverblijf. Het gastenverblijf bestond uit een kamer met een keukenblok en een toilet/douche-ruimte. Het gastenverblijf werd via Airbnb verhuurd aan toeristen. Zij ontvingen in 2018 € 2.647 aan huurinkomsten waarvoor zij € 774 kosten had gemaakt. De inspecteur belastte de inkomsten uit

tijdelijke verhuur van de eigen woning. De man ging in beroep en stelde dat het gastenverblijf geen deel was van de eigen woning maar volledig op zichzelf stond. Het gastenverblijf stond hen ook niet als hoofdverblijf ter beschikking, gezien de functie van het gastenverblijf en gezien het feit dat zij er geen gebruik van maakte als het leeg stond. Ook was geen sprake van tijdelijke terbeschikkingstelling, omdat het gastenverblijf permanent beschikbaar was voor de verhuur, ook al waren de afzonderlijke verhuurperiodes als kort aan te merken.

Rechtbank Noord-Holland besliste dat het gastenverblijf bouwkundig een onderdeel was van de woning. Het was aan de woning aangebouwd en behoorde kadastraal tot dezelfde onroerende zaak. Het gastenverblijf leende zich ook voor gebruik in dienst van de woning. Voor zover het gastenverblijf geen bestanddeel was van de woning, was het in ieder geval een aanhorigheid bij de woning. Het gastenverblijf had het echtpaar in 2018 anders dan tijdelijk als hoofdverblijf ter beschikking gestaan. Het gastenverblijf was ingericht voor bewoning. Het echtpaar kon over het gastenverblijf beschikken, omdat zij konden bepalen of zij het gastenverblijf al dan niet voor een bepaalde (korte) periode verhuurden of zelf gebruikten. Dat zij in de praktijk het gastenverblijf niet gebruikte, betekende niet dat het gastenverblijf hen niet als hoofdverblijf ter beschikking stond, met uitzondering van de korte perioden waarin het gastenverblijf verhuurd was. Het was immers als hoofdverblijf geschikt en zij konden het naar believen als zodanig gebruiken. Volgens de wet was het niet nodig dat er daadwerkelijk sprake was van gebruik of functioneren als hoofdgebruik. Volgens de rechtbank ging het er om of de verhuur van de woning tijdelijk was en of er zekerheid was dat de woning op korte termijn ter beschikking van de eigenaar kwam. De perioden van verhuur waren elk afzonderlijk korter, maar bij elkaar opgeteld langer dan twee maanden. Dat betekende dat het gastenverblijf tijdelijk ter beschikking werd gesteld aan derden, omdat telkens vaststond dat het op korte termijn weer ter beschikking van het echtpaar zou komen. Dit betekende dat de tijdelijke-verhuurregeling van toepassing was en de inkomsten uit het ter beschikking stellen van het gastenverblijf terecht op grond van artikel 3.113 Wet IB 2001 waren meegenomen in de aanslag.

■ *Rechtbank Noord-Holland 30 maart 2023, nr. 21/5317, ECLI:NL:RBNHO:2023:2875*

2023-34 Vrijgesteld pensioen niet meetellen voor ouderenkorting maar wel voor giftendrempel

Salarissen en emolumenten van functionarissen bij de Europese Unie en instellingen van de Europese Unie zijn vrijgesteld van belasting maar de Hoge Raad besliste op 4 februari 2011 (ECLI:NL:HR:2011:BP2997) dat dit salaris bij de berekening van de drempel van specifieke zorgkosten wel meetelt. Rechtbank Den Haag besliste dat dit arrest ook toegepast kan worden op de giftenaftrek. Het vrijgesteld pensioen hoede echter niet meegeteld te worden voor de berekening van de ouderenkorting. De rechtbank besliste dit in een procedure van een man die vanaf 1 juni 2008 een pensioen ontving van de Europese Investeringsbank (EIB) dat in Nederland was vrijgesteld van inkomstenbelasting. De inspecteur nam bij de aanslagregeling over het jaar 2015 het vrijgestelde EIB-pensioen van € 123.867 mee in het verzamelinkomen voor het bepalen van de inkomensgrens voor de algemene heffingskorting en de ouderenkorting, en nam het EIB-pensioen ook mee in de berekening van de drempel voor de aftrekbare giften. De man ging in beroep.

De rechtbank besliste dat voor de berekening van de hoogte van de algemene heffingskorting geen rekening mocht worden gehouden met het vrijgestelde EU-inkomen, omdat de algemene heffingskorting als onderdeel van de tariefstructuur moest worden beschouwd. Ook de ouderenkorting was een onlosmakelijk onderdeel van de tariefstructuur. Er was dan ook recht op een ouderenkorting voor het inkomstenbelastingdeel van € 468 (8,35/18,60 x € 1.042). Voor de giftenaftrek moest wél rekening worden gehouden met het vrijgestelde EIB-pensioen. Voor de aftrekbare giften gold hetzelfde als wat de Hoge Raad in zijn arrest van 4 februari 2011 had beslist, namelijk dat vrijgesteld inkomen meegenomen mocht worden bij de drempel voor aftrek buitengewone uitgaven.

■ *Rechtbank Den Haag 28 maart 2023, nr. 22/866, ECLI:NL:RBDHA:2023:4587*

Erf- En Schenkbelasting

2023-35 Schenkingsvrijstelling woning niet van toepassing maar aanslag na 4,5 jaar wel op tijd

De belastingdienst moet binnen 3 jaar een definitieve aanslag schenkbelasting opleggen, tenzij het gaat om een schenking waarbij gebruik is gemaakt van de eenmalig verhoogde vrijstelling voor de eigen woning. In dat geval wordt de termijn verlengd met 2 jaar en moet de aanslag dus binnen 5 jaar worden opgelegd. Dat geldt ook als ten onrechte een beroep is gedaan op de eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling.

Dit besliste rechtbank Noord-Nederland in de procedure van een vrouw die aangifte schenkbelasting had gedaan voor een schenking van € 34.670 die zij op 11 maart 2017 had ontvangen. Zij claimde de eenmalige verhoogde vrijstelling voor schenkingen voor een eigen woning maar de vrijstelling werd niet verleend omdat de vrouw ten tijde van de schenking 48 jaar was en niet voldeed aan het wettelijk leeftijdsvereiste dat zij tussen de 18 en 40 jaar moest zijn. De vrouw ging in beroep tegen de op 27 oktober 2021 opgelegde aanslag van € 2.935. De rechtbank besliste dat de vrijstelling van een schenking voor een eigen woning was bedoeld om een bijdrage te leveren aan het verlagen van de eigenwoningschuld. Voor de leeftijdsgrens van 18 tot 40 jaar was gekozen, omdat die groep het meest te maken had met de zogenoemde onderwaterproblematiek en financiële kwetsbaarheid. De rechtbank besliste dat de leeftijdsgrens van 18 tot 40 jaar voor de verhoogde schenkingsvrijstelling voor de eigen woning geen verboden discriminatie was. De rechtbank stelde verder vast dat de belastingdienst er 4,5 jaar over had gedaan om na de schenkingsaangifte een aanslag op te leggen maar dat betekende niet dat de belastingdienst de aanslag niet had mogen opleggen. De normale aanslagtermijn van 3 jaar werd verlengd met 2 jaar als in de aangifte schenkbelasting een beroep was gedaan op de vrijstelling van een schenking ten behoeve van een eigen woning. De vrouw had een beroep gedaan op die vrijstelling gedaan zodat de aanslag binnen de aanslagtermijn en daarmee tijdig was opgelegd.

■ *Rechtbank Noord-Nederland 11 mei 2023, nr. 22/2737, ECLI:NL:RBNNE:2023:1868*

2023-36 Niet-samenwoner geen recht op partnertarief erfbelasting

Een vrouw en haar vriend sloten op 23 februari 2012 een notarieel samenlevingscontract. De vriend benoemde de vrouw op dezelfde dag bij testament tot zijn enig erfgename. Volgens het samenlevingscontract ging de samenleving in op 1 maart 2012. In 2014 werd hun dochter geboren. De man stond vanaf 3 maart 2016 ingeschreven op adres 1 en de vrouw stond vanaf 10 mei 2013 tot heden ingeschreven op adres 2. De man overleed in 2019. De vrouw claimde in de aangifte erfbelasting het partnertarief van 10% maar de inspecteur paste het 30%-tarief toe omdat de vrouw en de man op de overlijdensdatum niet op hetzelfde adres stonden ingeschreven. De vrouw ging in beroep en stelde dat de samenleving nooit was beëindigd.

Rechtbank Noord-Holland stelde vast dat man en de vrouw niet gedurende de zes maanden voorafgaand aan het overlijden stonden ingeschreven op hetzelfde adres. Zij waren dus geen partners in de zin van artikel 1a Successiewet. De rechtbank verwierp het beroep van de vrouw op onderdeel 2.4 (voormalige ongehuwde partner) van het Besluit van 5 juli 2010 (DGB2010/872M) omdat die stelling impliceerde dat de vrouw en de man ten tijde van het overlijden van de man voormalige partners waren en dat was niet het geval. De man betaalde met ingang van 2017 alimentatie aan de vrouw en dit had te maken met het in aftrek kunnen brengen van eigenwoningrente. De rechtbank leidde daaruit af dat de vrouw en de man bij het beëindigen van de samenleving afspraken met elkaar hadden gemaakt, maar de afspraak tot het betalen van alimentatie was geen afspraak die had geleid tot de erfrechtelijke verkrijging. Die verkrijging was immers het gevolg van het feit dat de man, de vrouw tot zijn enige erfgename had benoemd. Een testament was een eenzijdige handeling die ook eenzijdig kon worden gewijzigd of herroepen, en was daarom niet aan te merken als een afspraak. In het samenlevingscontract stond niets over het beëindigen van de samenleving. Er waren geen afspraken gemaakt als bedoeld in onderdeel 2.4 van het Besluit. De rechtbank verklaarde het beroep van de vrouw ongegrond.

■ *Rechtbank Noord-Holland 21 april 2023, nr. 21/557, ECLI:NL:RBNHO:2023:4667*

Omzetbelasting

2023-37 Voor btw-verleggingsregeling moet identiteit afnemer bekend zijn

In april 2010 meldde een man zich bij metaalhandel-bv voor de aankoop van non-ferro metalen. Hij stelde dat hij in Duitsland woonde, maar identificeerde zich verder niet. De bv leverde in april, mei en juni 2010 aan personen die de metalen in opdracht van de man afhaalden en contant betaalden. Er werden geen afhaalverklaringen opgemaakt. Bij de eerste levering kreeg de bv een brief van het Finanzamt Reutlingen met gegevens van de man, waaronder een identificatienummer maar dat nummer bleek niet geldig te zijn. Ook nadat de bv daar verschillende keren om had gevraagd, ontving zij geen geldig btw-identificatienummer van de afnemer. De bv vermeldde op de facturen van de leveringen dat de btw was verlegd. De inspecteur legde een naheffingsaanslag btw op omdat was geleverd zonder geldig btw-identificatienummer en zonder dat de identiteit van de afnemer bekend was. De bv ging in beroep en kreeg van hof Den Bosch gelijk maar de Hoge Raad was het daarmee niet eens.

De Hoge Raad besliste dat de verleggingsregeling vooral was bedoeld om voor de inning van btw meer waarborgen te scheppen wanneer in bepaalde sectoren van het bedrijfsleven fraude, misbruik of oneigenlijk gebruik op btw-gebied werd gesignaleerd. Die waarborgen konden met een verleggingsregeling alleen worden geboden als de belastingdienst kon vaststellen wie de afnemer was naar wie de heffing van btw werd verlegd. De identiteit van de afnemer was noodzakelijk voor de controle op de heffing en inning van btw bij de afnemer voor de aan hem verrichte leveringen van goederen en voor door die afnemer op zijn beurt verrichte leveringen van die goederen. In de aard van de verleggingsregeling lag dan ook als noodzakelijke voorwaarde besloten dat de identiteit van de (rechts)persoon aan wie de levering werd verricht, door de belastingdienst kon worden vastgesteld. Als de leverancier de verleggingsregeling had toegepast en de inspecteur aannemelijk maakte dat de afnemer die de leverancier op de factuur had vermeld, in werkelijkheid niet de afnemer van de goederen kon zijn geweest, moest de leverancier aannemelijk maken op grond waarvan kon worden vastgesteld wie in werkelijkheid de afnemer was. Als niet bekend was wie de afnemer van de goederen was, kon de verleggingsregeling niet worden toegepast.

■ *Hoge Raad 12 mei 2023, nr. 20/01740, ECLI:NL:HR:2023:691*

2023-38 Reisbureauregeling niet voor verhuur woningen aan arbeidsmigranten

Een onderneemster verhuurde vanuit haar eenmanszaak woningen in Nederland en België aan uitzendbureaus voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Zij huurde de woningen zelf van derden, zoals vakantieparken, andere huisvestingbureaus en particulieren. In 2017 verhuurde zij in totaal 30 woningen, waarvan 26 zonder aanvullende diensten. Bij 4 woningen zorgde zij voor de eindschoonmaak en voor gas, water en licht. In 2018 verhuurde zij in totaal 61 woningen, waarvan 51 zonder aanvullende diensten. De inspecteur stelde dat de vrouw de btw-reisbureauregeling moest toepassen op de verhuur van de woningen aan de uitzendbureaus. De btw moest daarom worden berekend over de winstmarge van de activiteiten. Er volgden naheffingsaanslagen btw over 2017 en 2018 van respectievelijk € 9.433 en € 68.781. De onderneemster ging in beroep. Rechtbank Den Haag stelde haar in het ongelijk maar hof Den Haag was het wel met haar eens.

Het hof besliste dat de reisbureauregeling niet van toepassing was op de verhuur van woningen aan uitzendbureaus voor de huisvesting van arbeidsmigranten die tijdelijk arbeid verrichtten. Het doel van de reisbureauregeling was het aanpassen van de toepasselijke regels aan de bijzondere aard van de activiteit van reisbureaus en reisorganisatoren. Deze activiteit bestond uit verschillende verrichtingen, vooral op het gebied van vervoer en accommodatie, zowel binnen als buiten het grondgebied van de lidstaat waar de onderneming was gevestigd. Daarbij gold dat iedere ondernemer

Terug naar de inhoud

waarvan de diensten konden worden gelijkgesteld met de diensten van een reisbureau of een reisorganisator, onder de reisbureauregeling viel. Deze kenmerken bestonden volgens het hof uit de verscheidenheid aan vakantie- en reisformules die werden aangeboden waaruit klanten een keuze konden maken. De onderneemster bood geen verscheidenheid aan vakantie- en reisformules aan waaruit haar klanten een keuze konden maken. Alleen al daarom kon de reisbureauregeling niet van toepassing zijn. De onderneemster bood geen woningen aan via haar website, social media of op een andere manier. Haar werkwijze had niet de kenmerken die een reisbureau of reisorganisator had. Zij was dan ook niet aan te merken als een reisbureau, reisorganisator of een daarmee gelijk te stellen ondernemer. Dat bij sommige van de verhuurde vakantiewoningen aanvullende diensten werden verricht, betekende niet dat de reisbureauregeling wel van toepassing was omdat deze aanvullende diensten niet waren gericht op het tot stand brengen van een reis. Het hof verklaarde het hoger beroep van de onderneemster gegrond en vernietigde de naheffingsaanslagen.

Hof Den Haag 30 maart 2023, nr. 22/00465, ECLI:NL:GHDHA:2023:637

Wetgeving
De stand van zaken
per 1 mei 2023

	Wetsvoorstel +MvT TK	Verslag TK	Nota n.a.v. verslag TK	Eindverslag TK	Aangenomen TK	Wetsvoorstel EK	Voorlopig verslag EK	Memorie van Antwoord EK	Eindverslag EK	Aangenomen EK	Staatsblad	Datum inwerkingtreding
Wbm i.v.m. beperking emissies kolencentrales 31 362												Bij KB
Spoedwet conditionele eindafrekening dividendbelasting 35 523												Dag na datum Stb
Wet delegatiebepalingen tegemoetkoming schrijnende gevallen 35 930												1-1-2022
Initiatiefwetsvoorstel aanpassing box 2 en vervallen fiscale regelingen 36 128												1-1-2024
Wet herziening bedrag ineens 36154												Bij KB
Implementatiewet Richtlijn openbaarmaking winstbelasting 36 157												1e dag na plaatsing Stb
Initiatiefwetsvoorstel Wet vermogensbelasting 2024 36173												1-1-2024
Wijziging Wbm i.v.m. overgangsperiode invoering mechanisme koolstofcorrectie aan de grens 36 205												Bij KB
Wet implementatie Richtlijn kleineondernemersregeling 36 312												1-1-2025
Wet opheffing geheimhoudingsplicht ten behoeve van de inspectie belastingen, toeslagen en douane 36 324												
Fiscale Verzamelwet 2024 36 342												1-1-2024
Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen												Bij KB
Wijziging Wet OB in verband met een aanpassing van de aanvullende regeling voor antiek, kunst- en verzamelvoorwerpen, en aanpassingen bij bepaalde virtueel verrichte diensten 36 362												1-1-2025
Wet minimumbelasting 2024 (Pijler 2) 36 369												31-12-2023

De Tweetrapsmaking voor- en nadelen

De tweetrap, ook bekend onder de oude naam fideï commis, komt veel voor in testamenten en in schenkingsovereenkomsten. In sommige gevallen is dat nuttig. Er kleven echter ook nadelen aan de tweetrap.

Drs. P.A. Schut RB
Paul Schut is verbonden aan Schut & Bruggink Estate Planners te Heemstede

De tweetrapsmaking (hierna: tweetrap) wordt gebruikt in testamenten en in schenkingsovereenkomsten. Het principe is in beide gevallen hetzelfde. Gemakshalve wordt in dit artikel steeds de erflater genoemd. In de plaats van erflater kan ook schenker worden gelezen. Met een tweetrap bepaalt de erflater dat de eerste verkrijger, de bezwaarde, vermogen van hem of haar erft. Ook bepaalt de erflater aan wie dit specifieke vermogen toekomt als de bezwaarde overlijdt. Deze tweede of opvolgende verkrijger wordt de verwachter genoemd. De verwachter verkrijgt civielrechtelijk vermogen van de erflater. Ofwel: de eerste trap is de verkrijging door de bezwaarde, de tweede trap is de opvolgende verkrijging door de verwachter. De bezwaarde verkrijgt onder de ontbindende voorwaarde dat bij zijn overlijden een verwachter in leven is. De verwachter verkrijgt onder de opschortende voorwaarde dat hij in leven is als de bezwaarde overlijdt.
De bezwaarde mag vrij over het verkregen vermogen beschikken en dit zelfs verteren op voorwaarde dat deze bevoegdheden in de tweetrap zijn opgenomen. Dit wordt ook wel het fideï commis de residuo genoemd. In de praktijk is dit meestal het geval. Is die bevoegdheid niet toegekend, dan heeft de bezwaarde een bewaarplicht. De tweetrap kan op diverse manieren op maat worden gemaakt. Soms wordt er een derde trap opgenomen. Meestal wordt dit een meertrapsmaking genoemd.

Wanneer toepassen: civielrechtelijk

Er zijn diverse redenen denkbaar waarom een erflater de vererving van zijn vermogen wil sturen. Er zijn drie denkrichtingen te onderscheiden. Hierop zijn variaties mogelijk:

- Erflater wil voorkomen dat zijn vermogen bij een bepaalde persoon terecht komt.
- Erflater wil bepaald vermogen per se in de familie houden of gericht aan iemand toe laten komen.
- Erflater wil vermogen aan een kind nalaten, maar weet dat dit kind zelf geen testament kan opstellen.

Aan de hand van een paar voorbeelden worden de diverse situaties duidelijk.

Voorbeeld 1
Margriet is gescheiden van Kees. Zij hebben samen een dochter: Roos (13). Margriet wil voorkomen dat haar vermogen op enig moment toch aan Kees toekomt. Zolang Roos alleenstaand is, geen kinderen heeft en geen testament heeft opgesteld, vererft haar vermogen naar Kees.
Met een tweetrap wordt dit voorkomen. Margriet bepaalt in haar testament via een tweetrap dat Roos erfgename is en dat wat resteert van het geërfde vermogen bij haar overlijden toekomt aan, bijvoorbeeld, de kinderen van Margriets zus. Roos is bezwaarde, de kinderen van Margriets zus zijn verwachters.

In dit voorbeeld is Roos de enige erfgename van Margriet. Ook de nichtjes van Margriet zijn erfgenamen (onder opschortende voorwaarde). Civielrechtelijk verkrijgen zij op enig moment iets van Margriet, ook al zit daar wellicht een lange tijd tussen. Stel dat Roos bij haar overlijden € 200.000 aan vermogen heeft. Hiervan heeft zij € 100.000 van Margriet geërfd. De nalatenschap van Roos bedraagt € 100.000 waarop het versterferfrecht van toepassing is. De € 100.000 waarop de tweetrap ziet, vererft naar de nichtjes van Margriet en komt uit de nalatenschap van Margriet. Een punt van aandacht is dat de verwachters direct bij Margriets overlijden geïnformeerd moeten worden door de persoon die 'leading' is bij de afwikkeling van de nalatenschap (zoals executeur of notaris) over hun recht en dat zij inzicht krijgen in de omvang en samenstelling van de nalatenschap. Dat is niet altijd wenselijk.
De tweetrap knelt voor de bezwaarde. Deze kan niet zelf beslissen aan wie hij of zij dit vermogen nalaat. In een situatie als in voorbeeld 1 is het meestal niet de bedoeling

van de erflater om het eigen kind zo te beknotten. Het is de (kennelijk vurige) wens om te voorkomen dat er geld bij de ex-echtgenoot terecht komt. Als alternatief kan in de tweetrap worden bepaald dat de bezwaarde vrij over het vermogen mag beschikken, mits niet ten gunste van de ex-echtgenoot. Dat geeft de bezwaarde meer speling. Daarbij merk ik op dat de erflater zich de vraag moet stellen of deze beperking gewenst is. Het kind (de bezwaarde) kan dit vermogen dan niet nalaten aan haar vader, terwijl zij dat mogelijk wel graag zou willen. Leeftijd van de bezwaarde en voortschrijdend inzicht spelen hier vaak een belangrijke rol.

Voorbeeld 2
Rob is gehuwd met Marleen. Zij hebben twee kinderen: Hans (34) en Ivar (31), beiden gehuwd. Rob heeft aandelen in het familiebedrijf. In de familie is afgesproken dat uitsluitend directe familieleden in de rechte lijn aandeelhouder mogen zijn. Dat betekent dat een partner van een familielid deze aandelen niet mag erven. Als Rob overlijdt zonder een testament opgesteld te hebben, is de wettelijke verdeling van toepassing. De aandelen gaan dan van rechtswege over op Marleen. Dit is strijdig met de afspraken van de familie.
Rob kan dit eenvoudig voorkomen door een testament op te stellen en zijn aandelen te legateren aan Hans en Ivar. Maar als zij geen testament opstellen, vererven de aandelen naar hun echtgenotes. Ook nu biedt de tweetrap een oplossing. Rob legateert de aandelen aan Hans en Ivar en verbindt daaraan een tweetrap. Hans en Ivar verkrijgen de aandelen ieder als bezwaarde en zij zijn tevens verwachters van elkaar. Dus: als Hans overlijdt vererven zijn (van Rob geërfde) aandelen naar Ivar en als Ivar overlijdt vererven zijn (van Rob geërfde) aandelen naar Hans.

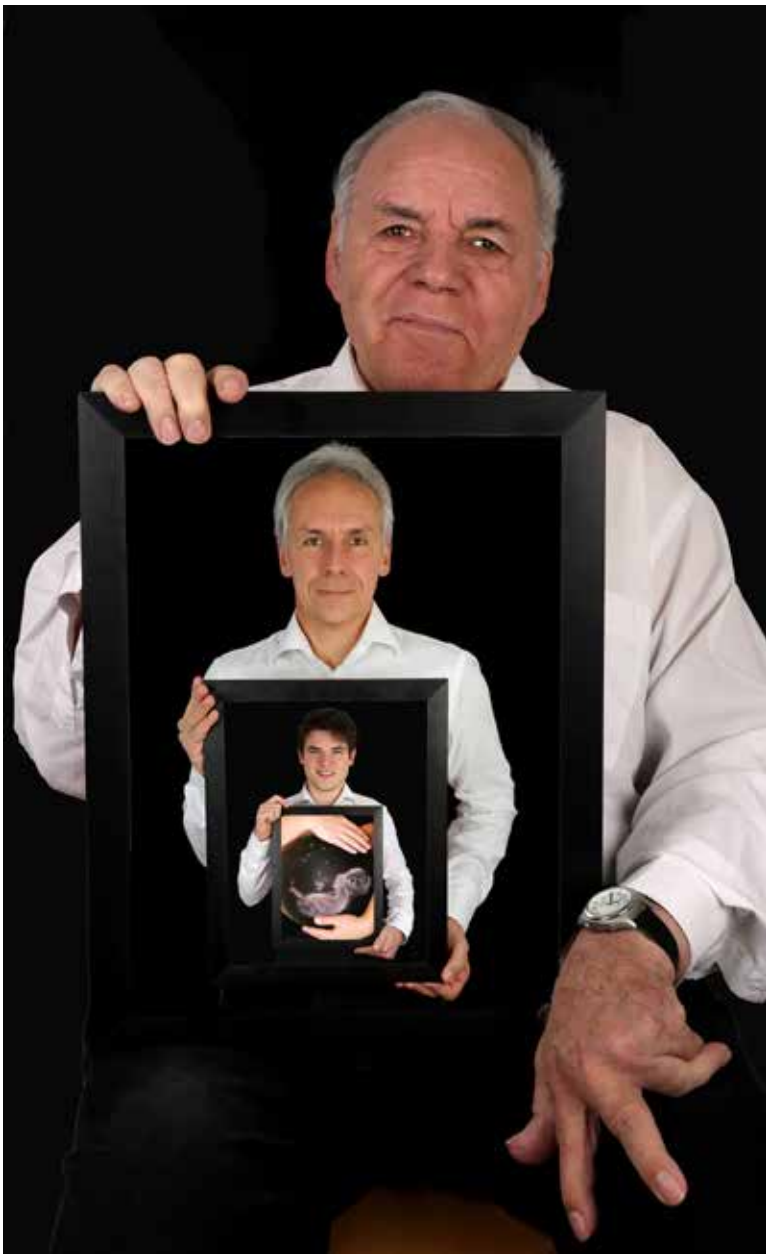

De tweetrap pakt verkeerd uit als de bezwaarde zelf kinderen heeft op het moment van zijn of haar overlijden. De verwachter is immers de dwingend aangewezen opvolgende verkrijger. De bezwaarde kan hier niets aan doen. Dit wordt in de praktijk ondervangen door in de tweetrap op te nemen dat de bezwaarde zelf bij testament over dit vermogen mag beschikken.[1] Als blijkt dat de bezwaarde bij zijn of haar overlijden de eigen kinderen als erfgenaam of legataris van het bezwaarde vermogen heeft benoemd, vervalt het recht van de verwachter.

Afhankelijk van het beoogde doel moet de tekst van de tweetrap op maat worden gemaakt. Als het de bedoeling is om een bepaald goed in de familie te houden, ligt het voor de hand om te bepalen dat de verwachter niet de bevoegdheid heeft om dit goed te verkopen of om het te verteren. Ook een eventuele uitsluitingsclausule moet aansluiten bij het doel. Een veel gebruikte uitsluitingsclausule bepaalt dat goederen niet in een gemeenschap vallen en geen onderdeel van een verrekenbeding in huwelijkse voorwaarden kunnen zijn, maar dat de clausule vervalt als het huwelijk van de verkrijger eindigt door overlijden (een flexibele uitsluitingsclausule). Zo'n clausule past niet bij een goed dat in de familie moet blijven. In een testament kan dan een flexibele uitsluitingsclausule gelden voor het vermogen dat niet onder de tweetrap valt maar voor het vermogen dat daar wel onder valt, geldt dat dit nooit in een gemeenschap kan vallen en niet tot verrekening kan leiden.

De tweetrap kan verkeerd uitpakken als de bezwaarde zelf kinderen heeft op het moment van zijn of haar overlijden.

Voorbeeld 3
Heleen en Frans zijn gehuwd. Zij hebben twee kinderen: Karin (31) en Peter (29). Peter is lichamelijk en verstandelijk beperkt en staat onder curatele van zijn ouders. Het staat vast dat hij nooit een partner en kinderen zal krijgen. Zoals veel ouders in een dergelijke situatie beschouwen Heleen en Frans beide kinderen als gelijkwaardig. Zij willen Peter niet benadelen ten opzichte Karin.
Als Heleen overlijdt, erft Peter een deel van haar vermogen. Mocht Peter vervolgens overlijden, dan vererft zijn vermogen volgens de wet. Peter kan immers zelf geen testament opstellen.[2] Het gevolg is dat de helft van zijn vermogen naar Frans vererft en dat vinden Heleen en Frans ongewenst.
Ook hier biedt de tweetrap een oplossing. Peter verkrijgt als bezwaarde en Karin is verwachter. Er zijn ook andere, wellicht betere, oplossingen mogelijk. Deze laat ik buiten beschouwing.

Wanneer toepassen: fiscaal

De tweetrap wordt regelmatig om fiscale redenen in testamenten opgenomen. Vaak gebeurt dit op instigatie van een estateplanner of notaris. Een voorbeeld geeft inzicht.

Voorbeeld 4
Mark en Chantal zijn gehuwd in algehele gemeenschap van goederen. Samen hebben zij twee kinderen: Sjoerd (14) en Joke (12). Hun vermogen is € 3.000.000. Mark overlijdt zonder testament. Zijn nalatenschap heeft een waarde van € 1.500.000. Chantal, Sjoerd en Joke erven ieder € 500.000. Op grond van de wettelijke verdeling gaan alle goederen over naar Chantal. Sjoerd en Joke erven hun deel in de vorm van een nominale vordering ad € 500.000 op Chantal. Hierover zijn zij erfbelasting verschuldigd. Uitgaande van een rente van 6% op de vordering is dit € 81.552 per persoon.

Als Sjoerd vervolgens overlijdt, is zijn nalatenschap € 418.448 (€ 500.000 - € 81.552). Sjoerd heeft twee erfgenamen: Chantal en Joke. Zij erven ieder € 209.224 waarover zij 30% tot 40% erfbelasting verschuldigd zijn. Per saldo is de belastingdruk voor hen samen € 116.973. Het vermogen dat Chantal erft van Sjoerd, vererft op enig moment naar Joke en er is weer erfbelasting verschuldigd (circa € 32.000). De totale belastingdruk over de verkrijging van Sjoerd ad € 500.000 loopt op tot ruim € 230.000.

Vanuit fiscaal oogpunt is het bovenstaande onaantrekkelijk. Daarom wordt in de praktijk in een testament aan de verkrijging door Sjoerd en Karin een tweetrap verbonden. Hierdoor vererft het vermogen dat een kind (de bezwaarde – eerste trap) uit de nalatenschap van een ouder heeft verkregen (of wat hiervan resteert) bij zijn/haar overlijden naar de broer of zus (de verwachter – tweede trap). Evenals de bezwaarde erft de verwachter fiscaal gezien rechtstreeks van de overleden ouder tegen een tarief van 10% tot 20%.

Art. 21 lid 2 SW 1956 bepaalt dat met de tweetrap voor de berekening van de erf- en schenkbelasting geen rekening wordt gehouden. Dit geldt ook voor de inkomstenbelasting. Voortbordurend op voorbeeld 4 betekent dit dat Sjoerd en Joke ieder over € 500.000 erfbelasting verschuldigd zijn als Mark overlijdt. In eerste instantie verandert er niets. Als Sjoerd vervolgens overlijdt, verkrijgt Joke € 418.448. Civielrechtelijk verkrijgt zij dit van haar vader. Zij heeft al € 500.000 van hem geërfd. Het vermogen dat via de tweetrap aan haar toekomt, wordt hierbij opgeteld. Daardoor is zij 20% erfbelasting verschuldigd over € 418.448, ofwel € 83.690. De totale belastingdruk over de initiële verkrijging van Sjoerd ad € 500.000 is door de tweetrap € 165.242. De besparing is circa € 65.000.

Door het opnemen van een tweetrap worden kinderen beperkt om (afgezien van hun 'eigen vermogen') in de

Bij grotere vermogens kan de tweetrap tot een belastingnadeel leiden.

toekomst zelf over hun nalatenschap te beschikken en een eventuele langstlevende partner verzorgd achter te laten. Om de mogelijkheden van kinderen niet onnodig te beperken, wordt aan de tweetrap vaak toegevoegd dat deze vervalt indien een kind bij zijn overlijden zelf afstammelingen of een partner achterlaat en/of zelf bij testament of gift over het voorwaardelijk vermogen heeft beschikt. Het is ook mogelijk om te bepalen dat de tweetrap vervalt als de bezwaarde een bepaalde leeftijd bereikt.

Het komt regelmatig voor dat erflater een tweetrap opneemt en daarin bepaalt dat een kind bezwaarde is en de kleinkinderen verwachters. Dit is fiscaal ongunstig. De kleinkinderen erven te zijner tijd van opa en zijn 18% tot 36% erfbelasting verschuldigd. Dat zou 10% tot 20% zijn zonder een dergelijke tweetrap. Vanuit fiscaal oogpunt is het verstandig de tweetrap te laten vervallen als de bezwaarde zelf afstammelingen heeft.

Tweetrap: voordelen, maar ook nadelen

Dat de tweetrap de nodige voordelen met zich brengt, blijkt uit de voorbeelden. Er kleven echter ook nadelen aan. Het is van groot belang dat er een goede administratie wordt gevoerd van het vermogen waarop de tweetrap betrekking heeft. Als de bezwaarde overlijdt moet immers duidelijk zijn welk vermogen tot zijn nalatenschap behoort en welk vermogen niet. Het bezwaarde vermogen is geen onderdeel van de nalatenschap van de bezwaarde. Veel adviseurs weten uit ervaring hoe 'goed' relaties hun administratie op orde hebben. Het is eerder regel dan uitzondering dat deze administratie niet op orde is. Denk maar aan de (vaak) ontbrekende vastleg-

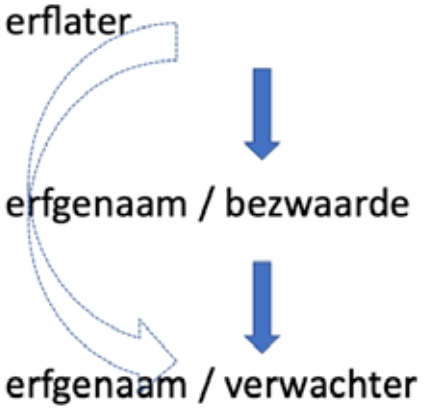

ging van het periodiek verrekenbeding of de uitsluitingsclausule. Dit hangt samen met het al eerder genoemde bezwaar dat de verwachter geïnformeerd moet worden. Als de administratie niet op orde is of de verwachter niet is geïnformeerd, kan dat tot vervelende procedures leiden met een moeilijke bewijslast.
De problemen zijn vaak nog groter dan aanvankelijk wordt gedacht. Neem voorbeeld 4. In eerste instantie ziet de tweetrap op een geldvordering. Dat is administratief nog te volgen. Maar als de langstlevende ouder overlijdt, gaan schuld en vordering door vermenging teniet en zal sprake zijn van zaaksvervanging. Kinderen erven de goederen van hun ouders en de tweetrap heeft voor een deel betrekking op die goederen. Vervolgens worden die goederen weer verkocht en vervangen door andere goederen.
In de praktijk wordt in een testament vaak een afvullegaat opgenomen in combinatie met een erfstelling waarbij de partner 1% krijgt. Dit legaat geeft de langstlevende partner de mogelijkheid de nalatenschap fiscaal optimaal te sturen. Het is kennelijk in de mode om aan dit legaat ook een tweetrap te verbinden. Bij grotere vermogens werkt dit averechts en kan deze tweetrap tot een belastingnadeel leiden.

Het is de vraag of de bezwaarde gecharmeerd is van een schenking waaraan een tweetrap is verbonden. Stel: een ongehuwd kind krijgt een schenking van € 100.000 met daaraan verbonden een tweetrap die bepaalt dat zijn broer verwachter is van het vermogen dat resteert. Als de bezwaarde later trouwt en dit geld gebruikt voor aankoop van een gezamenlijke woning, ontstaat er een probleem voor zijn echtgenoot. Het vermogen is niet verteerd, maar is opgegaan in de woning. De broer maakt aanspraak op € 100.000. Dit kan de echtgenoot in financiële problemen brengen. Het is van belang dat de schenker of erflater zich dit goed realiseert.

Een ander punt van aandacht is het moment waarop de tweetrap vervalt. Zoals opgemerkt wordt vaak opgenomen dat de tweetrap vervalt als de bezwaarde bij zijn overlijden zelf afstammelingen of een echtgenoot heeft

Terug naar de inhoud

of zelf bij testament over dit vermogen heeft beschikt. Dat betekent dat tot aan het overlijden van de verwachter een goede administratie is vereist, want pas op dat moment blijkt of de tweetrap vervalt.

Suggestie

Als de tweetrap bedoeld is om fiscaal voordeel te realiseren, dan kan het verstandig zijn om de tweetrap als volgt te formuleren. Het voorwaardelijke karakter van de verkrijging gaat slechts in als aan alle van de volgende voorwaarden wordt voldaan. De verkrijger:

- is ten tijde van het overlijden van de erflater/schenker ongehuwd;
- heeft ten tijde van het overlijden van erflater/schenker geen afstammelingen;
- heeft ten tijde van het overlijden van schenker/erflater nog niet zelf bij testament over zijn vermogen beschikt;
- is ten tijde van het overlijden van erflater/schenker nog geen 40 jaar (of een andere leeftijd naar keuze).

Bovendien vervalt het recht van de verwachter, dat ontstaat als aan alle hierboven genoemde voorwaarden is voldaan, zodra de bezwaarde:

- trouwt (of een geregistreerd partnerschap aangaat); of
- nakomelingen krijgt; of
- zelf bij testament over zijn nalatenschap beschikt; of
- de leeftijd van (bijvoorbeeld) 40 jaar bereikt.

Dit lijkt ingewikkeld, maar hiermee wordt het boogde doel bereikt zonder dat er gedurende lange tijd een administratieve verplichting bestaat. Slechts als aan alle van de eerste vier genoemde voorwaarden wordt voldaan, komt de tweetrap tot stand. En als deze tot stand is gekomen, vervalt de tweetrap direct zodra aan één van de voorwaarden uit het tweede blok is voldaan. De bezwaarde heeft dan zijn handen vrij. <<<

Eindnoten

1 Dat de bezwaarde dit recht heeft, blijkt uit Hoge Raad 16 januari 2004, nr. C02/150HR, NJ 2004,487.

2 Art. 4:55 lid 2 BW biedt wel de mogelijkheid om met toestemming van de kantonrechter een testament op te stellen.

Samenvatting

Een tweetrap kan nuttig zijn om bepaalde goederen in de familie te houden of om te voorkomen dat een bepaalde persoon vermogen verkrijgt. Er kleven echter de nodige nadelen aan de tweetrap waardoor het van belang is deze slechts in te zetten voor een specifiek doel. Mocht belastingbesparing de reden zijn, dan is het advies de tweetrap nauwkeurig te formuleren, zodat er geen ongewenste en langdurige effecten optreden. In alle gevallen is een tweetrap een serieus adviesonderwerp. Het moet niet als standaardbepaling in een testament of schenkingsovereenkomst worden opgenomen.

MKB-Nederland

Samen sterk met MKB-Nederland

Het Register Belastingadviseurs is sinds eind 2022 lid van de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland, een organisatie van ondernemers uit het mkb die per branche of lokale vereniging zijn aangesloten. MKB-Nederland behartigt de belangen van deze ondernemers bij de overheid, binnen het politieke speelveld en bij andere belanghebbenden. Het Register Belastingadviseurs is met deze verbinding aan het MKB-Nederland onderdeel van een invloedrijk netwerk van beslissers in de politiek en in het bedrijfsleven.

Afgelopen juni is besproken hoe we onze waardevolle samenwerking verder vorm kunnen geven. Daarbij hebben wij verkend welke projecten binnen MKB-Nederland voor onze leden van toegevoegde waarde zijn. Met deze stap zet het RB in op een sterkere positie, om de belangen van de leden en hun klanten nog beter te kunnen behartigen.

Samen Digitaal Veilig

Het onderwerp cybersecurity is uitermate belangrijk vanwege de toenemende digitalisering en afhankelijkheid van technologie in onze samenleving. Cyberaanvallen vormen een serieuze bedreiging voor individuen, bedrijven en zelfs nationale veiligheid. Een succesvolle cyberaanval kan leiden tot gegevensdiefstal, financiële schade, reputatieschade en verstoring van vitale diensten. Het beschermen van gevoelige informatie, persoonsgegevens en bedrijfsnetwerken is essentieel om de privacy en veiligheid van gebruikers te waarborgen. Effectieve cybersecuritymaatregelen zijn nodig om risico's te verminderen, kwetsbaarheden te identificeren en te voorkomen dat kwaadwillende individuen of groepen schade aanrichten via

HET Verenigingsnieuws

MKB-Nederland staat voor het midden- en kleinbedrijf in Nederland. Het is een belangenbehartigingsorganisatie die opkomt voor de belangen van ruim 170.000 ondernemers in het midden- en kleinbedrijf. Het mkb vormt de ruggengraat van de Nederlandse economie en bestaat uit bedrijven met maximaal 250 werknemers. De vereniging behartigt de belangen van deze bedrijven bij onder andere de overheid en politiek. Ze zetten zich in voor een gunstig ondernemersklimaat, goede arbeidsvoorwaarden, innovatie en duurzaamheid. Daarnaast bieden ze ondersteuning, informatie en advies aan ondernemers om hun succes en groei te bevorderen.

digitale kanalen. Uit onze recente enquête onder onze leden kwam naar voren dat dit een belangrijk thema is om verder aandacht aan te besteden.
Het project 'Samen Digitaal Veilig' van MKB-Nederland sluit naadloos op deze behoefte aan. Het betreft hier een platform dat bedrijven, op een laagdrempelige en toegankelijke manier, ondersteunt met het verhogen van hun online veiligheid. Het doel van het programma is om de weerbaarheid van het MKB tegen cyberaanvallen te versterken. Komende maanden wordt gekeken op welke wijze wij als vereniging het platform voor onze leden beschikbaar kunnen maken.

Val van het kabinet – Samen optrekken

De val van het kabinet op vrijdag 7 juli jongstleden is een domper. De vrees is nu dat belangrijke dossiers in de ijskast worden gezet. Vanuit MKB-Nederland is direct daarop, op dinsdag 11 juli jongstleden een spoedoverleg georganiseerd met alle relevante leden op directieniveau. In dit overleg werd een doorkijk gegeven in de komende periode. Een dag eerder was kenbaar gemaakt dat in de week van 12 september het debat wordt gevoerd over de thema's die controversieel worden verklaard. De periode tot aan het Kamerdebat zal worden gebruikt door MKB-Nederland om samen met alle leden te kijken welke dossiers zeker door moeten. Denk hierbij aan de bouwproblematiek, klimaat, stikstof of de investeringsagenda.
Aan het RB is gevraagd welke dossiers van groot belang zijn voor Nederland die niet kunnen blijven liggen. Zo spraken wij met Dirk Jan Sinke (beleidssecretaris VNO-NCW MKB NL, portefeuille fiscaliteit) over het belangrijkste dossier op dit moment – box 3. In box 3 maakt men nadrukkelijk onderscheid tussen de herstelwet en de definitieve wetgeving op dit gebied. De angst is (zoals ook verwoord door Eric van Uunen in ons Webinar Recap box 3) dat de Hoge Raad later dit jaar de forfaitaire benadering van de herstelwet afschiet. De stand bij de latere rechter is immers 'zo'n beetje 24-0 in het voordeel van belastingplichtigen'. MKB-Nederland is bang dat de kosten van een nieuwe reparatieronde bij het bedrijfsleven worden neergelegd, en zou graag zien dat bij een nederlaag van de fiscus de definitieve wetgeving op dit gebied wordt vervroegd, in die zin dat er een algehele vermogenswinstbelasting wordt ingevoerd en dus niet deels een vermogenswinstbelasting (box 2, BV) en een vermogensaanwasbelasting in box 3. Wij spraken uitgebreid over hoe dit zich verhoudt tot ons box 3/box 1-voorstel. Reparatiewetgeving zal – zeker gelet op het belang van de schatkist – naar verwachting geen probleem zijn en niet controversieel worden verklaard. Komende periode wordt op dit dossier zo veel als mogelijk samen opgetrokken.
Een ander heet fiscaal hangijzer betreft de bedrijfsopvolgingsregeling. De BOR is echter een ander verhaal. Nu nog geen sprake is van nieuwe wetgeving, is nieuw beleid vereist. Bekend is dat hier door de diverse partijen verschillend over wordt gedacht en dit pas weer wordt opgepakt op het moment dat er een volwaardig missionair kabinet is.
Daarnaast zal MKB- Nederland zich inzetten in het kader van de Miljoenennota (augustus besluitvorming). De basis hiervoor betreft de Voorjaarsnota in combinatie met de begrotingsregels. In dit kader wordt ingezet op de volgende drie boodschappen rondom de koopkracht: ten eerste minima ontzien, ten tweede het bedrijfsleven niet als pinautomaat gebruiken en ten derde aanbevelingen om de ingewikkelde economische situatie het hoofd te bieden ter voorkoming van een recessie. Dit op basis van signalen van andere branches. Het RB onderschrijft deze aanpak.

Ondernemen voor brede welvaart

In het najaar reageren VNO-NCW - MKB-Nederland reactief en proactief op de verkiezingsprogramma's. Zo kan het voorkomen dat zij door sommige partijen worden ingeschakeld om mee te schrijven aan onderdelen van fiscale programma's. Hierbij vastgehouden aan de ingezette lijn: ondernemen voor brede welvaart. Komende periode zal het Register Belastingadviseurs veelvuldig in overleg treden met MKB-Nederland. Zeker met de nieuwe verkiezingen voor de boeg zal de samenwerking op fiscaal relevante thema's worden geïntensiveerd.

De toekomst van het mkb

Voorzitter Jacco Vonhof heeft tijdens het MKB-Jaarcongres zijn zorgen uitgesproken over de toekomst van het mkb in Nederland. Hoge looneisen, personeelstekorten, coronaschulden, de arbeidsmarkt, kosten van verduurzaming maar ook de rol van fiscaliteit bij deze maatschappelijke thema's. Daarvoor heeft MKB-Nederland met ons recente lidmaatschap inmiddels de kennis voor in huis. Wij kijken dan ook uit naar het verder uitbreiden van onze samenwerking.

Ben jij erbij?

Thema van onze jaarlijkse RB-Dag op 6 oktober is 'Vernieuwd belastingstelsel'. Gezamenlijk zoomen we in op box 2 en box 3. Meerdere inspirerende sprekers komen aan het woord zoals MKB-Nederland voorzitter Jacco Vonhof en historicus, presentator en tevens schrijver Maarten van Rossum.
Tijdens deze dag komt ook aan de orde 'Fiscaliteit onder de next generation'. Hier speelt Jong RB een grote rol in. De huidige voorzitter van Jong RB, Daniël van Meijgaarden, houdt een toespraak. Ben jij erbij?

Fotoverslag ALV

Fotografie Raphaël Drent

Afgelopen 23 juni vond onze jaarlijkse ALV plaats in Vianen. Zoals te zien in dit fotoverslag waren er in de ochtend serieuze bestuurszaken, zoals een voorzitterswisseling. 's Middags was er een inhoudelijk programma met meerdere lezingen en subsessies. Tussendoor was er tijd voor een drankje, hapje, elkaar weer ontmoeten en bijpraten.

Jong RB

door Puck de Vries

Drie nieuwe leden Jong RB

De jongerencommissie van het RB is bijna op volle sterkte. Acht leden kent het in een ideale situatie om een goede vertegenwoordiging te hebben zowel inhoudelijk als regionaal. Naast de voorzitter Daniel van Meijgaarden, Ynze Scheffer en Leander Hoek zetten Joris ten Brink, Merel van Alphen en Tim Brouwers zich sinds het begin van het jaar in om de activiteiten van Jong RB onder de aandacht te brengen. Een voorbeeld dat we direct onder de aandacht willen brengen is de trainingsdag Formeel belastingrecht op 8 september.

Merel van Alphen

'Wij hebben ons in de eerste maanden vooral gericht op het ontwikkelen van een onderwijsprogramma voor jonge leden. Door onze eigen leeftijd en ervaring weten we wat er leeft en waar behoefte aan is. En dat is breder dan fiscaal inhoudelijk. Denk bijvoorbeeld aan adviesvaardigheden, die zo ontzettend belangrijk zijn voor de uitvoering van ons vak. Jongeren hebben nog weinig praktijkervaring opgedaan na hun studie en daar willen wij graag bij helpen. Hoe ga je om met klanten? Daar gaat het uiteindelijk om naast de fiscale expertise.'
Merel begon haar carrière bij het ministerie van Defensie en werkt nu bij de Belastingdienst. In 2022 heeft zij de RB opleiding afgerond. 'Werving van nieuwe jonge leden - daar gaat het nu om. En ook de werving van nieuwe commissieleden. Ik maak graag gebruik van de mogelijkheid om hier een oproep te doen aan vrouwelijke leden. Graag willen we een representatieve vertegenwoordiging van de leden en dus passen er minstens nog wel twee vrouwelijke commissieleden bij.'

Joris ten Brink

Joris is vorig jaar begonnen met een nieuwe baan als bedrijfsfiscalist. Hij vindt dit een heel mooie baan, maar wel met als nadeel dat hij fiscaal gezien niet veel sparringpartners heeft. 'Daarom wil ik mij in het bijzonder in gaan zetten voor bedrijfsfiscalisten. Ook andere bedrijfsfiscalisten, waaronder jonge leden, hebben hier mee te maken en daar ligt zeker een behoefte om elkaar op te kunnen zoeken.'

Tim Brouwers

Tim is al jaren actief binnen het verenigingsleven - zowel in het studentenleven als op zijn werk. 'Ik ben actief binnen de OR en ook binnen RB wil ik graag betrokken zijn. In de toekomst kan ik me voorstellen dat een vakinhoudelijke commissie interessant is. De komende jaren zet ik mij graag in voor Jong RB om te zorgen dat meer jongeren lid van het RB worden en ook actief lid worden.'

Doe mee met Jong RB

Heb jij altijd al mee willen denken over de toekomst van jouw vakgebied en deze sterker te maken? Vind je het leuk jouw fiscale kennis in te zetten om te adviseren bij andere (politieke) jongerenpartijen? En denk je graag mee over de onderwerpen die we tijdens Jong RB-evenementen kunnen bespreken? Dan ben jij een hele goede toevoeging aan onze RB Jongerencommissie! Wil jij ook lid worden van Jong RB? Laat het ons weten via jongrb@rb.nl.

Digitale transformatie voor de fiscalist

Tax & Technology

9
PE-punten fiscaal

4
PE-punten algemeen

Start-data

20 Sep

03 Nov

13 Dec

Meer info

Betreed de revolutionaire wereld van fiscale transformatie en stap vol vertrouwen de toekomst van het fiscale landschap binnen! Ontdek de kracht van AI (o.a. blockchain, ChatGPT, machine learning). Het onderwijsprogramma 'Digitale transformatie voor de fiscalist - Tax & Technology' opent de deur naar gemak, bevrijdt je van tijdrovende taken en geeft jou een onderscheidende voorsprong op de concurrentie. Het programma geeft je een introductie in de wereld van AI-technologieën. Als belastingadviseur sta je voorop in deze technologische revolutie, of je nu zelfstandig werkt of bij een kantoor.

Bereid je voor op een transformerende toekomst met het exclusieve programma samengesteld door het RB, Wolters Kluwer en I.AMDIGITAL.

Ontdek de mogelijkheden die voor je liggen!

Meld je snel aan!

Opleidingen

‘AI neemt geen werk over - de mensen die AI toepassen doen dat wel’

In een snel evoluerende, fiscale wereld speelt de opkomst van kunstmatige intelligentie een grote rol. Kunstmatige intelligentie, ook wel bekend onder zijn Engelse vertaling ‘artificial intelligence’ – afgekort AI – heeft zich inmiddels bewezen als waardevol instrument voor het optimaliseren en digitaliseren van diverse bedrijfsprocessen. Vooral het afgelopen jaar heeft de opkomst van de generatieve AI-tool ‘ChatGPT’ de digitale wereld op zijn kop gezet.

Ook in de fiscaliteit hebben deze technologieën een revolutie teweeggebracht door professionals in staat te stellen diverse taken te automatiseren en nieuwe mogelijkheden te creëren voor het verlenen van hoogwaardige diensten aan klanten. Voor dit artikel ging het RB in gesprek met AI-expert Muriël Serrurier Schepper. Zij vertelt welke technologieën AI bestaat, en wat het belang is van Tax & Technology.

Wat is Artificial Intelligence en hoe werkt het?

Artificial Intelligence is een verzamelbegrip. Volgens Muriël moeten we het zien als een gereedschapskist. Waar in een gewone gereedschapskist een hamer, zaag en beitel zitten die allemaal hun eigen individuele functie hebben, heb je dat bij AI in feite ook. In plaats van een hamer, zaag en beitel, zitten er in de AI-gereedschapskist andere tools. Deze tools kunnen allemaal, in meer of mindere mate, menselijke intelligentie nabootsen. Denk hierbij aan het herkennen en schrijven van teksten, het produceren van spraak, of tools die bijvoorbeeld patronen kunnen herkennen en deze vervolgens voorspellen. Om het gereedschap uit de gewone gereedschapskist in beweging te krijgen, bijvoorbeeld de zaag, heb je een timmerman nodig die deze gebruikt. Om een AI-tool in beweging te zetten, heb je al dan niet zelflerende algoritmes nodig die de tool in beweging kunnen zetten.

Maakt het menselijk

Om AI-oplossingen zo menselijk mogelijk te laten lijken, is menselijke input vereist. De tools lijken allemaal heel slim, maar zijn vooral slim gemaakt door de training door mensen. Om bijvoorbeeld ChatGPT menselijk te laten communiceren, zijn initieel de antwoorden die het model gaf door mensen beoordeeld op de mate van menselijkheid, om dan vervolgens de meest menselijke antwoorden en de beoordeling van het antwoord terug te voeden. ‘Dat is niet iets wat je na tien keer herhalen creëert. Nee, dat is het tienduizenden keren herhalen hiervan.’ Omdat het door mensen gemaakt, getraind en beoordeeld is, komt het als menselijk over. De data waarop foundation modellen (zoals bijvoorbeeld ChatGPT en Dall-e) zijn getraind, is afkomstig van het internet. Hierbij hebben we het over heel veel data. Data kunnen onder andere foto’s, video’s en teksten zijn.
Welke menselijke functies kunnen die AI-tools dan nabootsen? Denk hierbij aan lezen, schrijven, luisteren, spreken, voorspellen en zien. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat het om specifiek generatieve AI-tools gaat. Deze tools zijn niet alleen getraind op het herkennen van patronen, maar ook het zelf kunnen genereren van data. Een goed voorbeeld van een tool die tekst begrijpt en kan produceren is ChatGPT. ChatGPT heeft het afgelopen jaar een opmars gemaakt en heeft de digitale wereld op zijn kop gezet. Deze tool is getraind op een breed scala aan data van het internet, en lijkt daarom alle kennis in huis te hebben. Belangrijk aandachtspunt is dat je niet alles wat de tool genereert klakkeloos over kan nemen en voor waar aan kan nemen. Enige menselijke beoordeling en expertise over desbetreffend onderwerp blijft hierbij noodzakelijk.

De oorsprong en ontwikkeling van AI

We spoelen even terug in de tijd en gaan naar de oorsprong van

door Puck de Vries

Muriël Serrurier Schepper

Muriël is de oprichter van Applied AI. Ze verzorgt trainingen over AI aan diverse bedrijven en instanties en is auteur van het boek 'Artificial Intelligence in actie'. Na haar studie arbeids- en organisatiepyschologie was ze enkele jaren in de IT werkzaam. Daar ontdekte zij haar sterke communicatieve- en sociale vaardigheden, en haar passie voor AI. De puzzelstukjes vielen hiermee in elkaar, en ze besloot bij te dragen aan het bij elkaar brengen van mens en machine.

deze kunstmatige intelligentie. Het ontstaan van de term kunstmatige intelligentie is een fascinerende reis door de geschiedenis van de menselijke vooruitgang. Het vindt zijn oorsprong in de vroege dagen van de informatica. Eind jaren 50 begonnen pioniers zoals Alan Turing, John McCarthy en Marvin Minsky te speculeren over machines die in staat zouden zijn intelligent gedrag te vertonen. McCarthy wordt beschouwd als de grondlegger van de term. Tijdens de Dartmouth-conferentie, die hij in 1956 organiseerde, is de term voor het eerst geïntroduceerd.
Afgelopen decennia heeft de ontwikkeling van AI een enorme vlucht genomen. We vragen Muriël om uitleg. Ze legt uit: 'AI-tools zijn niet slim van zichzelf, maar worden slim door de data die wij ze geven. Om met zo'n tool menselijke intelligentie na te laten bootsen, heb je heel veel diverse data nodig. Dit is iets wat wij nu hebben, maar vroeger nog niet beschikbaar was.' Naast de steeds groter wordende hoeveelheid aan data, is ook de verwerkingskracht van de vroegere computers niet te vergelijken met die van onze huidige smartphones en computers. 'De computerkracht is nu van veel grotere orde, de grote hoeveelheden aan informatie kunnen op een kleinere oppervlakte dan vroeger worden verwerkt, en het is veel goedkoper geworden, aangezien iedereen van ons een smartphone en/of computer heeft waarmee gemakkelijk data geproduceerd wordt.'

Een fijne assistent

De ontwikkeling van AI is nog niet zo ver dat het al ons werk over kan nemen. Volgens Muriël kunnen we AI het beste zien als een fijne assistent. 'Het kan een organisatie veel verschillende dingen opleveren. Eentonig werk, of werk dat veel terugkomt, kun je automatiseren, zodat jij je als expert op jouw vakgebied en complexere zaken kan focussen. Het gaat ons vooral heel veel assisteren, en ontlast ons voorlopig van het repeterende en simpele werk.'
Kunstmatige intelligentie kan in de belastingadviespraktijk vooral veel administratief werk en het beantwoorden van hulpvragen van klanten overnemen. Daarnaast heb je aan bijvoorbeeld ChatGPT een hele goede sparringpartner bij het opstellen van een advies of het signaleren van advieskansen. Je kan bijvoorbeeld een specialistische vraag invoeren, en het antwoord dat je krijgt, kan een begin van het daadwerkelijke advies zijn. Verder

Opleidingen

kun je er voor randzaken als bijvoorbeeld de marketing van je kantoor heel effectief gebruik van maken.
Het kan niet alleen jou helpen, maar het biedt ook meerwaarde voor de klant. Hierbij kan je denken aan het inbouwen van een chatbot op jouw website die gebaseerd is op kunstmatige intelligentie en de antwoorden voor jouw klanten heeft zonder dat jij hier enige moeite voor hoeft te doen.

Wees je bewust van de risico's

Je moet je met alle tools bewust zijn dat wat jij vraagt van de tool, dit mogelijk ook weer als data gezien en gebruikt wordt. Pas dus op met wat je deelt. Het delen van privacygevoelige gegevens is absoluut niet verstandig om te doen. Let hier dan ook goed op!
Daarnaast moet je je ervan bewust zijn dat ChatGPT getraind is op data van 2021/2022. 'Sommige antwoorden heeft ChatGPT gewoonweg niet, omdat het huidige model niet getraind is met die data. Wees bewust van de tijdspanne waar de data op getraind is. Stel, je zou het gebruiken voor vragen over wetgeving, en die wetgeving is gisteren veranderd dan werk je dus met verouderde data. Je hebt expertise nodig om te beoordelen of de informatie nog wel actueel is.'

Ga ermee aan de slag!

Onbekend maakt onbemind. Het werkveld is soms nog huiverig voor het gebruik van AI. We kunnen ons voorstellen dat deze digitale transformatie voor velen nieuw is, en daardoor spannend kan zijn om mee te starten. Toch is het volgens Muriël belangrijk om in ieder geval te begrijpen wat deze technologieën inhouden en welke er allemaal zijn. Het is noodzakelijke kennis in deze tijd van digitalisering. 'Je kan het blijven ontkennen dat het een grote rol gaat spelen in het belastingadviesvak, maar je kan er ook mee aan de slag gaan. Als jouw concurrenten met ChatGPT aan de slag gaan en hun adviezen binnen een uur rond hebben, terwijl jij er een halve dag mee bezig bent, snijd je jezelf in de vingers. Want, de consument vindt het gebruik van AI-technologieën al heel normaal. ChatGPT had binnen twee maanden tijd wel 100 miljoen gebruikers.' Muriël verwacht ook dat de inzet van AI personeelstekorten in de sector op kan lossen. 'Veel bedrijfstakken hebben een personeelstekort. Het gaat ook dát probleem oplossen. Je hebt AI keihard nodig om de personeelstekorten en vergrijzing tegen te gaan. Je kan straks niet eens meer zonder, omdat er geen mensen meer zijn die dat gaan doen.'
De belangrijkste tip die ze belastingadviseurs mee wil geven: 'Verdiep je je er in ieder geval iets in, en probeer er wat mee te spelen.' De mensen - jouw klanten - zijn er klaar voor. Nu jij nog!

Digitale transformatie voor de fiscalist

Of je nu zzp'er bent, of bij een klein of (middel)groot kantoor werkt, digitalisering heeft op iedereen impact! Om je voor te bereiden op de digitale toekomst, heeft het RB samen met Wolters Kluwer en I.AMDIGITAL het onderwijsprogramma 'Digitale transformatie voor de fiscalist' opgezet.
Dit onderwijsprogramma biedt jou voldoende kennis en handvatten om hier zelf mee aan de slag te gaan. Na het voltooien van de e-learning die je bij dit traject aangeboden wordt, vindt er een afsluitende bootcamp onder leiding van Muriël plaats. Tijdens de bootcamp werk je met andere deelnemers aan concrete AI-oplossingen waar je in de praktijk mee kan starten. Middels een gestructureerde en in praktijk bewezen methode kom je tot vernieuwende ideeën, concretiseer en verrijk je deze samen met anderen en werk je uiteindelijk toe naar een concrete oplossing.
Scan de QR-code en leer meer over dit onderwijsprogramma:

De (on)mogelijkheid van strafvervolging na inkeer

Een tijdige en volledige inkeer leidt er toe dat het recht tot strafvervolging van de officier van justitie voor het onjuist doen van aangiften vervalt (art. 69, lid 3, AWR).[1] Maar hoe zit dat als naast de onjuiste aangifte ook sprake is van een verdenking van witwassen en/of valsheid in geschrifte? Kan de officier van justitie in die situatie - ondanks de inkeer - alsnog vervolgen voor die aanverwante delicten?

Sinds 2008 is duidelijk dat een fiscaal delict ook als gronddelict voor witwassen kan gelden.[2] Het gevolg daarvan is dat het bedrag aan ontdoken belasting in beginsel '*uit enig misdrijf afkomstig is*' en het voorhanden hebben van die gelden kan daarmee als witwassen worden gekwalificeerd. Maar zal iemand zijn belastingfraude vrijwillig opbiechten bij de Belastingdienst als dat kan leiden tot een veroordeling voor witwassen? Waarschijnlijk niet. Om die reden zegde de staatssecretaris toe dat de FIOD geen onderzoek start naar witwassen na een juiste en tijdige inkeer voor legaal verzwegen inkomsten.[3] Ook zal de Belastingdienst dan geen melding doen bij de opsporingsautoriteiten[4] en is de belastingplichtige volgens de staatssecretaris dus beschermd tegen de vervolging voor witwassen van de uit belastingfraude verkregen gelden. Die toezegging geldt echter niet als het gaat om een inkeer waarbij inkomsten met een illegaal karakter zijn verzwegen.

Onduidelijkheid over de herkomst van het geld waarvoor wordt ingekeerd, kan aldus nog steeds leiden tot strafvervolging. Zo blijkt ook uit een uitspraak van Hof 's-Hertogenbosch van 16 maart 2021 (ECLI:NL:GHSHE:2021:744). De verdachte keerde ten aanzien van een Zwitserse bankrekening in en sloot met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst over de te vorderen inkomstenbelasting. Het OM ging toch over tot vervolging van de 'inkeerling' voor (gewoonte)witwassen.

In tegenstelling tot de rechtbank en het OM, achtte het hof de verklaring van verdachte over de (niet illegale) herkomst van het geld – verdient met handel tussen Nederland en Roemenië na de val van het IJzeren Gordijn – aannemelijk. Daarmee was sprake van een fiscaal gronddelict (het opzettelijk onjuist doen van aangiften) en witwassen. Het hof oordeelde vervolgens: 'Bij die stand van zaken is de strafvervolging van de verdachte strijdig met de strekking van artikel 69, derde lid, van de AWR, temeer omdat een andersluidend oordeel ertoe zou leiden dat het effect dat van de inkeerregeling pleegt uit te gaan illusoir zal worden.'

Onder deze omstandigheden brengen de beginselen van een behoorlijke procesorde met zich dat de verdachte, nadat hij rechtsgeldig was ingekeerd, niet alsnog ter zake van witwassen kan worden vervolgd.

Valsheid in geschrifte

Een strafrechtelijke vervolging voor het gebruik maken van een valselijk opgemaakte belastingaangifte is op grond van art. 69, lid 4, AWR niet mogelijk. Een geslaagd beroep op de inkeerregeling sluit echter voor het overige niet reeds op zichzelf ook een vervolging wegens valsheid in geschrifte uit. De Hoge Raad oordeelde al in 1997 dat dan de beginselen van een behoorlijke procesorde zich tevens kunnen verzetten tegen een vervolging voor valsheid in geschrifte na een succesvolle inkeer. Het zou dan moeten gaan om een situatie waarbij vervolging voor het onjuist doen van aangifte is uitgesloten, maar alsnog ter zake van het desbetreffende feitencomplex voor valsheid in geschrifte wordt vervolgd en die vervolging afbreuk zou doen aan het doel van de inkeerregeling.[5]

Op grond hiervan wordt in de praktijk erkend dat strafvervolging voor het valselijk opmaken van een belastingaangifte na een succesvolle inkeer in strijd zou komen met de beginselen van behoorlijke procesorde. Maar wat als naast de eerdere onjuiste aangifte - waarvoor wordt ingekeerd – er ook valse facturen zijn opgemaakt om die aangifte te onderbouwen? Ook in andere gevallen waarin het effect van de inkeerbepaling wordt ontnomen door de vervolging voor valsheid in geschrifte, zoals bij valse facturen, zou strafvervolging mijns inziens in strijd kunnen zijn met de beginselen van behoorlijke procesorde. Als dan geen beroep kan worden gedaan op de inkeerregeling zou dat het beoogde effect van de regeling immers eveneens ontnemen.

1 *In bepaalde situatie vervalt tevens de bevoegdheid tot het opleggen van een vergrijpboete door de inspecteur (art. 67n AWR).*
2 *HR 7 oktober 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD2774, NJ 2009/94.*
3 *Aanhangsel Handelingen II 2008/09, nr. 2064.*
4 *Aanhangsel Handelingen II 2008/09, nr. 959.*
5 *HR 18 maart 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZD0659, NJ 1998/71. Onder verwijzing naar dit arrest heeft de Hoge Raad dit uitgangspunt bevestigd op 5 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:555, NJ 2016/240.*

Door **mr. Percy Draijer**
De Bont Advocaten

Vakinformatie | Vraag & antwoord

VRAAG

Kan mijn cliënt geruisloos doorschuiven met toepassing van artikel 3.63 Wet inkomstenbelasting 2001?

Een ondernemer wil in 2023 een deel van zijn onderneming (eenmanszaak) overdragen aan zijn partner en medewerker. De medewerker is sinds begin 2019 in loondienst. De partner van de ondernemer ontvangt al jaren een arbeidsbeloning van meer dan € 5.000 per jaar. Kan deze ondernemer geruisloos doorschuiven aan zijn partner en medewerker?

ANTWOORD

Voor wat betreft de medewerker kan gebruik gemaakt worden van de mogelijkheid van geruisloos doorschuiven. De medewerker voldoet immers aan de voorwaarde van artikel 3.63 lid 5 Wet inkomstenbelasting 2001 omdat de medewerker meer dan 36 maanden in loondienst is bij de eenmanszaak van ondernemer.
Voor de toepassing van artikel 3.63 Wet inkomstenbelasting 2001 kwalificeert een werknemer als kan worden aangesloten bij het begrip 'werknemer' als bedoeld in artikel 2 lid 1 Wet op de loonbelasting 1964 en als sprake is van een fictieve dienstbetrekking als bedoeld in artikel 3 Wet op de loonbelasting 1964.
De partner, die de arbeidsbeloning jaarlijks aangeeft als resultaat uit een werkzaamheid (artikel 3.94 Wet inkomstenbelasting 2001), kwalificeert niet voor toepassing van de geruisloze doorschuiving. De geruisloze doorschuiving naar ondernemers geldt slechts voor mede-ondernemers (die als ondernemer winst uit de door te schuiven onderneming hebben genoten). Partners met een arbeidsbeloning of waarvoor meewerkaftrek wordt toegepast kwalificeren daarom niet. Ook kwalificeert de partner niet als medewerker.

Let op!
Sluit geen obligatoire overeenkomst in verband met de overdracht van (een deel van) de onderneming vóórdat voldaan is aan de 36 maandstermijn. Met andere woorden: een obligatoire overeenkomst sluiten vóórdat de 36 maandstermijn is verstreken met een feitelijke leveringsdatum nadat de 36 maanden zijn verstreken, kan resulteren in het niet kunnen toepassen van de geruisloze doorschuiving (V-N 2002/48.34).

Een activum, bijvoorbeeld een pand, dat door de overdrager als buitenvennootschappelijk is of wordt aangemerkt, kan geruisloos worden doorgeschoven aan een of meerdere overnemers, mits tegelijkertijd ook een deel van de onderneming geruisloos wordt doorgeschoven.

Conclusie
Slechts medeondernemers en medewerkers met een (fictieve) dienstbetrekking kunnen kwalificeren voor geruisloze doorschuiving.
Een andere mogelijkheid om wel te kunnen overdragen zonder af te rekenen, is door binnen een personenvennootschap gebruik te maken van een ingroeiregeling. Verder kan afrekenen over de stakingswinst door de overdrager en afschrijven over de overgenomen activa door de overnemer gunstig zijn. Maak een analyse van de verschillende opties alvorens een definitieve keuze wordt gemaakt.

In deze rubriek behandelen we veelgestelde vragen op het discussieforum van het Fiscaal Kennisplatform. Als RB-lid kun je hier discussiëren met andere leden over je fiscale praktijk. Leden helpen leden. Je bereikt het discussieforum door in te loggen op je account op RB.nl. Daarnaast is er de helpdesk van Bureau Vaktechniek. Onze fiscalisten helpen je met name door collegiaal te overleggen, te 'klankborden' en eventueel door te verwijzen naar specialisten.

Carin van Houten CFP® RB

Bureau Vaktechniek

Samen maken we het makkelijk

Met de software van SnelStart doe je de administratie van je klanten sneller en efficiënter én behoud je het persoonlijke contact met je klanten. Bekijk meer op: **snelstart.nl/boekhouder**

snelstart

Versterk jouw kantoor met deskundig fiscaal personeel

Kies RB

De beroepsopleiding voor de fiscalist

Scan de QR-code voor meer informatie over de RB Academy, of bezoek rb.nl/rb-academy/